

Maaret

2

35s

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI!

Ilmus müügile suure ja huvitava talvenumbrina

VALLATU MAGASIN nr. 9

AINULAADSELT TOIMETATUD AJAKIRI EESTIS

112 lk., neist hulk vasesügav- ja klišeetrükis.

Hind ainult 50 senti

Valitud, põnev sisu ja head pildid

on „VALLATU MAGASINI“ hüüdlauseks. Sellel alal võistlejat ei ole.

Mõnda sisust: K. Toslem: Šeff, Luutsi ja mina • Tänapäeva julgeid inimesi • Telefoni juures • Ed. Männik: Härraspäev • Stenka Rasin (Tõik Venemaa minevikust) • Tütarlaps madonnalikkude näojoontega • Hollywoodi iludustemplis • Paganini viul kõlab jälle • Surematuks armastuse läbi • Naised kõigist maailmakaartest • Vilamus: See juhtus suvise kuumaga... • Mitmesugust laia maailmast • Sõrmetantsija • Edg. Rajatalu: Täistuisanud metsateel • Välismaa naerab • 7 iluduskuningannat — 7 tragöödiat • Pearu Orava: Kosilased • Tudeng teeb tempe • Roda Roda jutustab oma anekdoote • Ivar Kreuger (Mees, kes valitses kogu maailma tuletikuvabrikuid) • Kas teie sobite abieluks? • Liken Grävling: Itah •

Selles numbris algab maailmakuulus
Trygve Gulbrandsen'i romaan

„Ja igavesti laulavad metsad“

Tekstis hulk filminäitlejate kunstipäraseid pilte

„VALLATU MAGASIN“ on müügil kõigis neis müügikohtades, kus kuukiri „Maret“

Huvitavalt ja ruttu
mööduvad pikad õh-
tud, kui loete põnevad

50
SENDINE

ROMAAN

★

Müügil kõigis ajalehe-
müügikohtades.

Hind ainult 50 senti.

Seni ilmunud

W. von Hollander: „ÖNN VAIKSES MAJAS“.

Veebruaris ilmub

Thea von Harbou: „INDIA HAUASAMMAS“.

Ilmus müügile suure ja huvitava talvenumbrina

„Vallatu Magasin“
nr. 9

Müügil kõikjal. ● Hind 50 senti.

Maaret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

NR. 2 (50)
5. AASTAKÄIK

VEEBRUAR 1939
TRÜKITUD 37 000 EKSEMPL.

Luusamattkal

KEVADEAIMUS

Pikemaks päevad sirguvad —
rohkem jälle on valgust.
Mahlad pungades virguvad,
aimates kevade algust.

Tihaste häälistsust võradest
heledalt alla tilgub.
Päikestki pilvemõradest
röömsasti vastu vilgub.

Lumi katustel laguneb,
rentsleis voolavad nired,
Emajões jäägi praguneb —
ärkavad elu kired.

Naerdes Toomil ja tänavail,
käiakse kahekesi.
Veetleb uuesti madrust kail
laevu loksutav vesi.

Haarab õnnestav rahutus
talvel tuselnud rinna.
Milline selgus ja mahutus
varsti on taga linna!

KÕRGEIM VÕIM

Ettekanne oli lõppenud. Kalju Aruorg silmitses vargsi kella, mille ta oli pannud enese ette kõnetoolile. Kõnehoos oli ta unustanud end selle järgi seada. Ta teema — leiutis, milline võis omandada määratu tähtsuse rahva ja isamaa jaoks — oli tema selles asjatundjate-ringis kellast nii eemale kiskunud, et tal alles praegu kuulajate poolehoidu-avalduste all meenus, kui tähtis tal oli õigeaegselt lennukisse jõuda.

Keegi poleks võinud aimata mõtteid, millised ta peas tormasid ajal, kui ta tänades kummardus. Oli kahju, et ta ei saanud jääda, oli loodetud võivat valmistada talle üllatust, ent kui see kuidagi ei läinud, siis ausat kahetsust ning veidi nagu üsna tasast tututust kõlas sõnadest. See ei jäänud Aruoru eest varjule.

„On kaunis kahtlane, kas ma veel jõuan,“ ütles ta, lükates kella vestitaskusse ja haarates käsikirja. „Teie ei või sugugi kindlad olla, et ma võib-olla siiski veel ei tule.“

„Tahame loota,“ ütlesid teised. Aruorg noogutas naerata-des, kuna ta mõtles: miski hinna eest mitte!

Kaks minutit hiljem oli ta väljas ja viipas sõidukit, et lasta end lennujaama sõidutada. „Kui teie jõuate seda viieteist-kümne minutiga, siis pole see teile kahjuks,“ lubas ta juhile. Kolmeteistkümne ja poole minutiga olid nad kohal.

Lennates tormas Aruorg läbi ehitise. Juba taheti osakonna ust sulgeda. Kaugelt lehvitas ta, et teda oodataks, ent enne kui ta sai sõna lausuda, teatati talle, et kõik kohad on võetud. Tema kaasalendamisele ei saavat mõeldagi. Sel hetkel tundis Aruorg selgesti ja teravasti: kui hea —! Ent ta ei pannud seda tähele, vaid pöördus ühe ametniku poole. „Teie lubasite mulle,“ algas ta. Ent ametnik segas kohe vahele: „Kui see võimalik oleks! Mõne minuti eest paistis veel, nagu jääks üks koht vabaks, oleksite te veidi varem tulnud.“

Lennupolitsei andis märku stardiks, piloot pani mootoritele täiskäigu peale ning kohe seejärel hakkas masin liikuma.

Aruorg mässasid tunded. Tegelikult oli mehel õigus, sest keegi ei võinud aimata, mis temal selle „liiga hiljaga“ seotud oli. See ei lasknud end ka nii lihtsalt seletada... Ta tegi liigutuse, aga ei, ta ei suutnud pärida ametnikult, kes oli valmistanud talle nii kibeda pettumuse, teateid järgmise lennustardi üle. Seal ütles viimane iseenesest:

„Kui hommikul kella seitsme ajal minema lendate, olete kell pool üheksa kohal.“

Ühe pika õõ pidi ta oma vaest naist laskma oodata! Kuigi ta õnneks midagi polnud lubanud, ent, nagu ta teda tundis, loodaks ta siiski, kuigi ta polnud telegraferinud. Ta naine polnud surmahaige, ei, ja ometi, mis kõik ei võiks juhtuda õõ jooksul säärase ülitundliku naise juures, kes on äsja õnnetus läbi kaotanud oma ainsa lapse ja varsti pärast seda oma väga armastatud õe. Aruorg püüdis lohutada mõttest, et ravitsejanna oli tark naine.

Aeglaselt, venivate sammudega hakkas ta lennujaamast ära minema. Veel ei suutnud ta mõtetest vabaneda, tal oli, nagu peaks ta siiski kuidagi püüdma sõita, nagu kutsuks keegi teda... või... hojatakse —?

Sõiduk, mis teda siia toonud, peatus lennujaama ees. Juht tuli ehitisest. Ta olevat juba arvanud, harva saadakse veel nii hilja platsi, tung oli liiga suur. Aruorg astus sõidukisse ning

pealiskaudselt paistis talle, nagu oleks maailm ebasõbralik, ent ta ei pööranud sellele tähelepanu.

Klubis polnud härrad õhtusöögiga veel alustanud. Peagu tundus, nagu oleksid nad teda kindlasti tagasi oodanud. Ta istus eesistuja ja ühe mehe vahel, kelle nimi pani ta südame kiiremini tuksuma: see oli mees, kes ainsana maailmas võis võimaldada ta leiutise kasutamist. Selle mehe tutvuse ta oleks kaotanud ära reisi õnnestumisel...!

„Eks ole,“ sõnas eesistuja tasa, „nüüd teie ei kahetse, et veedate tänase õhtu siiski meie seas!“

Aruorg vaatles teda viivu, tema tumedates silmades peegeldus hetkeks nagu etteheide. „Kui teie seda mulle oleksite öelnud,“ vastas ta.

Teine painutas oma tarka pead. „Ma ei sega end teiste asjadesse, kui keegi arvab tingimata vajalise olevat midagi teha,“ ütles ta tõrjuvalt. „Teie jätsite mulje, nagu oleneks terve maailm sellest.“

„Maailm,“ noogutas Aruorg nõusolevalt. „Ma ei võinud teada, et ma siin teise — loodetavasti teise maailma — eest leian. Ta pöördus oma teise naabri poole ja pea oli ta sellest teisest maailmast nii ümbritsetud, et ta läiesti unustas, mis teda äsja veel nii piinavalt vangistas. Sest see mees, kelle lähedust ta oli ammu asjatult püüdnud, oli sügavalt mõjutatud ta ettekandest, mis omandas rahvamajanduslikult suure tähtsuse. Kuulsa mehe, õpetlaste ja vabrikantide küsimustele avaldas Aruorg oma julgeimaid plaane. Arutati üksikasju, milliseid ta ettekandes polnud puudutanud, ja määrati läbirääkimisi. Oleks raske olnud öelda, kumb meestest oli innukamalt asja juures.“

Nagu unenäost ärkasid nad tundide pärast, kui üks uus-tulnukatest tõi teate, mis praegu raadios oli edasi antud: lennuk ED oli sattunud tormi kätte, metsa kohal alla kukkunud ja põlema läinud. Kõik reisijad said surma. Sekundi vältel valitses saalis vaikus! Kõikide pilgud pöördusid Aruorule, sest igaüks teadis ta suurest tahtest kaasa sõita. Kalju Aruorg kahvatus huulteni. Jääkülüm värin jooksis tal üle selja — nagu ime läbi oli ta pääsenud! Kohe aga vajus raske kivi südamele: kui ta haige naine õnnetusel kuulis, siis võis mõju olla kohutav! Ent kuidas võis ta seda kuulda? Ta oli kindlasti ammu juba voodis. Ning jälle lootis ta ravitsejanna hoolele. Ka teised ei suutnud vabastada end vapustava teate mõju alt, endine meeolu ei tahtnud tagasi pöörduda, seepärast lahkuti varakult. Kahepaikses meeleolus seisis Aruorg hiljem võr-rastemajas kaua oma toa akna all ning vaatles tõtlemaid pilvi, mis vabastasid sekunditeks kuu. Üsna kaugelt kostis suurlinna lärm temani nagu ebamaine meloodia ta mõtete juurde, millised ei suutnud vabaneda nimetust imetlusest. Kunagi polnud ta tundnud nii selgesti kõrgeima võimu valitsemist, see oli teda hoidnud — milleks? Tasase röömu, mis tahtis temas tõusta, surus ta ebausklikult tagasi. Vaevata polnud talle veel midagi sülle langenud. Selgesti tundis ta, et alles hommik toob lahenduse. Kunagi ei saaks ta oma võidetud sihi üle, mis oli järsku nii lähedale nihkunud, röömustuda, jah, see kaotaks isegi kogu väärtuse, kui ta seeläbi oma naise, keda ta armastas, kaotaks. Ent see ei võinud, ei tohtinud olla — nii julmalt ei võiks saatus valitseda!

Ta ei maganud palju sel ööl. Varakult seisis ta lennujaamas. Seesama ametnik, kes teda päev varem oli tagasi tõrjunud, tuli talle õnnitledes vastu. „Midagi ei tohi püüda sundides saavutada,“ ütles ta. „Härra, kes enne teid jõudis, oli rõõmst meeletu, kuna ta pruut teda ootas. Vaesele tüdrukule ei tohi üldse mõelda, ah, ja meie kolleegid —“ Aruorg surus tummalt mehe kätt. Aeglaselt tõusis hommik, ilm muutus selgeks ja ilusaks ning lühikeseks ajaks andis pinge järele, et kohale jõudes teda uue jõuga haarata. Talle polnud keegi vastu tulnud. Kuid seda võis ta vaevalt oodata, kuna ta naine oli ju haige.

Ent siiski pettus ta. Täis muret otsisid ta silmad oma elukorterirõdu, kui auto ümber tema tänavale pöördus. Midagi ei liikunud, eesriided olid kokku tõmmatud, nagu magaksid kõik või...

Kalju Aruoru süda lõi nagu haamer. Ta pidi trepi käsi puule toetuma, kui ravitsejanna talle nutetud silmadega vastu tuli. Mis oli juhtunud? Kus oli — — —

„Ärge ehmuge, härra Aruorg!“ Väriseva naise silmad täius pisaratega. Mehaaniliselt püüdis ta kojutõuknu käest võtta reisikohvri. Viimane jättis selle talle ja tormas temast mööda korterisse. Viimasel silmapilgul pidurdas ta end ja surus oma naise magamistoa ukse lingi tasa alla. Karjatus pääses ta huultelt — tuba oli tühi!

Surnukahvatult pöördus ta ümber ravitsejanna poole, kes oli talle järgnenud ja värisevate huultega asjatult sõnu otsides seisis tema ees. Aruorg haaras tema käest ja raputas teda, kuid ei toonud ühtki sõna kuuldavale. Viimaks naine ütles vaevaliselt: „Haiglas.“

„Aga kuidas — miks?“

Ravitsejanna käed otsisid uksepidalt tuge. See tõi mehe enda juurde tagasi. „Istuge ja jutustage, kuidas kõik tuli,“ palus ta, valitsedes end vaevaliselt.

„Viisin teie naise õhtul magama ning jäin tema juurde, kuna ta näis veidi erutatuna. Pulbrist aga loobus ta, sest ta ootis siiski teid tulevat. Püüdsin teda ka omalt poolt selles veenda. Näiski, nagu usuks ta mind, ta lubas mulle helistada, kui ta magada ei saa. Kui tuli daam meie kõrvalt, et pärida proua Aruoru tervise üle, jätsin ta üksi. See oli pool üheksa. Külaline väitis, teie olete palunud teda meie järele vaadata, ning nii viisin daami söögituppa, kus veidi aega istusime. Kui ta lõpuks lahkus, kuulatasin magamistoa ukse juures, seal oli kõik vaikne. Kartes haige und segada, läksin jälle tagasi. Kell pool üksteist hiilisin ma tasa sisse, et järele vaadata ja — leidsin voodi tühjana!“

Naine kõneles kogeldes, nagu meenutades üksikasju. Ta oli ikka veel tugevasti erutatud.

Aruorg tegi ehmunud liigutuse, ta kummardus ette, nagu saaks ta nii sõnu ta huultelt rebida. „Edasi!“ sundis ta kähisedes.

KÄÄRID JA KÜÜNEVIIL

Noormees, kes lõikas juukseid, oli kunstnik omal alal. Ta lõikas mõistusega, ta ei rääkinud kunagi ilmastiku üle. Ta laskis oma klientidel minna, pakkumata neile pudelit juukse palsamit. Mõned lasksid juukselõikamisel ka kohe manikööri teha ja hakkasid noore preiliga, kes tegi manikööri, lobisema. Ent säära-stel juhtudel pilvis märgatavalt noormehe nägu. Ta ei andnud küll oma armukadedusele nii suurt voli, et ta oleks puuritud kääriotsad kliendi peanahasse, kuid Aino märkas otsekohe, kui tema Kaarel huuled kokku surus ja laupa kibrutas. Siis muutusid Aino vastused klientide naljadele sõnakehvaks ja naeratus sunnituks.

Aino südame-tunnistus oli puhas ning ta leidis Kaarli armukadeduse olevat väga ülekohtuse. Kaarel oli tema jaoks parim, kes üldse maailmas olemas, ning Kaarel teadis ka ise seda täpselt.

„See on lihtsalt alatu,“ ütles ta Kaarlile ühel hommikupoolikul. See oli esimene ilus hommikupoolik pärast pikka vihma-aega — ja kliendid otse särasid sõbralikkusest. Ja kui Kaarel, kes habemenuga teritas, külmalt küsides kulme tõstis, jätkas Aino: „Sa tead väga hästi, mida ma mõtlen. Ma nägin, kuidas sa laupa kibrutasid, kui ma äsjalahkunud härral tema küüsi korraldasin.“

See härra oli vana klient paksu, punase näoga, ka tema oli olnud väga lõbusas tujus. Ja kas ei pidanud Aino klientide vastu olema sõbralik?

„Mind rõõmustab, kuuldes,“ algas Kaarel, — Aino imetles ta kõneandi ja kasvatust — „mind rõõmustab, kuuldes, et sul jätkub pilku minu jaoks. Sa näisid väga süvenenud olevat.“

Aino oli kõrvuni armunud Kaarlisse, ent see kibe ülekohtus, mida Kaarel talle tegi, vallutas teda. Suur pisar veeres küüne-laki-pudelitele. „See on alatu,“ nuuksus ta, „mida ma võin parata, kui härrad mind kõnetavad!“ Ta peitis näo kätte.

„Aino!“ Ta ei tõstnud pead. Järgneval hetkel süleles Kaarel ta õlgu ning lohutas teda.

„Ma otsisin muidugi korteri läbi, minu viimne lootus oli rõdu — võib-olla ootas ta teid seal —, aga seal polnud kedagi, tänav oli tühi, ilm õudne. Mis pidin ma tegema?! Juba tahtsin ma politseile helistada, kui telefon helises. Helistati lennujaamast: keegi daam, kes härra Aruorule vastu tulnud, olevat teate puhul, et lennuk, mida kella üheteistkümneks siia odati, alla kukkunud ja kõigi reisijatega ära põlenud, kokku langenud ja haiglasse viidud. Naine hingas sügavalt, ta näis väsinuna. „Läksin kohe teele. Õnneks meenus mulle küsida, kas härra Aruorg ka reisijate sekka kuulus. Mulle lubati telefoni teel järele pärida, ning kui ma haiglast uuesti helistasin, oli hea vastus juba kohal. See oli muidugi parim arstim. Kuid hirm ja ehmus olid vaesele naisele nii rängalt mõjunud, et arst ei lubanud tal veel lahkuda. Minge tema juurde, härra magister, ta ootab — — —“

Tummalt surus mees ravitsejanna kätt. Kui viimane oli oma kohuse unustanud, siis oli ta selle raskelt lunastanud. Aeglaselt taandus nende tundide rõhuv hirm rõõmsa ootuse ees. Mis ka tulla võis, Eerika elas, ta ootas teda!

Viimase seisukorda ei võetud haiglas sugugi kergelt. Võib-olla liialdavad nad, mõtles Aruorg, oodates kärsitult arsti. Nagu aimates mehe mõtteid, ütles veel noor, kuid usaldustäratav arst: „Ärge uskuge end meist targem olevat, härra magister. Viimaste päevade paljude erutuste tõttu on teie naise närvid ülimal määral ärritatud, mispärast ma ei luba teid nii ettevalmistamatult kohe haige juurde.“

Ta laskis Aruorgu ukse ees oodata, kus viimane võis kuulda, kui osavalt ja naljatlevate sõnadega arst tema külas-käigust teatas.

Ning siiski küsis haige, kui ta lõpuks tema üle kummardus: „Oled see sina tõesti, kallis? Ma ei teadnud üldse enam, kas sa elasid täna öösel. Mina — mina olin see, kes kogu jõust püüdis takistada sinu sõitu selles õnnetuslennukis, kas sa ei tundnud seda? Kuid siis olid sa mul korraga kadunud — mõtlesin, ma olen su kaotanud.“ Ta känd silitasid üle mehe lauba, haarasid viimase käed, suurelt ja küsivalt püüdis ta silmad mehe omadesse tungida. „Kus sa olid?“ küsis ta kartlikult. Mees mõtles järele.

Juba varem oli naine väitnud, ta olevat temast eemaldunud. Ta hingas sügavalt, naisel olid tundlikumad närvid kui teistel inimestel, tunnetades asju, mida teised ei aimanudki. „Oma töö juures, laps,“ ütles ta peagu süüdlaselt, mõteldes koosviibimisele kuulsate kolleegidega.

Naine sulges silmad, nagu otsiks midagi mälestusis. Aeglaselt tuli naeratus ta õrnale näole. „Jah, see võib olla,“ oli ta nõus, „et ma sellele ei mõtelnud! Vabanda mind!“

Mees surus oma huuled naise juustesse, surudes viimast tugevasti oma südame vastu. Ning jälle valdas teda omapärane tunne nagu eelmisel õhtul, jälle seisis ta ühe võimu kaitse all, kes teda hoidis. Ta silmad niiskused piiritus tänutundes.

See väike pikne selgitas mõneks ajaks atmosfääri. Kaarel käitus laitmatult. Ta ostis Ainole helepruuni nahaga väga elegantse käekella, kinkis talle maiustusi ja kasutas vestluseks illustreeritud ajakirjades leiduvaid teemasid, lühidalt, ta oli täiuslik armastaja. Ja kui kahe päeva pärast see punase näoga vanahärra taas tuli, naeris ka Kaarel ta naljade üle. Aino hõljus õnnes.

Ent aeg-ajalt libises kõik jälle endisse roopasse. Kui Aino oma töö juurest üles vaatas, nägi ta kortsus laupa, kokkusurutud huuli. Asjatult püüdis ta sellest üle saada. Seejuures mõistis ta teda: Kaarel armastas teda nii väga, et ta ei suutnud taluda, kui Aino kõneles kellegi teisega.

Ja siis juhtus midagi erilist: Kaarel muutus peaaegu üleöö. Aino usaldas vaevalt oma silmi: ei kortsus laupa ega suunurkade tõmblemist. Kliendid tegid nalja, Aino kihistas ja Kaarel naeratas!

Aino muutus rahutuks. Ta ei vabanenud mõttest, et Kaarel oli talle kortsus laubaga armsam olnud. See laup oli tõendanud tema armastust; see uus Kaarel aga oli mõistatus. Ta saatis Ainot ikka veel koju, kinkis talle mõnikord ka midagi, ent see kuidagi ei rahuldanud enam Ainot.

Meie kultuuri õnnistuste hulka kuulub ka see, et üks nõutu süda võib ikka leida lohutust ja äratust — näiteks perekonnana-dalalehtedest, kus leidub südameasjanduse jaoks kirjakest. Sinna kandis Aino oma mure. Nädalase kartliku pinevuse järele saabus talle järgmine vastus:

„Jaa, minu väikene A., Teie juhul mõjub otsekohe-ses küll kõige paremini, kui see ka valu valmistab. Kogemus õpetab: kui armukadedus lendab aknast välja, hiilib ükskõiksus uksest sisse. Püüdke avastada oma sõbra käitumise tõelist loomust. Keelduge näiteks järgneval ballil temaga tantsimast mõned tantsud, öeldes, et need on juba ära lubatud. Väljasõitudel, vastuvõttudel või teistel säära-stel juhtudel peate eelistama teiste noor-

TALV KULAS

meeste seltskonda ja jälgima teda, kuidas ta sellesse suhtub. See selgitab Teile asja tõelise palge. Ja tõde, kuigi ta on valus, on ju tähtsam, kas pole?"

Varsti olid Ainole need kuldsed sõnad pähe kulunud. Kahjuks ei läinud ta Kaarliga ei ballile, väljasõitudele ega vastuvõttudele. Ta aitas end teisiti. Ta leiutas ühe tähelepaneliku noormehe, kes oli teinud talle ettepanekuid ja kinkis talle — nii häbematu oli ta — ühel päeval karbi seepi.

„Seep on äärmiselt praktiline,“ tähendas Kaarel rahulikult ja Aino nuttis pool õõd.

Aino poleks tarvitsenud oma fantaasiat vaevata seebikinkijaga. Sest järgmisel päeval ilmus tõepoolest üks tähelepanelik noormees, tuntud poksija pealinnast, kes pidi siin võistlema. Enda ja maailmaga rahul olles saatis ta ühe asjatundliku pilgu Ainole ja ütles: „Noh, las käia, lapsuke!“

Teises olukorras oleks Aino vihastunud seeütle, täna aga tuli see mees just sobival ajal. Aino naeratas talle ja käsitses ta jämedaid sõrmi nagu hinnalist portselani, vajades maniküürimiseks niipalju aega, et Kaarel läks sööma. Vaevalt oli Kaarel ukse enda järel sulgenud, kui poksija kummardus ja sosistas Ainole: „Teie meeldite mulle.“

„Häbematus!“ Aino viskas pea selga. „Nii, valmis!“

„Kuis oleks, kui meie läheksime õhtul parki rahvapeole.“

„Mul on juba õhtuks kohtumine määratud.“

„Soo,“ ütles poksija. „Noh, siis mõni teine kord. Ela hästi, ilusaim naistest, varsti kohtume jälle!“ Ta võttis kübara ja kollased nahkkindad ning jättis Aino üksi oma mõtetega...

Aino oli pettunud. Kaarel pidi teda ometi tähele panema, ent ta ei liigutanud ripsmekarvagi, ja õhtul näis ta olevat parimas tujus. Pargis käitus ta nii ülemeelikult, et see äratas tähelepanu. Aino oli väga solvunud. Seda polnud ta oodanud. Pole mingit kahtlust enam: ta oli ükskõik Kaarlile. Aino hakkas värisema.

„On sul külm?“ küsis Kaarel. Siis: „Ilus viis, mida nad mängivad.“

„Naljakas,“ algas Aino.

„Mis on naljakas?“

„Härra pruunis ülikonnas, kellele ma täna maniküüri tegin...“

„See? Jah, äärmiselt naljakas!“

Aino kibrutas laupa. „Ma tahtsin ütelda, naljakas, et see härra kutsus mind täna parki peole.“

Vaikides jalutasid nad edasi. Ainos tärkas uus lootus.

„Kahju,“ vastas Kaarel viivu pärast, „et sellest midagi välja ei tulnud. Võib-olla mõni teine kord, kuidas?“

„Noh, lapsukene, kas löbustute hästi?“ küsis järsku keegi nende selja taga. Isegi unes poleks Aino tulnud sellele, et ta võiks kohata siin poksijat.

Ta ei teadnud, kas rõõmustuda või pahanduda. Ta esitles härrasid. Poksija oli ilmselt harjunud mängima kolmandat, sest silmapilkselt korraldas ta Kaarli kadumise rahvahulka. See oli sündinud nii kiiresti, et Aino ei suutnud summutada väikest hirmukarjet.

„Teate,“ rahustas poksija Ainot, „teie sõber kutsuti telefoni juurde.“

„Meie peame tema taas leidma!“

„Ta näib teile väga meeldivat, pisikene?“

Aino pöördus põskede õhetades ta poole: „Ei, see härra on mulle täiesti ükskõik, täiesti!“

„Noh, aare, siis leidub võib-olla ruumi minu jaoks? Kuhu teie ometi jooksete?“

„Kaarel!“ hüüdis Aino. „Kaarel!“

„Minu nimi pole Kaarel,“ sosistas poksija õrnalt, „vaid Endel.“

Kaarel kerkis esile just siis, kui Aino kiskus end lahti saatjast. „Kaarel!“ hüüdis ta veel kord. Kaarli pilku ei saanud valesti tõlgitseda. Ta armastas Ainot, seda luges Aino ta silmist. Otsustanud astus Kaarel poksija ette ning ütles läbi kokkupigistatud hammaste: „Noh?“

Raskekaalumeister elab niimõndagi üle, ent harva seda, et keegi ütleb talle näkku kokkupigistatud hammastega: „Noh?“ Ta silmitses Kaarlit ausa imestusega.

„Ma veel õpetan teile, kuidas noori daame suudelda!“

„Pole vaja,“ ütles poksija, „ma juba proovisin.“

„Teie, ma lõõn teile...“

Piinlik üllatus peegeldus poksija näos.

„Kas teie räägite minuga?“ küsis ta uskumatult.

Aino värises. Ta kartis, tõepoolest, ent suurem veel oli ta õndsus. Kaarel tahtis tema pärast võidelda.

Mitmed pealtnägijad olid huvitunud seisatanud, et jälgida edaspidist asjade arengut. „Ma ei taha valmistada endale pahandusi loomakaitseks,“ ütles poksija, „muidu oleksin ma teile...“

Kaugemale ta ei jõudnud. Kaarli parem käsi oli maandunud ta meelegohale. Võrreldes nende löökidega, milliseid poksija oma elukutse tõttu vastu võttis, oli see äärmiselt mahe puudutus. Ent ka temal oli oma nõrk koht. Kohkunult haaras ta oma tsilindri järele. Liiga hilja. Kübar libises ja veeres minema. Hoolikalt jooksis ta sellele järele, silus ja puhastas kübarat tulvil armastust ning pani selle õrnalt kõrvale. Siis pöördus ta oma vastase poole. Ta suu oli vaid kitsas terasriba, ta näomuskliid tõotasid. Nagu kass hiilis ta lähemale.

Sportivaimustuses pealtnaajatate pettumuseks ilmus sel silmapilgul kohale kordnik, kes surus oma mahuka keha läbi rahvahulga.

„See mees lõi mul kübara peast!“ hädaldas poksija, nagu see, kes on ülekohtuselt kannatada saanud.

„Ja ma teen seda veel kord!“ ütles Kaarel trotsivalt.

„Ent mitte, niikaua kui mina siin olen!“ ütles kordnik väarikalt. „Noormees, olen imestunud. Teie näite ju päris korralikuna. Kaduge!“

Kaarel pöördus ümber. Keegi jooksis talle järele. „Ah, Kaarel,“ hingeldas Aino, „ma jõudsin sulle vaevalt järele.“

Kaarel vaatas põlglikult Ainot. „Mine,“ ütles ta jäiselt, „kõik on lõppenud!“

„Kaarel, kuule mind ometi! Arusaamatus! Mina — ma mõtlesin, et sa ei armasta mind enam, ja — ja olles meeletult, kirjutasin ma ajalehele...“

„Mis! Ajalehele?“

„Jaa. Ning kirjakasti-onu ütles mulle, ma pidavat eelistama teiste meeste seltskonda ja sind jälgima — ei, Kaarel. Kõikide inimeste ees!“

Kui nad nüüd käsikäes jalutasid, võttis Kaarel vaba käega taskust ühe kortsunud paberi.

„Loe seda, Aino! See seisis ajalehe-kirjakastis vastusena minu küsimusele.“

Ja Aino luges:

„Kaarel K. Armukadedus pole mitte ainult kardetavaim, vaid ka pöörasem kõikidest kirdedest. Teie kirjutate, et olete oma tütarlapsele sellega juba palju muret valmistanud. Pole ime! Miski ei meeldi vähem tütarlapsele kui armukadedus. Olge mees, võideldge selle vastu. Algul tundub see teile raskena, ent see viib sihile. Näidake alati naeratavat nägu! Kui teie tütarlaps näib eelistavat teiste meeste seltskonda, ärge reetke armukadedust või pahameelt. Naeratage! See on ainus pääsetee.“

Läbi küünlakuu jälilillede

LÄBI KÜÜNLAUU JÄÄLILLEDE näen, kuulen ja tunnen ma alati kõike seda, millest olen mõttes rikas ja ilmsi vaene. Minu juurde tulevad kõik need unistused ja püüded, mis pole saanud tuult tiibade alla ning on jäänud õhku hõljuma kui suvise kauguse sinendav vina mägismaastikul. Kunagi ammu-ammu tuntud tunded elustuvad suurteks palanguteks, kui vaatlen läbi küünlakuu jälilillede tuisu tantsu ja kuukillu kõverat käiku taeva tumesinisel klaasil. Juba üsna unustatud näod saavad taas elavaks, silmadesse tuleb läiget ja sära, suu saab naeratus-võlu või ka kurbuse-võru. Läbi jälilillede tunnen küünlakuu taevatähtedest südamesse langevat suurt soojust, mis muudab kõik halva heaks, kõik virila ja musta puhtaks, ilusaks ning siiraks.

Jah, läbi küünlakuu jälilillede tuleb kõik see tagasi, mis on kadunud elutee rohtunud radadele. Veel enam: läbi küünlakuu jälilillede saavad tõeks kõik need unistused, mis muidu iialgiialgi ei saaks tuult tiibade alla.

LÄBI KÜÜNLAUU JÄÄLILLEDE nägin kord sind siis, kui mul polnud aimugi su olemasolust. Jälililled katsid aknaruute äärest ääreni. Nad oli peened ja õrnad kui virvendus kesksuvised sillerdava mere kohal. Ent ometi oli väljas pakane ja lumi kattis maad ning merd. Ääretud lumelagendikud ulatusid lõunast kaugemale põhja ja läänest ida-avarustesse. Terve maailm oli valge. Niikaugemale kui silm ulatus vaatama läbi jälilillede, oli ainult lumi, lumi ja lumi. Kõik elav oli surnud, isegi lumehelbed ei langenud ülalt alla. Ma vaatasin kaua lume ääretut lagendikku läbi hõbedase jälilillestiku. Siis hakkas miski üsna kaugelt lähenema. Algul oli see ainult must punktike, kuid mida enam ta lähenes, seda enam võttis ta inimkuju. Lõpuks seisid sina üsna mu jälililetatud ruudu ees ja vaatasid mulle avasilmi otsa kui talvine ilmutis, kui hirmunud laps. Ma ei kuulnud su häält, su suu ja silmad seisid, ei kõnelnud, ei säranud ega naeratanud. Nii me vaatasime kaua tummas vaikususes teineteisele otsa — sina sealtpoolt jälililli, mina siitpoolt jälililli. Ja meil oli hea. Siis ma küsisin: „Kes sa oled?“ Aga sa ei vastanud. Sa kadusid seejärel äkki ja sa jäid niisama kurvaks kui mina. Üks ilus kujutelm oli kadunud.

Läbi küünlakuu jälilillede paistis ainult lumi, lumi ja lumi. Ning lumel pikk rida jalajälgi — need olid sinu tuleku ja minneku jäljed.

LÄBI KÜÜNLAUU JÄÄLILLEDE nägin sind hiljem sageli ilmsigi tulevat ja minevat. Suur õnn ja ilu olid saanud tõeks: sina-kujutelm oli muutunud sina-ilmsiks. Siis me vaatasime talviti ikka läbi küünlakuu jälilillede valget maailma, ääretuid lumiseid lagendikke, ent meie ei näinud iialgi sealt kedagi tulevat-minevat. Ükski must punktike ei ilmunud nähtavale ega muutunud sinutaoliseks, kui olime külge külje kõrval, üsna teineteise juures.

Minu kujutelm — sina — oli saanud juba tõeks ja tuule tiibade alla. Mul polnud tarviski enam kedagi oodata, sest kõik, mis pidi tulema; oli juba tulnud. Olin saanud minagi sulle selleks, keda sa olid oodanud, kuigi mitte läbi küünlakuu jälilillede.

LÄBI KÜÜNLAUU JÄÄLILLEDE kuulsin hiljem sageli elu ragisevat ruttu ja kohavat lainekeerist. Palju tulesid süttis ja säras, palju tulesid kustust ning ei süttinud enam. Tuisud ajasid tuiskusid taga ning kõik mattus lumekeerisesse: elukoht, tulesära. Tähetäpid ei tilgutunud enam soojust südamesse ning kuu kollane sõõr oli üsna kadunud lendlevasse lumme. Ainult tühjus, tühjus ja tühjus vaatas vastu läbi jälilillede küünlakuu pakaseil õil. Kui sa noil õil oleksid ilmunud oma valkja pea, säravate lapsesilmade ja kurbliku või naeritava suuga jälililetatud ruudule, nagu kunagi varem, millal ma ei teadnudki su olemasolu, siis ma oleksin veel enam jahmunud, kui siis...

LÄBI KÜÜNLAUU JÄÄLILLEDE sain talvapäevil sageli päikesesäralt südamesse soojust ja mõtteile tuge ning jõudu. Võimatuina paistvaile ettevõttele andsid usku jälililled, need haprad, tihedasti üksteisega põimunud klaasised räitsakad, peened pakase meistriteosed. Elu tallermaa mustus ja kõnts omasid läbi küünlakuu jälilillede hoopis teist kuju ja vormi, kuna jälililledel oli otse maagiline mõju. Talvine päike roo-

KÜÜNLAUU PÆEV

satas lõhnata jälilille-metsas, päikeskiired murdusid risti-rästi tuhandeiks, miljoneiks ilukiirteks. Ning kogu maailm sai mu südamele lähedaseks ja armsaks.

LÄBI KÜÜNLAUU JÄÄLILLEDE ei paistnud aga alati imettegeva päikese roosakas nägu. Igakord ei murdunud kildudeks jälililetatud ruudu nelinurgal ta kiired. Enam kui sageli olid jälililled selleks hallikashõbedaseks eesriideks, mis lahutavad elu südamest ja südame elust. Süda tundis niiviisi, kuid elu kohas teistmoodi, ja kätt ei andnud nad teineteisele üldse või tegid seda üpris harva. Oli palju neid pakasepäevi ja külmi talveõid, millal ma ei teadnud, mis on jälilillede taga, nagu ei teatud sealpool, mis on mu südames. Sest elu ja süda hakkasid minema kumbki mööda oma teed.

Lumised lagendikud, klaasised kaugused, tuisutantsud ja päikeseroosatus ning igatsuslikud ootused jäid hoopis kuulmata, nägemata, tundmata, nagu jäid hoopis teostamata meie ühised vaatlemised talveõssoe ja talvapäeva läbi küünlakuu jälilillede. Kõik, mis oli olnud varem, ei kordunud enam hiljem.

LÄBI KÜÜNLAUU JÄÄLILLEDE sain rahu oma südamesse, läbi nende tulid ja läksid sina mu elutee rohtunud radadelt. Ikka ja ikka, kui mu ruudud kattuvad kaunite jälilillemägedega, mis on kui hõbeda- ja klaasikuhelikud, seisn nende ees ning vaatlen kaugusse, kuigi tean, et sealt ei tule enam kellegi nägu, ei sinu ega teiste, kuigi usun, et ma ei kuule enam sinu häält ja elu kohinat praegu ega edaspidi.

Ainult lumi, lumi ja lumi paistab ida-avarusest ja põhjakaugusest pakaseõil kullatud lagendiku avarusel. Ei lange ühtki lumehelvet ega tõtle ühtki tuisuhoogu: tühjus ja vaikus on ümberringi, ülal ja all — nende kaunite küünlakuu jälilillede taga. Vaid noil üksinduslikel talveõil, millal jään üsna üsna kauaks küünlakuu jälilillede juurde, pilk tühjusse ja mõtegi tardunud seismas, kuulen lume laulvas vaikusis sinu häält ning näen neid lumekirjalisi jalajälgi, mis jäid su äraminekust lumele, mu südamele ja mu eluraamatu kirjudele lehekülgedele — nagu pisikese putuka astumistäpid.

2. järg.

Kuidas, seal oli inimene, kes ei lugenud ajalehti, praegusel ajal, kui Kanada ja Newfoundlandi metsad raiuti maha paberisaamiseks? Nüüd näis Warren tõesti ehmununa. „Võtke arvesse, mu härra,“ ütles ta ägedalt ja elavate liigutustega, „Messinas on maavärisemine, aurik hakkub, vähktõve-patsill avastatakse. See kõik ei huvita teid?“

„Vähipatsille avastatakse harva,“ ütles Kinsky peene ironilise naeratusega, mis Warrenit sümpaatselt puudutas. Siis jätkas ta: „Loomulikult, loomulikult — ma tean väga hästi —, kuid siin on tegemist põhimõttelise küsimusega. Kas mõistate mind, härra Prince?“

„Põhimõtteline küsimus?“

„Jah, ma ei poolda sääraseid asju, mis tahavad inimesi nivelleerida. Nende hulka kuulub ka ajakirjandus. Ma ei poolda seda samuti nagu filmi ja grammofoni.“

Prince jäi tummaks. Inimene hoopis teisest maailmast! Aga ta leidis, et see härra Kinsky on huvitav. Ta kuulab tema arvamusi, märgib need üles romaani jaoks, mida ta tahtis kord kirjutada.

„Teie vaade on huvitav, mu härra, aga lubage mul vastu vaielda,“ vastas Warren, et keskustlust jätkata. Kuid Kinsky lõpetas. „Teine kord, andestage,“ ütles ta. „Olen väsinud, kannatan unepuuduse all. Ma loodan, me leiame veel võimalusi teineteisega lobiseda.“

Ta soris oma kuetaskutes ja tõmbas sigarettitoosi välja. „Ma ei tea, kas kabiinis on lubatud suitsetada?“ küsis ta üsna muutunud toonil, „ma sõidan esmakordselt säärasel laeval.“

Prince lükkas lokid laubalt eemale. „Loomulikult on see kõvasti keelatud. Aga mina suitsetan ikka siin ja kõik teevad sedasama,“ ütles ta.

Sigaretitoos, mille Kinsky talle ulatas, oli silmatorkavalt hinnaline ese. Esiküljel oli hobedane kroon. „Oh! Kas ma ei öelnud — aristokraat!“ Warrenil oli jälle võimalus oma terasust imetleda.

„Ma loodan, et me ei ole teineteisele tüliksi siin reisil, härra Prince,“ ütles Kinsky kergelt.

Warren pani krae ja lipsu kaela, ja kuna ta end peeglist vaatas, mõtles ta selle üle järele, kus ja kunas ta oli seda nägu varem näinud. Sest ta oli seda nägu näinud, seda ta teadis: neid meelekohti, seda kokkupigistatud suud, seda suurt nina — võimatu oli siin eksida. Vahepeal mainis ta, sigaret suus, et veel kolmas reisija jagab nendega kabiini, aga see olevat mõnus külaline. Tema sõber Roger Philipp, veetlev pois, keda terve maailm armastab. Muide, teda saab harva näha, ainult õösel. Ta olevat väga tegev. „Ta on J. P. G. sekretär,“ ütles Prince.

„J. P. G.?“

„J. P. Gardeneri juures,“ lisas Prince juurde. Aga see tähtis nimi, raske kui kuld, ei paistnud krooniga mehele mingit mõju avaldavalt. „Te teate ometi, kes on J. P. Gardener?“

Kinsky naeris tasa. Ta ei teadnud seda tõesti mitte ja ta ei tahtnudki seda teada.

„J. P. Gardener,“ seletas Prince, „see on Ameerika süsi! Ameerika süsi! Seda pole ometi vähe, või kuidas?“ Kinsky pakkis oma reisikohvrit välja, ta ei vastanud enam ja näis üldse mitte kuulvat, mis temaga kõneldi.

Kaugelt nagu metsast kõlas trompeti hääl läbi koridori, kutsudes lantsile.

„Kui tahate meie laua juures istet võtta, mu härra,“ ütles Prince viisakalt, kuna ta oma kuube kinni nõõpis, „siis oleks see mulle ja Philippile suureks heameeleks.“

„Täna!“

„Te reisite New Yorki?“ küsis Prince uudishimulikult ja asjalikult, nagu tahtes Kinskyt intervjuuerida.

„Jah, New Yorki.“

„Äriasjus, kui küsida tohin?“

„Ei, mitte äriasjus,“ vastas Kinsky hajameelselt.

„Õppimise otstarbel?“

„Ei, ka mitte,“ ütles Kinsky põiklevalt.

Warren vahtles oma ülikonda peeglist ja oli rahul. Ta oli oma garderoobi Pariisis täiendanud. Pisut hajameelsena uuris ta edasi: „Te reisite turistina?“

„Ei, ka mitte turistina. Aga õieti võiks küll öelda: turistina.“

„Te olete sakslane?“

„Ei, austerlane.“

„Ah, seda ma arvasin. Hääduse järgi võiks teid pidada viinlaseks.“

„Jah, ma olen Viinis sündinud.“

„Oh, Viin! Tore linn, mida ma armastan!“ hüüdis Warren rõõmsalt. Ta rääkis nüüd saksa keelt, mida ta täielikult valdas. Seni olid nad inglise keelt kõnelnud. See mees kõneles vabalt kuut keelt. „Te teate, et üks teie kuulus kaasmaalane on ka laeval?“

Kinsky tõstis silmad üles.

„Proua Eva Königsgarten! Te tunnete teda?“

Kinsky vaatas põrandale ja vaikis tükk aega. Ta langetatud laud olid kui hallid plekid kõhnadel kollastel põskedel.

„Proua Königsgarten annab homme kontserdi. Seltskondliku toetuskassa heaks.“

„Jah, ma tunnen teda,“ vastas Kinsky üles vaatamata ja noogutas. „Oo jaa, ma tunnen teda isegi väga hästi.“

„Isiklikult?“ hüüdis Warren. Ta mõtles juba lauljatariga tutvumisele.

Kinsky astus sammu tagasi, kuna Warreni hääl teda kohutas. Ta nägu muutus tumedaks. „Jah, isiklikult,“ ütles ta ja ta hääl kõlas hoopis muutununa. „Aga on korrektsem, kui ütlen, ma tundsin teda kord väga hästi. Me läksime lahku —“

Ta katsus naeratada, aga naeratus ebaõnnestus.

„Oh jaa, ma tean,“ vastas Warren pisut segasena. Siis aga lisas ta juurde: „Me näeme teineteist lantsil, härra Kinsky? Eks ole, te tulete ju?“

„Jah, ma tulen.“

Tähelepanuväärt inimene, mõtles Warren, kuna ta söögi-saali läks. Mis otstarbel sõidab ta New Yorki? Mitte äriasjus, mitte õppimise pärast, võib-olla turistina. Mis siht on tema reisil?

Kinsky? Kinsky? Kusagil ja kunagi oli ta seda nime juba kuulnud. Mõtle järele, Warren! Kusagil ja kunagi oli ta seda nägu näinud. Kus ja kunas? Mõtle järele, Warren! Nüüd paistis talle, et ta pole seda nägu elusalt näinud, vaid pildil. Aga see oli ka juba väike samm edasi.

Kui Prince kabiinist lahkus, jätkas Kinsky oma käsitasku tühjendamist, ükskõiksel ja automaatselt, nagu keegi, kes tegeleb ükskõik millega. Lõpuks pidas ta vahet ja mõtles kaua aega järele.

Ta jättis kõik sinnasamasse ja sirutus voodile pikali. Ta suitsetas kaks-kolm sigaretti järjest ja vahitis lakke.

Jah, siin ta nüüd oli, aurikul, mis sõitis Atlandi ookeanile. Milleks oli ta siia tulnud? Milleks oli ta ööd ja päevad reisinud, et sellele laevale saada? Kas ta polnud siis enam oma-eneise isand, kuulas ta siis salapärase võimude tahtmist, mis soovisid tema hukkamist?

„Ta on siis siin! Eva on siis tõepoolest siin!“ ütles ta enesele. Ta sulges silmad. „Ja ma näen teda veel kord — enne kui mu saatuse otsustatud.“

6

Kui Eva Königsgarten üles ärkas, oli juba pime. Ta ei teadnud, kus ta viibib. Voodi, millel ta lamas, värises ja otse tema all tuksus midagi raskelt ja korrapäraselt nagu mäetöös-

Kuidas meeldib sulle uus hambapasta?

"Oivaliselt, olen tõsiselt üllatunud!"
 "Ta maksab küll mõned sendid rohkem, kuid see tasub end." — "Kindlasti, sest NIVEA-hambapastat võib võtta tarvitamisel vähem. Ta omab ka haruldaset meeldiva maitse." — "Ja peasi, ta muudab hambad hiilgavalt valgeks kahjustamata hambavaapa."

Hind alates 50-nest sendist.

Werner Mehks, Tallinn

732

tuses. Oo jaa, ta oli ju merel! Ta tundis virgudes mingit rõõmsat ärevust. Ah, nüüd teadis ta, millest see tuli: ta oli Gretet und näinud, oma pisikesest tüdrukust.

Ta oli lamanud mäel oma maja lähedal Heidelbergi lähedal, kus ta armastas oma puhkeajaga veeta. Oli suvi. Päikesest kuumendatud õhk paitas ta palgeid. Ta lamas keset lihtsaid põllulilli. Rohi ja lilled lõhnasid. Tema kõrval kükitas ta väike armas tüdruk ja kõditas rohukõrrega ta nina. Ta teeskles magamist ja äigas käega, nagu peletades kärbest, ja väike tüdruk kihistas naerda.

Ta tõi ärgates enesega kaasa suve kuumuse ja lillede ning värsket rohu lõhna. Eva naeratas. Ta südames oli veel une õnnestav rahu — kui selgesti oli ta Gretet näinud!

Eva tõusis istukile ja süütas tule, Samas voodi kõrval seisis ta väikese tütre pilt, mida ta kandis alati oma reisidel kaasas. Teist pildikest, nii suur kui kirjamark, kandis ta koos tibatilukese kuldse ristiga nii õel kui ka päeval oma rinnal. Eva võttis pildi ja suudles seda.

Marta avas ettevaatlikult vannitoa ukse. „Kas sa hüüdsid, Eva?“

„Ei, Marta, ei hüüdnud. Kas käis keegi siin?“ küsis ta. Jah, professor Reifenberg oli käinud, aga Marta oli talle öelnud, et Eva magab. Mis ta ütles? Ta ütles, et ta tuleb homme hommikul kell 10 tundi. Siis oli stjuuard mingisuguse kutse toonud, siin ta oli. Direktor Henricki palus Evat oma lauda dineele, mis pidi aset leidma Ritzis. Päris väikeses ringis.

„Ütlen ära,“ otsustas Eva, kuna ta üles tõusis ja vannituppa läks.

Pärast vanni helistas ta stjuuardi ja laskis eenele salongi tuua. Ta sõi hea isuga ja jõi klaasi veini, mis säras punasena kristallkaravinis. Ta tundis end oivaliselt värskena ja nautis rahu. Auriku rappumine ei seganud teda.

Ta polnud ka enam rõhutatud meeleolus. Vastupidi, ta tundis end võrratult hästi, mida juhtus harva. Tal oli seljataga pikk raske talv — ees tulevik täis pingutusi ja katsumisi. Ta loendas näppudel kuid suveni. Oli veel neli kuud, oo jaa, sinani oli veep pikk aeg, terve igavik. Aga ükskord — see teadmine oli otse joovastav — tuleb ometi suvi! Ja juba unistas ta sellest hetkest, kui ta esimesel õhtul oma väikeses majas Heidelbergi lähedal aknad avab ning väljas on vaikne ööõhk — ja muud ei midagi. On kuulda ainult rohutirtsude saagimist. Ja tema pisike tüdruk magab seal kõrval.

Natukese aja pärast tõusis ta püsti, et saata mõned read direktor Henrickile. Sealjuures tuli tal mõte kirjutada oma väikele kiri ja juba see otsus tegi ta õnnelikuks. Kas võis ta seda õhtut veel toredamalt veeta?

Ta kirjutas, mis tal just pähe tuli, ilma pikemalt mõtlemata. Ta kirjutas, et sõidab suurel laeval, et ta toas on väike tiibklaver, et tal on korallpunane vannituba ja et Marta on ta juures. Ah, nüüd sõidab ta Ameerikasse ja seal peab ta laulma New Yorgis, Chicagos, Philadelphias. Grete võis kõik

need linnad atlases välja otsida. Aga siis tuleb suvi ja siis on nad jälle kaheksa nädalat üheskoos oma väikeses majakeses ja seekord tahab ta vesiratta valmis teha, aga niisuguse, mis ka käib.

Eva kirjutas ja kirjutas. Ta sattus hoogu, ta põsed roosatusid, nagu hõõguks terve ta sisemus. Ja siiski — ja siiski ei saanud ta oma armsale hirvejalgele tüdrukule kirjutada kõigest, millest tahtis. Grete oli kaheksa-aastane ja Sankt Annenis Salzburgi lähedal avab selle kirja vana auväärt daam. Selle vana auväärt daami ees pidi Eva ettevaatlik olema.

Ah, Grete, Grete! Metsik igatsus oma lapse järele näris teda sel hetkel, täites ta säärase piinaga, et ta oleks tahtnud karjuda. Oh, sa suur jumal, kuidas ta armastas oma hirvejalget tüdrukukest!

Grete, Grete! Kõigel muul polnud ju mingit mõtet.

Ja siis meenus talle äkki, et ta oli unustanud Gretelt küsida, kas onu Veit on teda külastanud?

Eva kirjutas, aga kuna ta kirjutas, tundis ta, et ta ootas, ikka ootas, ilma et ta ise oleks seda märganud. Päris salaja hakkas ta südamesse rahutus hiilima. Ta tundis, et on üksinda, täiesti ja lootusetult ükski. Kui mõttetu oli terve ta elu! Harjutused, võõrusetendused, kontserdid — see võis inimese hulluks ajada — oh, Eva Königsgarten oli vaene naine, ainult keegi ei teadnud seda.

7

Ameerika ajakirjandus oli levitanud teate, et „Cosmos“ tahab kiirusrekordit „Mauretania“ ära võtta. Euroopa ajakirjandus oli selle teate ära toonud. Sinine pael! See oli hirmus asi, ja Warren Prince sai südamekloppimise, kui ta sellele mõtles. Percival Bell, tema šeff, oli talle vastavaid juhtnööre andnud, ja Warren teadis täpselt, mis sellest olenes.

Laeval eitati ajakirjanduse arvamust, aga siiski liikusid pardal kõigele vaatamata teatud kuulujutud. Ohvitserid, keda Warren usutles, vastasid puigeldes.

Võib-olla on nüüd võimalik seda armastusväärset direktorit natuke usutleda, mõtles Warren, kui ta kohtas hämaruses Henrickit. Tema pidi seda ju lõpuks kõige paremini teadma.

Warren oli vaevalt oma suu lahti teinud, kui direktor Henricki juba tasa naerma hakkas, päris nii, nagu seletaks talle keegi midagi väga naljakat või muinasjuttu, midagi päris väljamõeldut. „Rumal lugu,“ ütles ta ja naeratas kannatlikult. Prince võivat ometi isegi mõelda: täiesti uus masin! Laev vajavat ometi kõigepealt nõnda öelda sissesõitmist. Kas Prince'il polevat siis aimu, kuivõrd tundlik asi on turbiin? Ei, Warrenil polnud tegelikult sellest aimugi ja ta nägi Henricki ebakindlast pilgust, et ka temal polnud sellest asjast aimugi. „Tulge, Prince,“ ütles Henricki ja pani oma kae ümber Warreni öla. „Ma lähen sillale, ma võiksin teid seal kommodoorige esitleda.“

Nad läksid üles. Salongidest kõlas muusikat, häälti ja rõõmsat naeru. Reisijad, saanud vaevalt pardale, olid täieli-

kult vallutanud uue laeva, mis lõhnas veel värske värvi ja laki järele.

„Cosmos“ sõitis läbi kanali, tõugates öisesse taevasse suitsu oma punastest korstnatest.

Ülal komandosillal oli peaaegu päris pime. See pime, pidulik ja vaikne sild tekitas Warrenis kummalise tunde. See oli midagi hoopis salapärast, mida ta oma elus varem veel kunagi polnud tundnud.

Henrickit huvitas ilmateade. Warren teritas kõrvu.

„Prognoos on sünnis. Me olime just ühenduses ‚Labradoriga‘, ta on kakskümmend neli tundi meist ees.“

Meremees näis äärmiselt rahuldatuna, samuti direktor Henricki. Warren nägi ta silmi säravat. „Suurepärane, oivaline!“ kordas ta.

„Kunas mõõdume Bishops Rockist?“ julges Warren tagasihoidlikult küsida.

„Kella üheksa paiku,“ vastas Tehuysen viisakalt.

Kella üheksa ajal! Kella üheksa ajal oli vaja olla siis tähepanelik. Bishops Rockist alates arvestati öieti tõelist Atlandi-reisi.

Pisut imelikus meeolus tuli Warren alla dekile sööma. Seal ülal oli säärane tõsidus, nagu mõnes kindluses, kus luuratakse vaenlast.

Veel söögisaalis seisis Warren selle salapärase pimedaga ja vaigse komandosilla köidikutega mõju küttes, kus täideti tõsiselt oma kohust. Söögisaal oma sätenava valgusega ja kiirgava kristalliga pimestas ta silmi.

Tütarlapsed naersid Warreni selja taga. Violet, Holli görlid? Ta pöördus ümber: need olid tundmatud daamid, kes istusid parajasti lauda.

Warren vaatas kella. Pool üheksa. Oli veel aega, et puulviljajäätist täies rahu süüa.

Keset Warreni lauda seisis hulk tühje veiniklaase, mis klirisesid üksteise vastu. Warren kuulatas ärritatult seda klirinat.

See igavesti naeratav direktor Henricki, see seitset kanti pitseeritud kommodoor — need ei saa ometi teda, Warrenit, alt vedada. See on päris selge.

Ta otsustas telegrammi ära saata! Ta riskeeris paljuga, aga kurat võtaks, vahetevahel pidi ajakirjanik ometi natuke riskeerima! Percival Bell oli talle kõnelnud tema saatmisest Lõuna-Aafrikasse. Seal pidi ta uurima küsimust „Valge ja Must“.

Kui ta dekile läks, nägi ta silmapilkselt tuld vilkumas. See oli Bishops Rock! Ta viskas ilma pausita valgusesähvatusi öösse nagu noavälgatusi. Sõidutuul oli kõva, see mässas Warreni lokkides, ja kui ta toetus üle reelingi, nägi ta kabiinikakendade valgusel valget vahtu väriseval aurulaeva küljel. „Cosmos“ värises kiilist kuni kõrgeima dekini. Masinad käisid kõrgeimaid tuure.

Punkt kell üheksa Bishops Rock pilutas Warrenile kaugena ja vaenlikuna vastu.

Warren läks sädetelegraafi, et telegrammi ära anda. See asus keset laeva kõrgel kohal, kus resideeris Axel Staal oma assistendiga.

Warreni telegramm oli päris süütu sünnipäevaasadetis oma emale New Yorki. Kuid see tähendas: „Õhtul kell üheksa algab ‚Cosmos‘ võidusõitu Atlandi sinisele paelale.“

Veel täna õhtul seisab see telegramm New Yorgi ajalehtedes. Warren näeb triumfeerides hiigelpealkirju: „‚Cosmos‘ racing for the blue ribbon of the Atlantic.“ See on alles sensatsioon!

Seltskond salgab seda loomulikult viimse silmapilguni — aga mis tähendab vastuvaidlemine?

Sädetelegraafiruumis on vaikne. Seinad on hoolikalt isoleeritud. Piimklaasist akende taga tinisevad morsi signaalid.

Nüüd hakkab Prince'il pisut ebamugav. Siin on hirmus kuum või petab ta ennast? Ta tõuseb püsti. „Kuulge, Staal,“ ütleb ta summutatud häälega, „kas te tunnete, kuidas me sõidame?“

„Me sõidame päris mõistlikult.“

„Kõneldakse, et ‚Cosmos‘ tahab rekordi enese kätte saada, olgugi et direktor Henricki seda salgab.“ Warren katsub Staali silmadest tõtt lugeda.

Staal ütleb tasa, näidates naeratades oma ilusaid valgeid hambaid: „Ka mina olen mõndagi kuulnud.“

Nüüd on Warren trepil ja tuul paisub talle näkku. Nii on aga asi: kui „Cosmos“ üldse ei mõtlegi rekordit enese kätte saada? Kui „Cosmos“ kuus tundi, pool päeva, terve päeva rekordist maha jääb? Mis siis? Noh, siis saadab Percival Bell tema mitte Lõuna-Aafrikasse, vaid lihtsalt igavesti minema.

8

Kinsky lamas oma kabiinis liikumatult voodil ja vahtis lakke. „Ei, ei,“ ütles ta enesele. „See on ju ainult üleväsimus!“ Ta oli ühe öö ja terve päeva sõitnud, et aurikule jõuda.

Lõpuks pani ta mantli selga ja lahkus kabiinist. Tükk aega eksles ta pagu poolunes mõõda vaikivaid koridore, mis olid kui labürint. Mõnest kabiinist kostis grammofonimuusikat, stjuuardid jooksid hääletult ringi.

Ta oli aastaid üksikuna elanud, põldude ja metsade vaikus. Nüüd see aurik, täis heledat valgust, muusikat ja rõõmsate inimeste lärmi, ajas talle peagu hirmu peale. Lõpuks jõudis ta vaiksele, nõrgalt valgustatud dekile. See oli auriku kõige alumisem dekk, ainult harva mõõdus siit mõni reisija või stjuuard. Siin kõndis ta mitu tundi edasi-tagasi, mantlikrae üles löödud ja müts sügavalt kõrvadel.

Kinsky vaatas üle mustava mere. Mere külmus ja halas-tamatus pani ta üdini lõdisema. Kõik oli talle võõras, see uhke aurik, pigimust meri, isegi sünges taevas väheste tähtedega pais-tis võõrana ja vaenlikuna. Kui ta aga silmad sulges, siis tundis ta oma sisimas säärast pimedust ja süngust, et meri tema südamega võrreldes oli hele päev.

Jäine külmus tõusis merest. Nüüd sõid nad kodus Sanct Annenis. Ta nägi neid istumas suure ümmariku barokkstiilis laua ümber veidi puistes kõrgetes toolides. Seal istus ema oma lumivalge juukseparjaga, kandes pisut vanamoelise löikega musta siidkleiti. Seal kõrval oli Grete, tema tütar, siis miss Rogers, kes oli juba kakskümmend aastat ema seltsidaam, õhukeste valgete ja roostepunaste juuksesalkadega peas. Ja miss Rogersi kõrval oli tema koht — see oli tühi.

Ema juhtis vestlust igal õhtul. Ta lobises oma reisudest Londoni, Pariisi, Nizzasse, Rooma. Siis kõneles ta mõned sõnad inglise ja prantsuse keelt miss Rogersiga. Ta elas hoopis võõras kauges maailmas ja kauges ajas, mis oli ammu juba mõõdas, ilma et ta seda ise oleks märganud. Ta võttis teise kehahoiangu, ta oli jälle suur daam oma ajast, majoriproua von Kinsky, sündinud krahvinnaga Mausfeld. Ja miss Rogers naeris harva oma lühikest, kõva ja haukuvat naeru.

Nüüd aga tõusis ema lauast üles ja mindi lahku. Kinsky läks nagisevaid treppe pidi üles oma tuppa. Ta nägi end üles minevat. Tema ruumid koosnesid väikesest magamistoast, mis oli karske ja lihtne, peagu nagu munga kong, ja saalitaolisest töötoast mustaksvärvitud palklaega. Siin seisis mõned barokkstiilis Salzburgi kapid, Tirooli kirstud ja suur kirjutuslaud Itaalia renessansiajast. Nurgas kirjutuslaua vastas aga seisis tüse tüme puurist ristilööduga, tugev Tirooli töö. Ta nägi enast, kuidas ta avas barokkstiilis kapi. Ta nägi, kuidas ta aetas virna koltunud noodilehti hiiglasuurele töölauale. Pidulikuse ja ärevuse laine läbis ta teda.

Mõni hetk nägi ta end istumas, kusjuures ta käed lehitse-sid käsikirju. Siis tõusis ta püsti, hakates aegamööda ja mõtlikult suures saalis edasi-tagasi käima. Nii, nagu ta tegi seda ööst öösse. Sada ööd, tuhat ööd.

Neid on olnud häid ja halbu öid. Mõnikord haaras teda nagu uim, orel mängis temas, tuhat viiulit mängisid. Meloodiad kandsid ta kaugele nagu merelained laeva. Halbu öid oli aga rohkem kui häid öid. Häid öid tuli ikka harvem. Kõik oli tardanud, meloodiad olid külmunud. Meeleheide haaras teda. Ta oli selle eremiidi-elu selleks valinud, et elada oma elusihile: luua midagi suurt, midagi päris suurt! Suurte nimede kõrval muusikas pidi ka tema nimi seisma. Ta oli tundnud eneses jõudu, uim ja palavik olid teda tiivustanud päevi, nädalaid, kuid; ta oli tundnud eneses jumaliku sädet, mis saab harva osaks harilikule surelikule. Ta oli katsunud seda palavikuliste kätega kirja panna, tuhandel õöl, tuhandel õnnistatud, tuhandel neetud õöl. Ta oli mõned asjad kirjutanud, mida kuulsate arvustajate poolt lootusrikkalt tervitati.

Ja siis! Midagi. Mitte midagi. Vaikus. Allikad vaikisid. Päev koitis ja vahetevahel nägi ta oma kahvatut nägu barokkstiilis peeglis, mis seisis nurgas.

Noil hirmsail õil oli tal aega nende asjade põhja vaadata, ja kui ta nende põhja vaatas, siis leidis ta ehmudes, et see polnud muud kui ei-miski. Ei-miski!

Maailm oli tühi. Ka taevas, mille inimesed enestele löid, oli tühi ja Jumalata. Mis oli sõprus, mis oli armastus, mida inimesed olid ilmutanud toredate laulude ja sümfooniatega? Mis oli õiglus, mis ülekohus? Mis oli väärtus, mis ebaväärtus?

Ta oli hädas, suures hädas.

Kinsky hakkas külm. Ta tundis äkki, et ta toetus vastu niisket reelingit, mis värises. Ja siis alles meenus talle, kus ta oli ja miks ta siin oli. Jäine öötuul puhus. Ta läks oma kabiini, võttis kahekordse portsjoni unerohu ja vajus väsinuna pikali.

„Cosmos“ ärkas.

Vahedeki reisijad ronisid välja oma raudvooditest. Kabiinides ja koridorides süüdati tuled.

(Järgneb.)

Meie perekondade väikesi käskijaid

ERIKA Tähtvere Koidult.

RAIMOND MICHEL Narvast.

DAGMAR ARISTO Tartust.

MILVI, ärimees F. Enno tütar Tallinnast.

ÜLO ja SILVI, kapten Kessi lapsed Tartust.

AGO ja EDA PANTALON Petserist.

ENE ja INNA, A. Priima lapsed Tartust.

Perenaise tööpäeva pikkusest

Perenaised ei tahaks nagu enam kauemini püsida „töötute“ ja „armuleivasõojate“ — elatavate kirjas. Siin-seal on hakatud juba päris statistiliselt mõõtma seda suurt tööhulka ja sellest saadavat tulu, mida toovad perekonnale ja rahvamajandusele pereemad. Rootsi perenaisteliidu ülesandel sooritas rahvamajandusteaduse doktor ja pereema *Margit Wohlin*, kuulsa rootsi rahvamajandusteadlase *Casseli* tütar, hiljuti ankeedi, mille tulemused võiksid pakkuda huvi meilegi.

Saadud aineistik ei ole küll suur. Laiali saadeti 2000 ankeetlehte, vastuseid tuli tagasi ainult 250. Kuna needki jagunevad hiljem erirühmadeks, jäävad üldotsused seda vähemaarvuliste teadete põhjale. Kuid seegipärast valgustavad nad tähelepanuväärselt rootsi perenaiste olukorda.

Meid ei üllata see sugugi, et kui „koduse talitusega“ perenaised, olgu nad siis töölis- või muust kihist, hakkavad arvutama oma töötundide pikkust ühe nädala jooksul, siis ei piisa selleks millalgi kaheksatunnisest tööpäevast. Keskmiselt on nende tööpäev paar tundi pikem ja paljudel tublisti pikem, nii et tööpäev võib kasvada 70–90-tunniseks. Need perenaised, kes teenivad väljaspool kodu, teevad ühtekokku veelgi pikemaid tööpäevi, keskmiselt 70 tundi nädalas, millest kodusele tööle langeb erinev määr, olenevalt sellest, kui palju kelgi kuulub teenistustööle. Need, kel on terve nädal teenistustööd (6×8=48 töötundi), töötavad kodus lisaks umbes 30 tundi. Ja taluperenaistel on teatavasti üldiselt kõige pikem tööpäev, nende nädala töötundide arv tõuseb sageli 80–90 tunnini, ulatub mitmel üle 100-gi. See tähendaks siis ühe inimese kohta enam kui kahekordset töömäära. Ei ole siin rakendatud mingisugust „tööliskaitset“ ega valva ühiskond selle eest, et emad endid üle ei töötaks.

Küllap teatakse ilma arvudetagi, et perenaisel jätkub askeldamist varasest hommikust hilise õhtutunnini. Rootsis on püütud jõuda selgusele ka see üle, kui palju jääb pereemal päevas töö kõrval aega puhkamiseks. Rõõmustav on märgata, et paljud perenaised on osanud järjestada endale sellist vabadust, nagu mehedki töö saavad, kas pool tunnikest, tund või paar päevas. Peale selle paljud käivad loenguil või võimlemas. Kuid on ka palju neid, kes ütlevad üldse mitte saavat vaba aega. Sellest hoolimata, et tööle endale ei kulu sugugi tervet päeva. Tekib, nagu igajätk omast kogemusest teab, ikka aegajalt selliseid tühje hetki, mis lähevad õieti kaotsi. Ühe perenaise andmeid arvutades näib temal nädal sisaldavat umbes 25 tundi kaotsiläänud aega, mida pole kulutatud ei tööks ega puhkuseks, vaid arvatavasti ootamiseks, ühest tööst teise siirdumiseks jne. See on kodumajanduses sageli ilmnev kahetsetav seik ja näitab, et järjestus jätab soovida. Kui pere liikmed oleksid tähelepanelikumad ja oskaksid paremini hinnata perenaise tegevust, jääks säärane tühjajoosnud aeg palju lühemaks. Dr. Wohlin märgib, et kui mõni naine on osanud

koondada neid tühje hetki, on ta võitnud seega endale „oma“ aega, mida on võinud tulemusrikkalt kasutada teenistuseks või eriharrastusteks.

Ankeedis on päritud teateid ka pereemade pühapäevavabaduse ja suvepuhkuse kohta. Sellega on lood nii ja teisiti. Mõnedel on pühad kõige raskemaiks päeviks, kui käib palju külalisi ja abilisel on vabad päevad. Teised on osanud korraldada asja nii, et pühapäevad on tervele perele ühiseks suhtlemis-, matka- või puhkepäeviks. Paar taluperenaist jutustavad, et neil on iga kolmas pühapäev järjestatud päris vabaks, nii et hommikul võib magada kasvõi kella kaheksani. Suvepuhkust on mitmelgi, eriti teenistuseskäijail. Keegi taluperenaine väidab, tal ei olevat olnud 48 aasta jooksul kordagi puhkust. Hõlpsamini hangivad endale puhkust muidugi need, kel on sugulasi, kelle juurde minna. Iseloomustaval kombel peavad mõned perenaised „puhkuseks“ seda aega, mida nad kulutavad sukanõelumiseks või muuks näpuvaheliseks tööks. Ja ka uuri-muse autor püüab kaitsta vaatekohta, et lastekasvatusele kulutatud aega tuleb samuti lugeda tööks. Justkui poleks see endastmõistetav!

Rõõmustav on märgata, et nii paljude abikaasade vahel näib valitsevat rahaküsimuses hea ja usaldav suhtumine. Ainult mõned üksikud kurdavad lahkkelide üle, et peab mees-telt „kerjama“ majapidamistarveteks minevat raha. Keegi jõukas taluemand avaldab soovi, et peaks olema mõni kontroll-ametnik, kelle poole saaksid pöörduda naised, kes tunnevad endid olevat väga rõhutud seisukorras. Ta olevat ise toonud tallu umbes 15 000 krooni, kuid ei võivat mõeldagi, et saaks lubada endale midagi, mida sooviks. Ei lubatavat teda kirikussegi autoga sõita, kuigi sinna on penikoorem maad ja talus on oma auto.

Mõnigi kord näib lugu nii, et perenaise seisukord oleks palju kergem, kui meeste ja naiste tööde vahel ei tehtaks nii kindlat vahet ja kui lapsi oleks harjutatud enam osa võtma kodustest töödest.

Kokkuvõttes on rootslase uurimuse põhjal äärmiselt suur see töömäär, mida sooritavad perenaised. See on nii suur ja peab tegijaid seevõrra rakmeis, et ühiskond peaks lihtsalt enda pärast hakkama kuidagi naise tööolusid parandama. Eriti oleks vaja sellist järjestust, et perekonda võiks saada hõlpsasti juhuslikku abi, „koduõdesid“, kes tuleksid siis appi, kui ema on haige või vajab puhkust. Eriti kui lapsed on väikesed, peaks hankima emale mingi ühistegelise abi alusel vahel kodust pääsemist puhkuse ja kosutuse saamiseks.

Kodumajanduse alal on olud üldse olnud visad paranema. Kuid loodetavasti annab nüüd ehk vähemalt kartus rahvaarvu kahanemise eest hoogu püüdeile muretseda võimalikult paremaid olusid tõusva põlve sünnitajatele ja kasvatajatele.

Kas armastuse- või mõistuseabi elu?

Kui mind mu oma laps asetaks suure eluküsimuse ette: „Kas ma pean endale elukaaslase valima armastuse sunnil või mõistuslikel kaalutlustel?“, siis ma ei viivitaks üht minutitki, et vastata: „Vali ainult armastusest ja kuula oma südame häält, sest südame hääl on saatuse hääl.“

Agas mis on siis armastus? Ükski inimene pole selle sõna tähendust kunagi lõpuni mõelnud ja viimsete sügavusteni selgitanud. Ainult üht teame me päris kindlasti: mitte see ei vääri seda nimetust, mida suur hulk inimesi sedasi nimetab, sest liiga sageli mõtlevad nad armatsemist, oma südame eksitust ja rumalust, kui nad kõnelevad oma „armastusest“.

„Kui tuleb see õige, siis osutub see liiga sageli valeks!“ Kui mitu korda oleme seda sõna ütelnud ja sellega tahtnud vihjata sellele, et armastus ja armatsemine on kaks eri asja.

Ent kas on võimalik neid kaht asja teineteisest eraldada? Kas on olemas mingi mõõdupuu, millega saab otsustada omaenda tunnete üle?

Iga inimene, olgu ta mees või naine, usub end just siis kõige palavamalt armastavat, kui ta on kõige enam armunud ja seega arvatavasti kõige kaugemal tõelistest inimlikkudest tunnetest. Sest armunud inimene ei kuule mõistuse tasast häält, südame vaekaus tõuseb alati üles soovide ja lootuste kasuks. Ja alati langeb ainult armastatu raskelt elu kuldsele vaekausile. See oli Napoleon, kes kord ütles: „Armastus

on südame kirk, mis asetab kogu maailma ühele poolele ja teisele poolele ainult oma armastuseseme.“ See on kuninglik sõna, mida aga paljud mittekinglikud inimesed tahaksid tõeks nimetada, kui nad mõtlevad kirge ja jätvad tähele panemata armastuse. Ei, see pole mitte õige ja tõeline tunne, mis otsustab teisega minna läbi õnne ja hukatuse, see pole mitte süda, mis meid õpetab enne kaaluma, kui midagi tähtsat ette võetakse.

Ainult sellele eksitusele, pidada armunudolekut armastuseks, võlgne me seda, et „armastusabi elud“ tihti nii halvasti lõpevad. Paljud on endile tundmuse pimedas uimas ehitanud lõpmatute soovide õhulosse ja tõestavad sellega vana kõnekäändu, mis ütleb: „Abielud sõlmitakse taevas.“ Sellest siis tulebki, et enamik juba õige varsti „langeb pilvedelt alla“. Jah, nii see on. Sest nad ootasid pimedas armunudolekus seda, et see suur ainuke õnn peab nüüd olema saabunud ja et teine on aina valmis selleks, et neid õnnelikuks teha. Inimene, keda nende tunded on valinud, peab nende arvates omama kõiki eeldusi, mis neid endid lubaksid käsi rüppe panes oodata ja ainult „suurt õnne“ vastu võtta.

Elu pole aga mingi muinasjutt. Ja nii see ongi hea. Elu on aed, kus tuleb teha palju tööd ja näha vaeva, enne kui me lilled lõõvad õitsema. Jumalad on õnne hinnaks määranud higi. Nõndanimetatud „abi elu-õnne“ juurde kuulub tohutu

palju sisemist tööd ja hingelist kontsentratsiooni; seda ei suuda aga kunagi anda armunudolek, mis tahab ainult saada, vaid ainult armastus, mis tunneb rõõmu andmisest.

Me oleme üle elanud aegu, kus tunded olid surutud taga-plaanile. Õnneks on need ajad ammu meil seljataga ja uus mentaliteet on loonud meile uue rahvusliku, perekondliku ja isikliku elu. Aga siin võime ja tohime kõnelda ainult tõelisest armastusest, kui me sellega ühes vastu asetame sõna „armastuseabielu“ mõistele „mõistuseabielu“.

Armastus armastab inimest sellisena, nagu ta on. See allub elu suurele terviklusele ja see ei taha eraldada valgust ja varju, vaid omab sügavat südamealndlikkust, mis võtab vastu inimese nii, nagu Jumal ta on loonud kõigi ta vigade ja nõrkustega. Armastus ei ole pime, vaid läbinägija. See ei taha õigustada, vaid parandada, aidata ja edasi viia. Armastusel ei puudu kriitika, aga selle inimloomu sügavam tunnetusvõime on kantud soovist teist aidata, tema nõrkusi voorusteks muuta, ilma tema omapära hävitamata.

Ei maksa uskuda, et armastus on kergestisaavutatav õnn, mis nüüd paneb alguse loendamatuile rõõmudele, vaid tuletagem aegsasti oma südamele meelde, et armastus on suur kutse meile, mis meid on välja valinud ja kutsus meid edasi minema täiuse poole. Kui me süda on aru saanud ja omaks võtnud selle sügava töötahte, nii et ta oskab eraldada armunudolekut armastusest, siis alles võime me oma sõna ütelda armastuseabielu poolt.

On olemas palju ütlusi, mis ennustavad mõistuseabielule

paremaid väljavaateid õnne saavutamiseks. Võib-olla annab meile mõistus headel aegadel õiguse, kui tegemist on „õnnelikkude oludega“, „kindlustatud eluvõimalustega“, rahu ja mugavusega; aga kuidas on lugu häda ja õnnetuse ajal?

Elu on pikk. Tuleb palju tumedaid päevi, kus meid miski muu ei suuda aidata ja lohutada kui sõbra armastus, inimese olemasolu, kes kuulub täiesti meile. Siis, selliseil kannatusrikkail päevil — ja inimese elus juhtub niimõnigi selline tund — teame me, et tõeline armastus on kõrgeim mõistus, tervendav ja aitav jõud, ilma milleta me ei suudaks elada.

Kui ollakse surutud meeleolus ja surmani kurb, siis teatakse, et rahalised olud kergendavad ja ilustavad küll väga palju elu olukordi, kuid me saatust ei suuda nad kujundada. Selliseil päevil, kui elu muutub tõsiseks ja inimese võitleb iseenda püsivuse või hävimise pärast, otsib ta teises ainult inimest, ta armastust, ta valmisolekut ja mõistmist.

Aga sellele vaatamata ärgem segagem tundeid ära! Armastus on suurim vastutus ja on sel põhjusel ka mõistusega sügavaimas suguluses. Tal pole midagi tegemist kergemeelsusega ja mõtlematusega, mis põlgab reaalsust ja püstitab võltsi ideaali võltsi ja petliku abielutaeva kohale.

Mõistus ja tõeline armastus ei sule teineteist välja, nad otsivad ja leiavad teineteist. Aga külmal mõistusel, mis otsib kasu, arvutab ja nõuab elumugavusi, ei ole jällegi midagi tegemist selle „kõrgema mõistusega“, mis ühendab endas niimõnigi armastuse kui ka tarkuse.

Kas teie soeng sobib teie tüübile?

Iga naine tunneb end alati nii, nagu ta välja näeb: lõbus ja rõõmus või rusutud ja tundlik, naiselik või tütarlapselik, sportlik ja tugev või õrn ja anduv. Naise juures on välimus ja tundeelu pea alati teineteisega seotud. Olla õieti rõivastatud ja eeskujulikult korraldatud, see annab naisele kindla ning sundimatu esinemise.

Tähtsa peatüki naise välimuses moodustab õigelt valitud soeng. Mitmesugused soengud võivad naist imetlusväärset muuta. Ei tule nimetada naist pinnaliseks ja edevaks, kui ta sääraseid asju tõsiselt võtab.

On olemas naisi, kes ei armasta oma soengut tihti muuta, kuna nad on leidnud kindla soengu, mis nende olemusele ja välimusele sobib. Kui kõik nii hästi sobib, et välimus, liikumine, rõivastis ja soeng kindlapiirilise isikupärase mulje annab, siis on ideaalne lahendus saavutatud. Kuid see nõuab kindlat stiilitunnet ja kõigepealt karmi, erapooletut enesekriitikat. Kahjuks ilmneb aga väga sageli, et naine end näiliselt ei tunne, midu kannaks ta vastavalt profiilile või oma kehakujule juukseid hoopis teisiti, mis sobiks talle palju isikupärasemalt ja meeldivamalt. Ning kui mõelda, kuipalju naisele tähendab era- ja ametielus, et ta hea mulje jäta, siis peaks õieti mõtlema, et see õppetund tualettpeegli ees juba tasuks.

Ennelõunal tööl, sisseostusid tegemas ja sportimisel kannab naine võimalikult lihtsat soengut. Lõbusa salliga sportliku kostüümi juurde kuulub kitsalt kammitud, võimalikult sile soeng või ka üles- või allapööratud rullid. Hilispealelõunaks ja õhtuks eelistatakse laineid, suuri ja väikesi lokke. See pole nii mõeldud, et naine võib-olla alaliselt peab juuksuri juures istuma või ise suure ajakulutuse ja kunstvõtetega kammimata juukseid, vaid ühe ja sellesama juukselõikega saab vahese vaeva ning osavusega peaaegu alati mitmekesiseid soenguid korraldada, olenedes sellest, kas juukseid välja kammitakse, kõrgele harjatakse, pehmelt draperitakse või pea liigi soetakse.

On siiski olemas teatud reegleid, mis omavad põhimõttelist tähtsust.

Näiteks peavad blondid üldiselt oma juukseid kergemalt ja õhulisemalt kammima ning lahtisemalt kandma kui brunetid, kellele sageli veidi siledam juustekuju paremini sobib. — Pärnis noor tüdruk, lõbus ja värske, kes alati näib sellisena, nagu oleks ta äsja tulnud treeningult spordiplatsilt, vajab kena, noore, selge näokese jaoks mingit muud raami kui lihtsat tagasikammitud juust. — Kitsastele nägudele on meeldiv lokkoeng soovitatav, kuna nagu selle raami läbi omandab armsa ovaali ning mõjub pehmemalt. — Rahulikult mõjuvad sügavad kuklakokid; stiilkleidis kõrge kasvuga naine, kes kannab Greta Garbo soengut, võib meeldivat pilti kujutada. — Väga peenelt lõigatud, ühtlased näod võivad endile lubada laupa üsna vabalt kanda; üldiselt on pehme, näoniulatuv laine eelistatavam. — Tänapäeval jälle nii armastatud lühikeste, n.ö. laubajuuste suhtes — olgu siis sirgelt või väikeste lokikestena — tuleb väga ettevaatlik olla, kuna see tujukas soeng sobib ainult vähestele naistele.

Kõigil aegadel ja kõikjal on ravitud ning korraldatud naiste juukseid kunsti ja maitsega. Eriti neljateistkümnendal ja viie-

teistkümnendal sajandil valitses juustesoengus suur mitmekesisus. Siis saabus 1720. a. ja 1760. a. vahel jälle aeg, mis lihtsamat, madalamat soengut eelistas; naised kandsid kergelt lainevat ja puuderdatud juust enamasti väikese tanu all. Siis kaheksateistkümnenda sajandi viimisel veerandil ilmusid kõrge soengud. Sellele järgnesid kuklas allalangevad lokid. Juukseid seoti ja palmiti pärjakujuliselt ümber pea, lauba külgedel olid lokid, nende vahel lilled ja ehted. Kahekümnendal sajandil on sport ja mood mõjutanud naise soengut. 1921. aastal ilmus esiplaanile poisipea, algul tagasihoidlikult, kõhklevalt, siis ikka enam ja enam, kuni muutus enesestmõistetavaks soenguks naisele. Kuigi me ka tänapäeval väga naiselikku soengut lokkidega, mis kuklalt pealaeni üles tõusevad ja ees sügavale laubale langevad, meeldiva mälestusena sajandipöördest ja dekoratiivse täiendina õhtukleidi juurde tervitame, usume siiski, et naised kunagi ei loobu lühikeste juuste kandmisest; sest lühikesed juukseid on meeldivad, nooruslikud, hügieenilised ja kergemini hoolitsetavad, võimaldades naisele peale selle täiesti naiselikku, soovi järgi varieeruvat ja tüübile vastavat soengut.

Veel paar sõna juuste värvusest. Tänapäeval imestatakse vaevalt, kohates teatrifuajees silmatorkavalt blondi naist, kes veel viimasel esietendusel oli brunett. Blond, must või pruun, see pole ammu enam looduse küsimus ükski, see on muutunud ka moe ja isikliku maitse küsimuseks. Eriti blondeerimine elustas juuksurite äri viimastel aastatel tugevasti. On tuntud lause: „Mehed eelistavad blonde.“ Ning tõepoolest on ilus, eht blond võluv, ning tõik, et loomutruud blondid muutuvad üha haruldasemaks, teeb nad veelgi ihaldatavamaks.

Kuid — niisamuti kui iga soeng, mida mõnel pildil või teisel naisel ilusana leiame, meie näole ei sobi, nii ei sobi ka blondid juukseid, kui nad pole ehtsad, igale naisele. Parem on jääda oma loomuliku värvuse juurde.

„Mehed eelistavad blonde!“ Kuid ülejäänud naised võivad end tähendusriikka järellausega lohutada: „...kuid abieluvad brunettidega...“

Herta Feiler ja Hans Söhnker uues filmis „Mehed peavad nii olema“.

MÕNDA FILMI DEST JA NÄITLEJAIST

Angela Salloker mängib Mathias Wiemanniga peaosas filmis „Pulmareis“.

Mady Cristians ja Shirley Temple filmis „Heidi“.

Lilian Harvey ja Willy Fritsch esinevad jälle koos uues filmis „Naine tüüril“.

Ivan Mozuhhin suri neil päevil oma korteris. Ta oli endine vene advokaat ja tuli Pariisi pärast revolutsiooni.

New Yorgi ajalehe „Daily Mirror“ teatel on Greta Garbo keeldunud oma lepingut pikendamast „Metro-Goldwyn-Mayeriga“ pärast „Madame Curie“ filmi. Greta Garbo on rääkinud, et ta niipea kui võimalik kavatseb Hollywoodist lahkuda ja mitte kunagi sinna tagasi minna.

Prantsuse ilus filmitäht Danielle Darrieux sõitis Hollywoodi, et esineda seal „Universali“ poolt lavastatavates filmides. Nüüd süüdistavad prantsuse filmiettevõtteid Danielle Darrieux'd, keda nimetatakse ilusamate silmadega naiseks maailmas, lepingu murdmises ja nõuavad, et ta tuleks aprilli alguseks tagasi Prantsusmaale.

„Metro-Goldwyn-Mayeri“ filmiühingu juhatus otsustas Miliza Korjuse võtta tähtede-klassi. Aluseks oli tema esinemine filmis „Suur valss“, mis neil päevil jõudis ka eesti kinodesse.

Marianne Hoppe ja Babsi Schultz-Reckewell uues filmis „Etti Briest“.

Magda Schneider oma tütre Rosemarie'ga. Ülesvõte: loomulikult õnneliku abielu mehe ja isa Wolf Albach-Retty poolt.

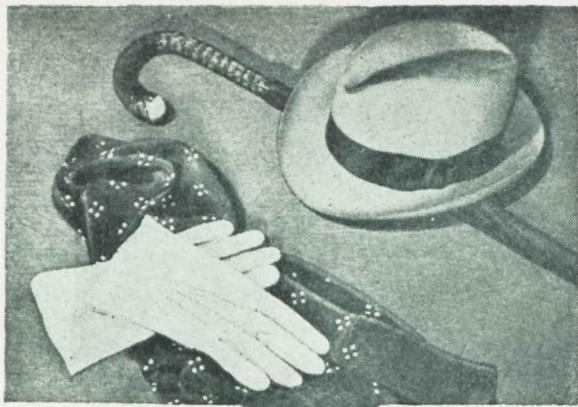
Henny Porten uuesti filmis. Film temaga kannab pealkirja „Oli see kolmandal korral!“.

Neil päevil abiellusid Berliinis Camilla Horn ja arhitekt Kurt Kurtiss.

Sabine Peters abiellus neil päevil Willi Domgraf-Fassbaenderiga

Lehekülg mehele

● KEVAD toob ka meestemoodi uudsust ja tõendab seega, et ta on niisama elav ja edasisammuv kui naistemoodki.

1. Praktiline ja nägus kevadmantel impregneeritud riidest. Lai ja vabalt langev.
2. Heledais värves topilisest riidest sportlik reismantel auto, reisu, tenniseplatsi ja tänava jaoks, väljatöötatult passega või ilma.
3. Üherealine ülikond on igas olukorras sobiv, kas kahe või kolme nööbiga.

3

1

5

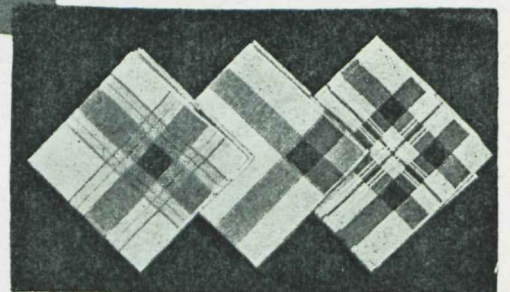
4

2

4. Kaherealine, üldiselt tõsine ülikond muutub siin pealepandud taskutega kergeks suviseks päevaülikonnaks.
5. Nägus triibulisest siidist hommik-mantel.

Lõige XII lõikelehel.

41

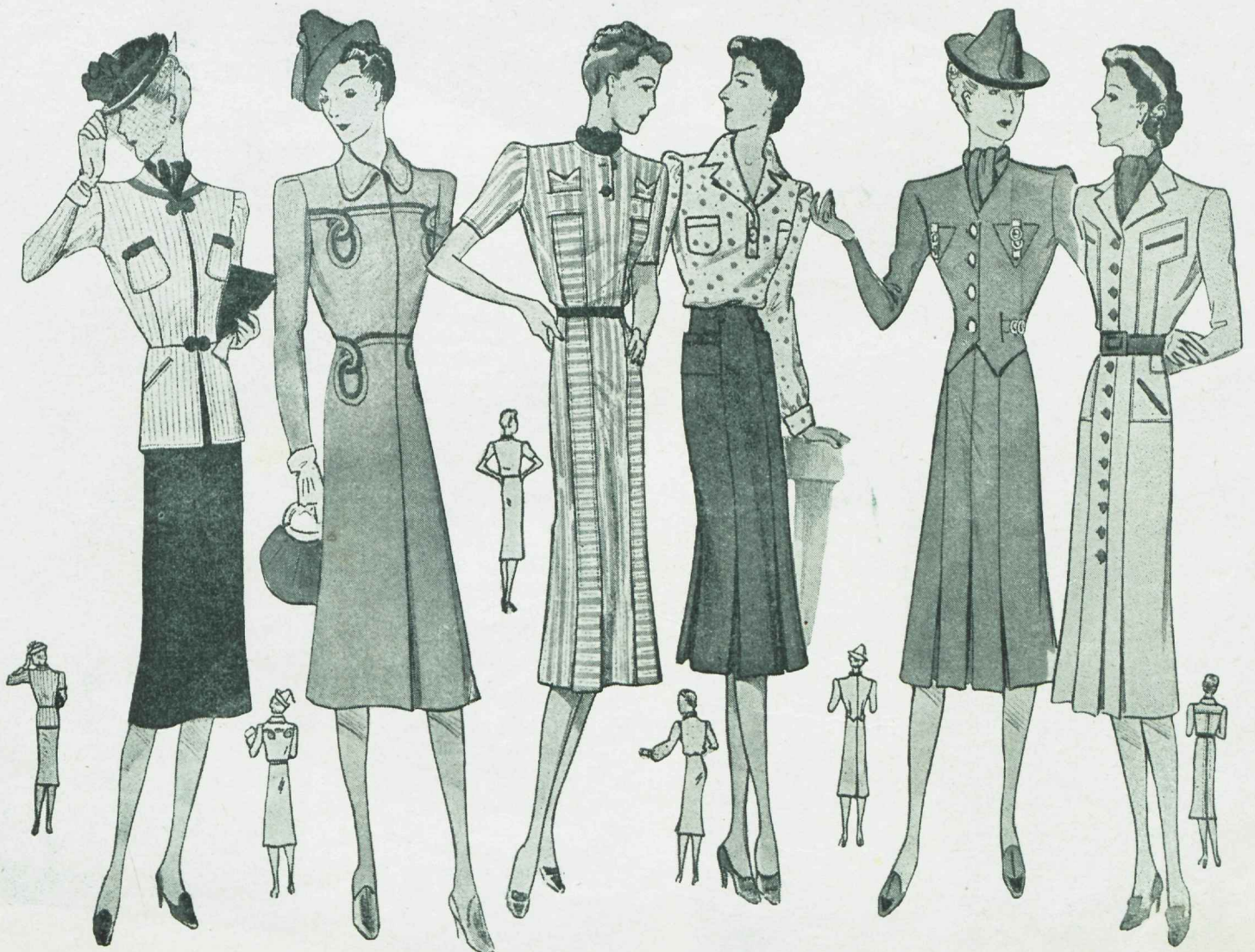
42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

Uut ja nagsat eelkehtadeks

1. Elegante kraeta kevadmantel mustast villasest materjalist. Rikkalik hõberebasest kaunistis algab õlalt ning lõpeb ringi tehes ümber varrukasuu.

2. Moodne kevadmantel pehmest villasest materjalist. Mantel on tublisti klockiv. Tähelepanuvääriv on mantli ülaoosa plastilise tepitud kaunistisega.

3. Nägus sportlik plus peeneruudulisest siidist või puuvillasest materjalist.

4. Meeldiv plus helesinisest villasest või siidist. Plus võib olla silmkoeline.

5. Sportlik pealeõunakleit, mis koosneb läikivast materjalist plisseeritud seelikust ja mustriilisest siidjakist. Juurde kuulub sobivas värvis sametsall.

6. Nooruslik ja elegantne pealeõunakleit lihtsas tegumoes. Materjaliks must mattkrepp. Õlapartiid on kaunistatud valgete tikitud või aplitseeritud lillemotiividega.

7. Moodne õhtu- või teatrikleit tumesinisest hästilangevast siidist või sametist. Esitükk on kaunistatud rikkaliku kuld- või hõbetikandiga.

8. Nooruslik õhtukleit kahvatusinisest pitsriidest. Lai särp viltusihi lõigatud siidist.

53

54

55

56

57

58

41. Moodne kostüüm triibulisest villasest materjalist.
 42. Nägus kevad- või suvikostüüm ruudulisest materjalist. Võib valmistada lühikeste varrukatega ja valge vestiga kleidi või ruudulise seeliku ja valge pluusi. Jaki reväärid samuti valged.

43. Moodne kevadrõivastis. Ühevärvilise siidist nägus kleit ja hele jakk.
 44. Moodne kevadmantel segavärvilise diagonaalriidest.
 45. Nägus kraeta kevad- või suvimantel.
 46. Kevad- või suvimantel heledavärvilise materjalist.

59

60

61

62

63

64

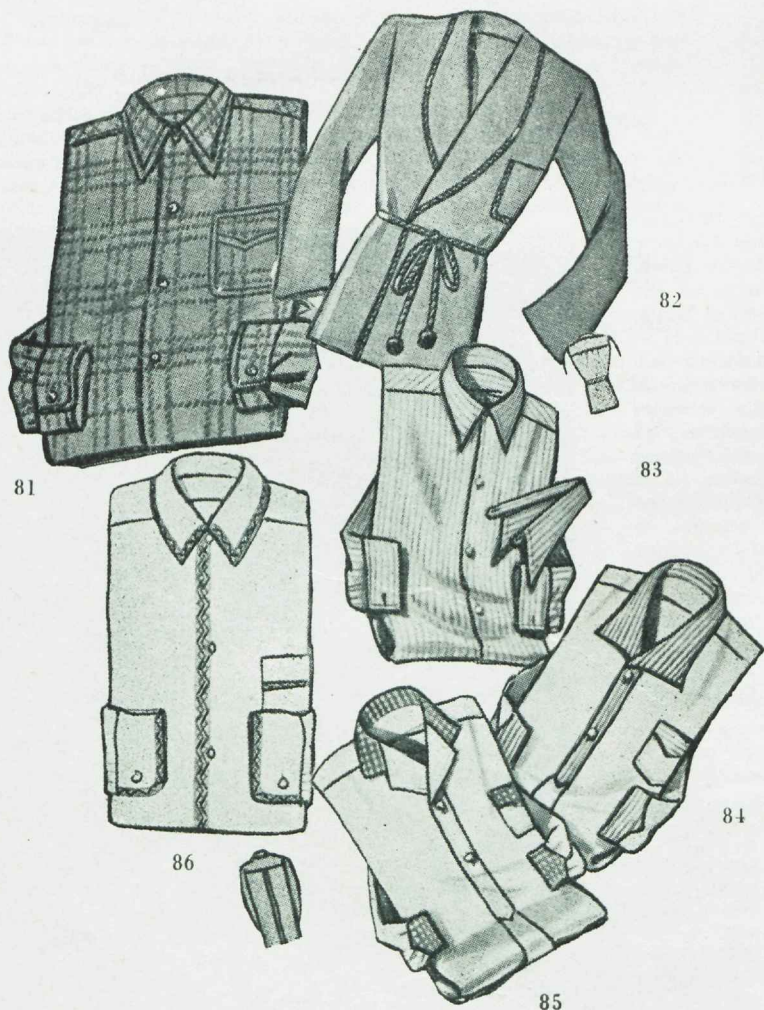
65

66

67

47. Moodne triibuline jakk punaste lisanditega. Jakki võib kanda kleidi või seeliku juurde.
48. Meeldiv kevad- või suvimantel hallikasrohelistest villasest materjalist, kaunistatud punakaspruunide paeltega.
49. Nägus kleit triibulisest materjalist.
50. Moodne seelik tumesinisest materjalist ja muustriline pluus.
51. Sportliku tegumoega nägus kleit hallikassinisest villasest materjalist.
52. Moodne eest-nööbitav kleit hele-kollakaspruunist materjalist. Kaelarätik, vöö ja nööbid pruunid.
53. Nägus kevadkomplekt, mis koosneb mustast lihtsalõikelisest kleidist ja tomatpunasest laiast jakist.
54. Huvitava, muustrilise vestiga moodne kleit kollakaspruunist villasest või siidist. Kleidil ees ja taskute kohal tepitud kaunistised.
55. Huvitav džemperkleit kahesugusest materjalist.
56. Moodne kostüüm. Tumeda volditud seeliku, heleda pluusi ja heleda jakiga. Jakk on tumedaga ääristatud.
57. Huvitav kimonoõikeline kleit kahesugusest materjalist.
58. Moodne suvikleit muustrilisest materjalist.
59. Nägus muustrilisest materjalist ja väikese valge krae ning kätistega kleit tütarlapsele. Vöö on seljal seotud.

Mugava kodu sisustamiseks valmistame
hulgas valiktoones

VAIBA- JA KÄSITÖÖ- LÕNGA

„ESTONIA“ vaibalõng on katsete ja ära-
proovitud spetsiaal-vaibalõnga villasortide tõttu
kõrgel tasemel. Värvilt on lõng pleekimata
ja kaunitooniline.

**Tutvuge meie vabriku vaibalõnga
proovikaartidega**

*Eritellimiste peale eulaniseerime lõnga
koikindlaks*

„Estonia“ villavabrik
Tartus, Riia t. 3 ja Kivi t. 1

60. Triibulisest materjalist meeldiv kleit suuremale tütar-
lapsele.
61. Moodne kevadmantel ning ruudulisest riidest kleit.
Mantli lõige V lõikelehel.
62. Meeldiv suvikleit peenetriibulisest materjalist.
63. Suvikleit tütarlapsele.
64. Nägus kevadkleit helepruunist kergest villasest mater-
jalist.
65. Mantel tütarlapsele peeneruudulisest materjalist.
- 66—67. Kaks kevadmantlit tütarlastele.
68. Nägus kostüüm tütarlapsele. Seelik on suureruudulisest
materjalist, jakk sobivas tumedas värvuses ja pluus valge.
- 69—70. Kaks nägusat ülikonda poisile.
71. Suvi-ülikond väikesele poisile. Lõige VI lõike-
lehel.
72. Suvirõivastis tütarlapsele.
73. Kevadmantel väikesele poisile või tüdrukule.

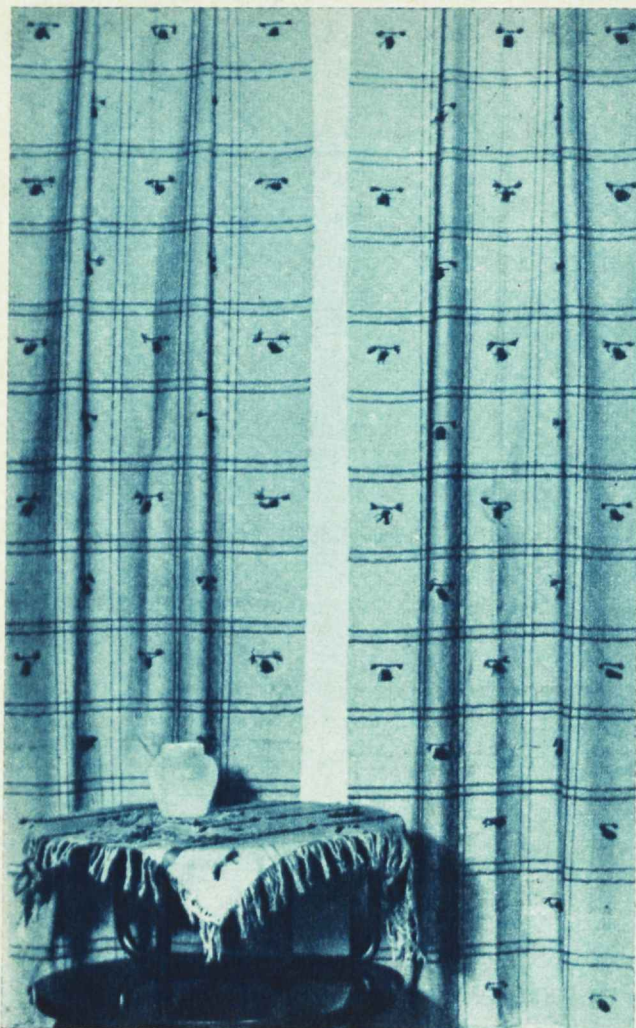
* * *

81. Ruudulisest materjalist spordisärk mehele. Lõige IX
lõikelehel.
82. Kodukuub mehele. Lõige X lõikelehel.
83. Päevasärk noormehele, krae nr. 35. Lõige VIII lõike-
lehel.
84. Nägus triibulise garnituuriga öösärk.
85. Öösärk noormehele. Lõige VII lõikelehel.
86. Öösärk mehele. Lõige XI lõikelehel.

Moodsaid kleite, pesu ja sukki
kõige suuremas valikus ostate

JOH. ROOSIPUU KAUBAMAJAST

Tartus, Suurturg 14, telef. 85

Eesriided ja laudlina

E. Nagel

Eesriided. 4 niit, 4 koelauda, sidus lepa- ehk seatrell. Eesriide pikkus 235 sm. laius soas 84 sm, süga 65/2. Lõimeks võtta puuvill-lõime nr. 24/2. Käärida 1118 lõnga.

Käärimise järjekord:

helerohelist	208 lõnga	
tumepruuni	6 "	
roosakasbeeži	18 "	
tumepruuni	6 "	
rohelist	194 "	} 3x
tumepruuni	6 "	
beeži	18 "	
tumepruuni	6 "	
rohelist	208 "	

Tepitud kaunistisega padi

Padja materjaliks sobib heledavärviline läikiv siid, mis tõstab selle töö ilu eriti esile. Padja suurus on 60x60 sm. Ruutmuster ja ruutude keskel olevad plastilised õiemotiivid joonistada riidele ning teppida ühes voodriga kas käsitsi või masinal läbi. Siis täita õiemotiivid ja jämedad jooned jämeda pehme villase lõngaga, nagu näha juuresoleval proovil. **Õiemotiivide mustrid mustrilehel.**

(Järg lk. 54 ja 55)

Telgedel kootud padi

Elli Tõnisson

Padja suurus 52x60 sm. 1 ruut on 1 sm. Narmad padja otstes on 7 sm pikad ja pandud nii, et iga värvitriibu juures on sedasama värvi narmad. Värvid on villa- ja värvimistööstus „Ekstra“ — A. Trässi värvikaardi järgi:

tumesinine	— nr. 26	} käsitöölõngad.
helesinine	— nr. 37	
punane	— nr. 44	
hallikasbeež	— nr. 49	
must		

sinepikollane (elavam) — inglise villane.

Kudumissiidid: keskmine sinine, punane nr. 835, kuldpruun ja valge siid. Poolid on järgmised:

- I pool 1 tumesinine villane ja 1 keskmine sinine siid,
- II .. 2 sinepikollast inglise villast ja 1 kuldpruun siid,
- III .. 1 helesinine villane,
- IV .. 1 must,

V pool 1 punane villane ja 1 punane siid,
VI .. 1 beež villane ja 1 valge siid.

(Järg lk. 54 ja 55)

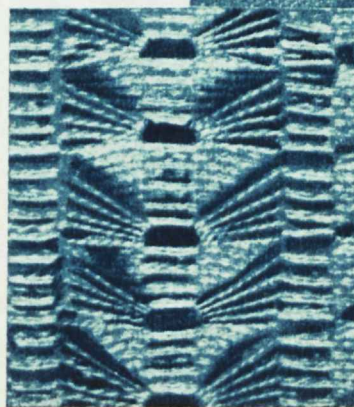
Pilukaunistisega laudlina

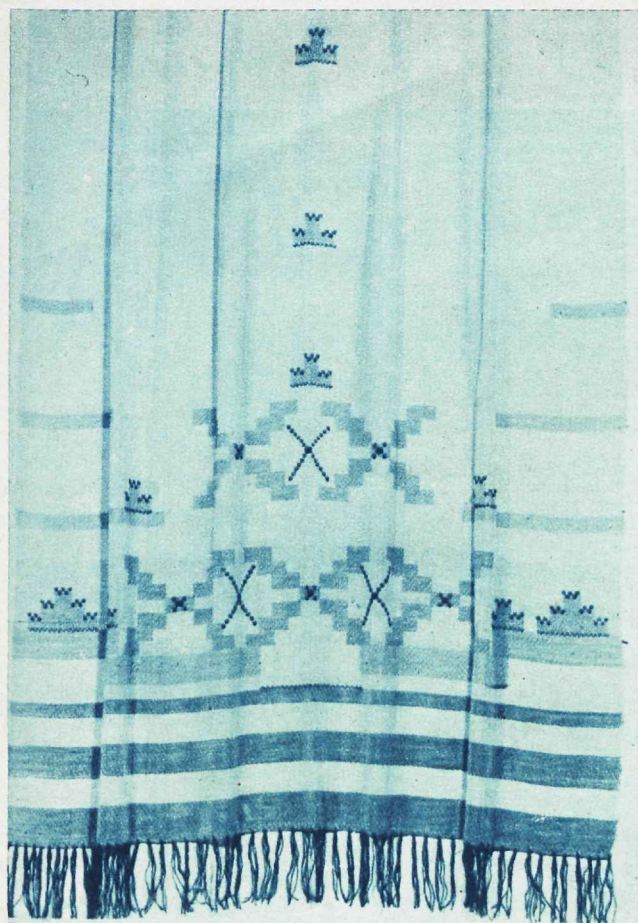
Lina on valmistatud jämedakoeisest loomulikus värvuses linasest käsitööriidest ning kaunistatud piludega. Pilutikanõ on tehtud pärlniidiga nr. 5 kas samas või mõnes teises värvitoonis. Pilud teha juuresoleva loomusuuruse tööproovi järgi. Lina suurus võtta soovikohaselt.

Kanga pikkuseks käärida 5,5 meetrit. Lõime kulub: rohelist — 8,5 vihiti, beeži — 1/2 vihiti, pruuni — 1/4 v.

Kudumine. Kududa helehalli niipalju, et tekiks ruut (umbes 14 sm), siis 6 lõnga tumepruuni, 1,5 sm beeži, jälle 6 lõnga pruuni ja uuesti korrata. Ruudu keskele, nagu mustril näha, teha motiiv tumepruunist lõimest nr. 16.

(Järg lk. 54 ja 55)

Telgedel kootud stoor
Eli Tõnisson

8 niit, 8 koelauda. Suga nr. 40/3. Märgitud rühmad 1 piivahesse (3 lõnga). Käärida 2040 lõnga võrguniiti nr. 100. Stoor on lai 170 sm ja pikk 250 sm. Skeemil 1 ruut on 3 sm.

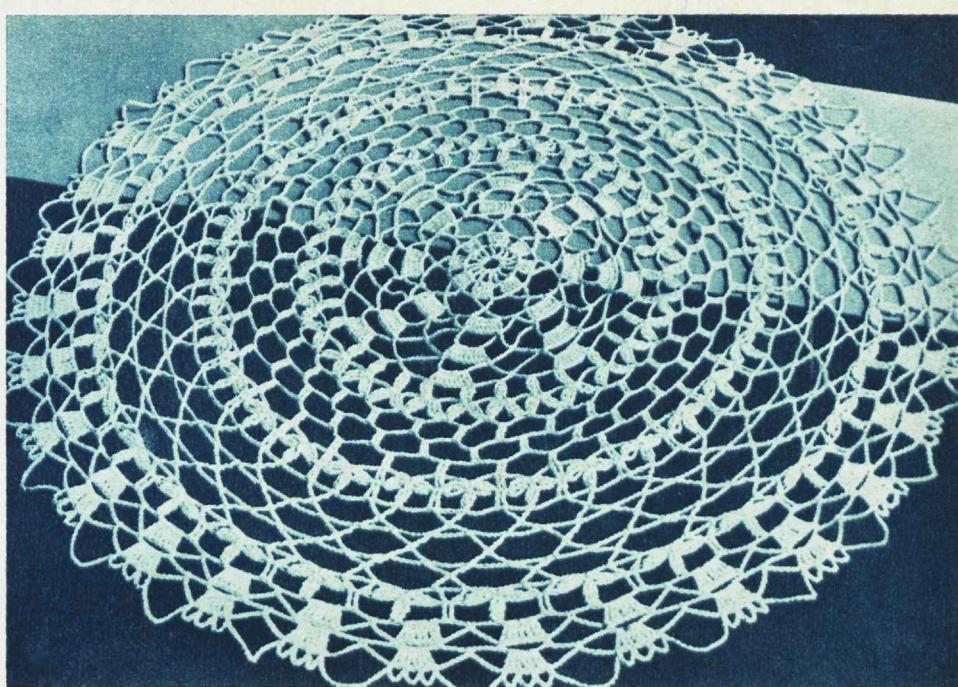
Koeks: loomulik värvuses võrguniit nr. 100, hallikasbeež läiklõim nr. 32, sinepkollane läiklõim nr. 32, tumepruun läiklõim nr. 24. Kudumisiidid: telliskivipunane, kuldpruun ja hallikasbeež. Põimeks tumepruun siidfroteer. Tikkimiseks telliskivipunane inglise villane lõng, narmasteks sedasama värvi villane käsitöölõng.

- ☐ — 3 tumepruuni läiklõime, 1 telliskivipunane siid ja hallikasbeež siid.
- ☐ — 3 sinepkollast läiklõime, 1 telliskivipunane siid ja 1 kuldpruun siid.
- ☐ — 1 sinepkollane (harilik põhikude — kududa 2 sinepkollast ja 1 võrguniit).

- — 1 tumepruun froteer ja 1 telliskivipunane siid (põimida).

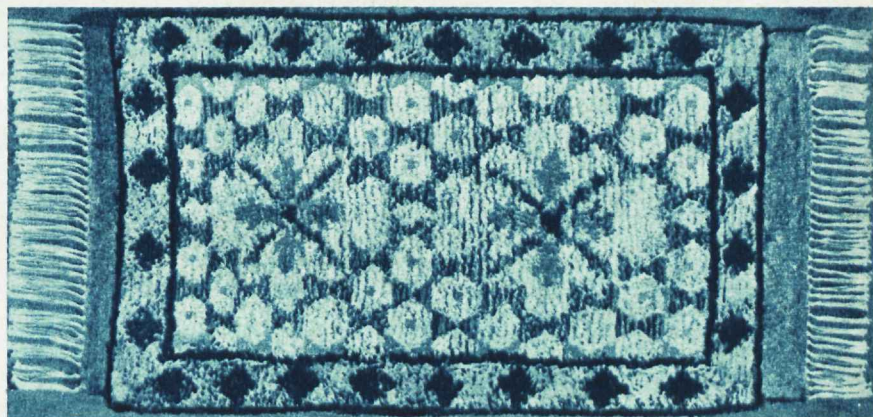
Motiivid on kaunistatud telliskivipunase kast- ja sämp-pistega.

Harilik põhikude on nii kootud, et on 2 lõnga järjest hallikasbeeži läiklõime ja 1 võrguniit. Võrguniit peab jääma grupi keskele. Sama muustriga stoor võib kududa teise seadlusega, mis näivad väga ilusad ja õrnad, nagu labase seadlusega, labase ja ripsi ühendus. Mõlemal juhul peab olema suga tihedam — näiteks 100/1 või 110/1. Materjal sama. Stoor on kooskõlas vaibaga, mis ilmus „Mareti“ novembrikuu numbris 1938. a. Skeem ja rakendus muustrilehel.

Nägu heegeldatud lina

Lina suurus on umbes 45-sm läbimõõduga, kui materjaliks võtta läikega „Ankur“ heegelniit nr. 50 või nr. 60. Tööd alatakse lina keskelt 16 ahelsilmusest koosneva ringiga ning heegeldatakse sellele ringi. 1. ring: 16 korda vahelduvalt 1 kahekordne samm järgmisse ahelsilmusesse ja 1 ahelsilmus. Esimene kahekordne samm iga ringi alguses moodustatakse 4 ahelsilmusest ning iga ringi lõpp suletakse selle külge. 2. ring: 5 kahek. sammast, siis vahelduvalt 3 ahelsilmust ja 5 kahek. sammast ning ringi lõpus veel 3 ahelsilmust. 3. ring: vahelduvalt 1 ristsamma iga alumise rea sambagrupi kohale ja 7 ahelsilmust. 4. ring: ♣ 9 kahek. s. ristsamba 3 ahelsilmuse (Järg lk. 54 ja 55).

Vaike vaip smürnatehnikas

Vaike vaip smürnatehnikas

Vaiba suurus ilma narmasteta on 70×135 sm. Vaiba võib valmistada telgedel või õmmelda vaibalõngadega džuudile smürnatehnikas. Värvid on antud „Ekstra“ ja „Estonia“ värvikaartide järgi. ¼ mustrit muustrilehel.

Tikitud linik

L. Neggo

Linik on valmistatud pleegitamata linasest riidest. Linikut kaunistavad laiad põimpilud ja kitsad harilikud pilud. Ristpistes motiivid on õmmeldud kahes värvis, tumepruunis ja sinepkollases. Põimiluks, niisama ka ristpistes motiivideks on kasutatud Saaremaa rahvusrõiva ilustisi. Põimpilul on keskkohas jäetud neli lõnga välja tõmbamata. Liniku suurus võtta vajaduse järgi. Muster muustrilehel.

Moodne päevatekk

Els Joost

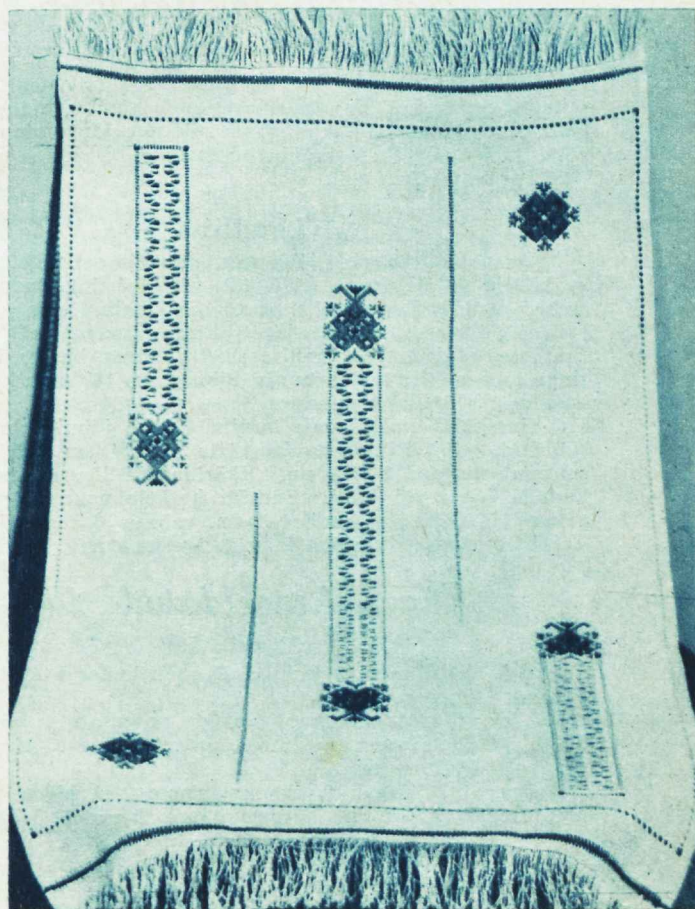
4 niit ja 4 koelauda. Suga nr. 80/2.

Kanga laius soas 120 sm. Pikk 4,5 sm. Käärida 1 l, kollast läiklõime, 1 l. pleegitamata puuvilllõime nr. 16, kokku 1920 lõnga.

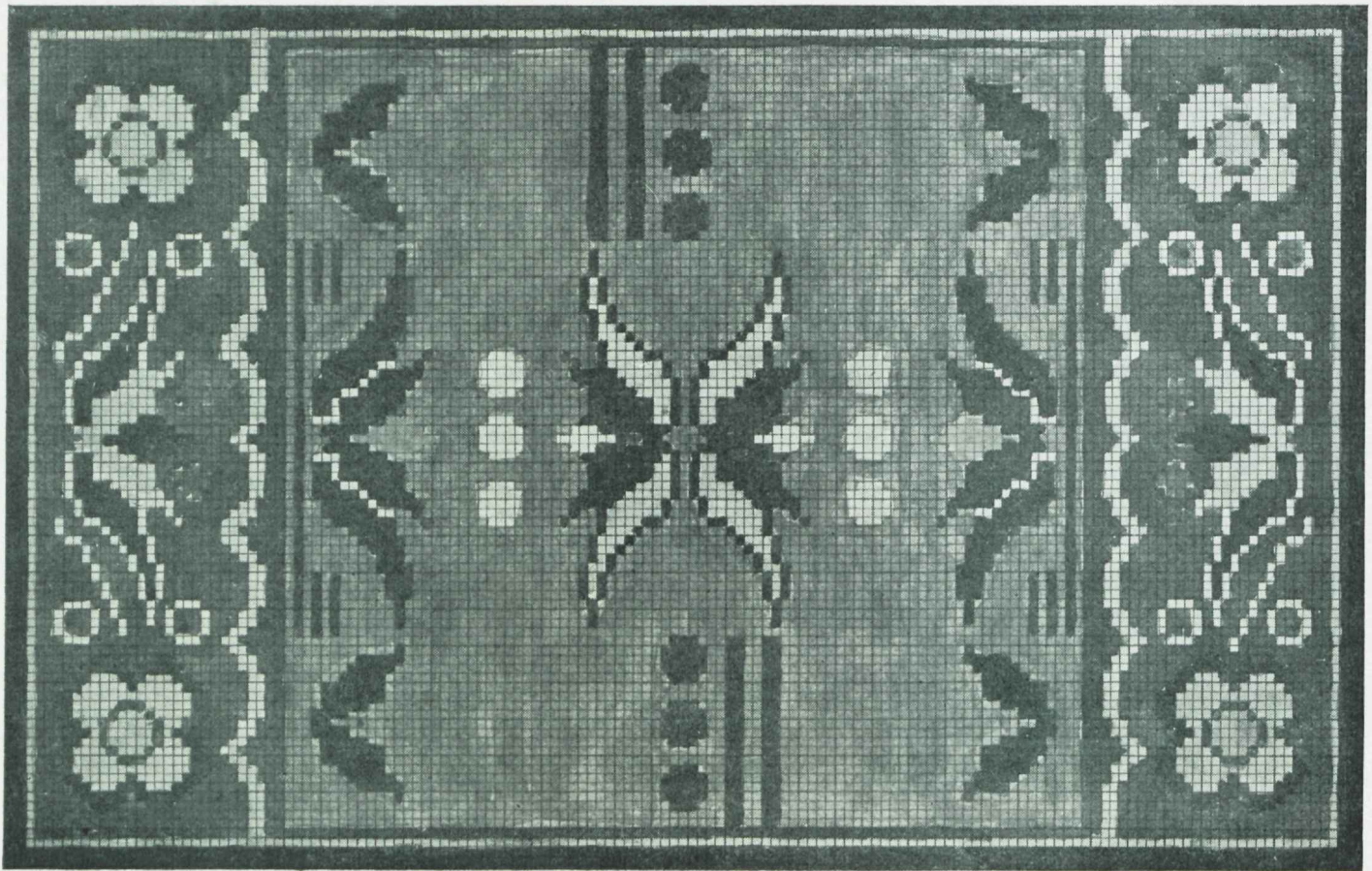
(Järg lk. 54 ja 55)

Moodne päevatekk

Tikitud linik

Vaip rahvuslikkudel motiividel

L. Leik

Vaiba suurus on 149×95 ruutu. Võttes igale ruudule vastavalt 1 sm, saaksime vaiba suuruseks 150×95 sm. Vaipa võib õmmelda mitmesuguses pistes, nagu rist-, keelim-, õis- jne. pistes. Kuid vaipa võib ka sõlmida või põimida. Õmmeldes vaipa kõige jämedamale džuudile, mille iga lõng on 1/2 sm, tuleks mustrit õmblemisel suurendada, võttes iga ruutu mõlema pooli 2-kordselt. Lõnga kulub üldse umbes 2,25 kg, kui vaip valmistada rist-, keelim- või õispistes. Värvid „Ekstra“ ja „Estonia“ kaartide järgi.

	„Ekstra“	„Estonia“
1. Vanaroosa	nr. 70	nr. 563
2. Roostepunane	„ 10	„ 522
3. Roheline	„ 68	„ 533
4. Kollakasvalge	„ 61	„ 546
5. Helepruun	„ 59	„ 549
6. Tumepruun	„ 56	„ 552
7. Punane	„ 44	„ 547

Muster mustri-lehel.

Eesriided ja laudlina

(Algus lk. 52)

Motiivi valmistus: kui on umbes 8 sm helehalli kootud, sõlmida ruudu keskele 5 narmast; tuleb kududa umbes 8 lõnga halli, siis panna vahelikku 6 sm pikkune lõngatomp. Tompu võtta 12 lõnga. Kude kulub: helehalli ~ 6 vihti, beeži ~ 1,5 vihti, pruuni ~ 1/2 vihti.

Laudlina

Suurus 80×80 sm, sidus seesama, mis eesriietel, niisamuti ka käärimise järjekord. Nii võib väga hästi kududa lina eesriiete otsa. Kududa 1 ruut helehalli, siis 6 lõnga pruuni, 1,5 sm oranži ja 6 lõnga pruuni, siis järgmine ruut beežiga jne. (beeži halli asemel). Sinna, kus on hall kude, sinna teha motiiv tumepruunist lõimest nr. 16, kuna beeži ruutu teha motiiv telliskivipunases.

Lina sobib kohvilauale tarvitada. Sel juhul valmistada ka suurätid. Suuräti suuruseks võtta 14×14 sm (võib olla ka suurem), narmad 2—2,5 sm. Käärida 194 lõnga rohelist, sisse kududa beeži või halli. Suuräti keskele panna lõngatombud pruuni ja punasega umbes 2-sm vahega. 6 suurätile käärida ~ 148 sentimeetrit. Sidus ja suga seesama, mis laudlinal.

Nägus heegeldatud lina

(Algus lk. 53)

kohal, 5 ahelsilmust, 1 kinniss. 7 ahelsilmuse keskele, 5 ahelsilmust, * korrata * kuni *

5. r.: ** 1 kinniss. kahekordsete sammaste grupi 1. samba külge, 14 ahelsilmust, 1 kinniss. grupi viimase samba külge, 14 ahels. ** korrata.

6. r.: vahelduvalt 9 kahek. sammast 14 ahels. kaarele, 5 ahelsilmust, 1 kinniss. järgm. kaare keskele, 5 ahels. 7. r.:

nagu viies ring, ainult 14 õhksilmuse asemel 16 õhksilmust. 8. r.: nagu kuues ring, ainult 5 ahels. asemel 9 ahels. 9. r.: O 1 lehekene (3 kokkuvõetud kahek. sammast) grupi esimese samba kohale, 9 ahelsilmust, 1 lehekene — sama grupi viimase samba kohale, 7 ahelsilmust, 1 lehekene järgmise kaare seitsmendasse ahelsilmusesse, 7 ahels., 1 lehekene järgmise kaare kolmandasse ahelsilmusesse, 7 ahels. O, korrata.

10. r.: 1 lehekene, 7 ahels. ja veel 1 lehekene iga alumise rea lehekese kohale.

11.—13. r.: vahelduvalt 2 kahekordset s. alum. rea kaare keskele ja 10 ahelsilmust. 14. r.: vahelduvalt 2 kahekordset sammast alumise rea kahek. s. kohale, siis kaks kahekordset sammast alumise rea kaare keskele ühte ahelsilmusesse kinnitada ning koos lõpetada, 5 õhksilmust, 1 kinniss. sama kaare keskele ning jälle 5 õhks. ja 2 kahek. s. koos lõpetada.

15. r.: X kaks kahek. sammast, 5 ahelsilmust, 1 lehekene kinnitada alumise rea kahe sambagrupi vahele, 5 ahels. XX kuni X korrata.

16. r.: 1 ristsamm, 7 ahelsilmust vahelduvalt.

17.—18. r.: nagu 16. r., ainult igal ringil ahelsilmuste arvu 1 võrra suurendada.

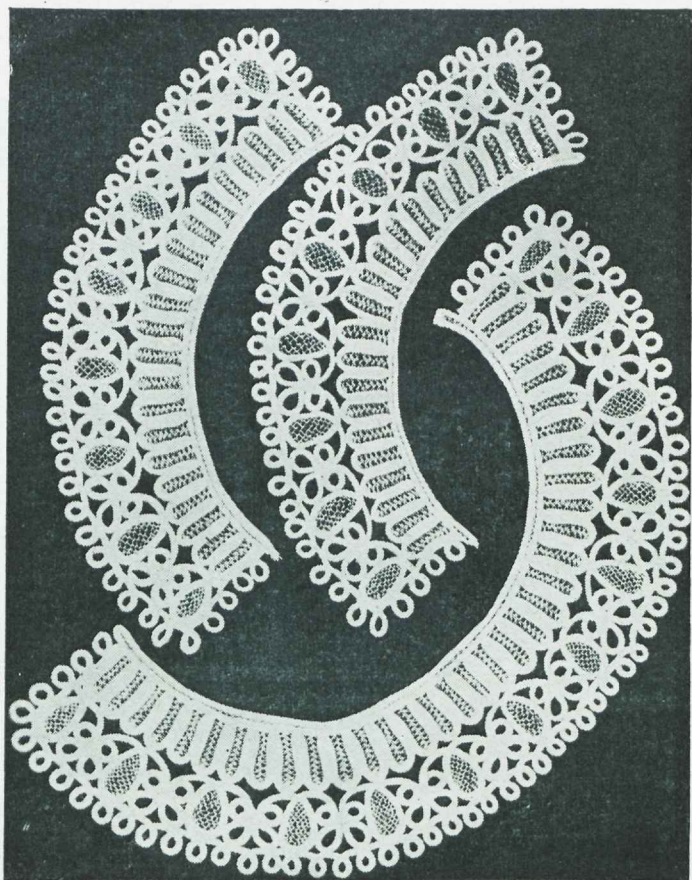
19. r.: vahelduvalt 1 kahek. s. alumise rea ristsamba esimesse kinnituskohta ja 1 kahek. s. teise kinnituskohta. Samast silmusest 2 kahek. sammast alumise rea kaare keskele kinnitada ja koos lõpetada, siis 5 ahelsilmust samasse kohta kinnitada, 5 ahels., 2 kahek. s. koos lõpetada.

20. r.: nagu 15. ring, ainult 5 ahels. asemel teha 7 ahels.

21. r.: vahelduvalt 7 kahek. s., 5 ahelsilmust, 1 kinniss., 5 ahels.

22. r.: XX 1 kinniss., 7 ahels. alumise ringi sambagrupi kohta, 1 kinniss., 9 ahels. XX korrata XX—XX. 23. r.: nagu 21. r., ainult 5 ahels. asemel 6 ahels.

24. r.: + 1 kinniss. sambagrupi 1. samba külge, 3 korda vahelduvalt 4 ahelsilmust ja 1 kinniss., 12 ahelsilmust. + korrata +—+.

Krae ja kätised paelpitsi-tehnikas

Tartu Naisühingu Kutsekool.

See nägus paelpitsist krae ja need nägusad paelpitsist kätised on valmistatud valgest puhassiidsest krepdešiniist. Esiteks lõigatakse villtriidest umbes 1,5 sm laiused ribad, õmmeldakse kokku, rullitakse ja õmmeldakse salapistes kinni. Siis traageldatakse paksemale paberile, vastavalt joonistatud mustri- le, ja kinnitatakse. Vahele õmmeldakse nõelaga mitmesugust pitsilist pinda, nagu nõuab muster. Muster mustri- lehel.

Telgedel kootud padi

(Algus lk. 52)

Kudumise järjekord:

5 sm	I pooliga	I, II, III, II	koelaua	järjeliselt.
1 kord	V	„	III	„
1 „	I	„	I	„
1 „	IV	„	IV	„
1 „	I	„	I	„
1 „	II	„	III	„
1 „	I	„	I	„
3 sm	I	„	II, III	„ järjeliselt.
1 kord	III	„	I	„
1 „	II	„	II	„
1 „	III	„	III	„
1 „	IV	„	II	„
1 „	III	„	I	„
1 „	V	„	III	„

4 sm	III pooliga	I, II, III jne.	koelaua	järjeliselt.
1 kord	VI	„	III	„
1 „	IV	„	IV	„
2 „	III	„	I, II	„
1 „	V	„	III	„
2 „	VI	„	I, II	„
1 „	III	„	III	„
3 „	VI	„	IV, V, IV	„
1 „	III	„	III	„
1 „	VI	„	II	„
1 „	III	„	I	„
1 „	V	„	III	„
1 „	IV	„	IV	„
1 „	V	„	I	„
1 „	VI	„	IV	„
3 „	V	„	I, II, I	„
1 „	IV	„	IV	„
1 „	V	„	I	„
3 „	VI	„	IV, V, IV	„
1 „	V	„	III	„

12 sm VI pooliga kududa, nii nagu märgitud rakenduses, kõigel viiel koelaua edasi-tagasi. Teine värviline triip on sarnane esimesega, kuid hele triip on pärast seda 9 sm. Padja teine äär lõpeb tumesinisega, kus on päris lõputriip; 1 sm on kootud sinna hulka ka punast, musta ja beeži. Tikand on tehtud vaibalõngaga kahekordses ristpistes. Ühe piste suurus on 1,5 sm². ■ — tumesinine nr. 26. □ — punane nr. 44.

Tikitud on lõngade järgi ilma mustrita. On villasega kahekordne ristpiste tehtud, siis õmbleme hästi rikkalikult punase üle punase siidiga ja sinise üle sinise siidiga ning kinnitame piste keskkoha õige kõvasti kinni.

Padi on hästi elav ja näib väga ilus. Patja pressida hästi tugevasti pahemalt poolt pehmel alusel läbi märja riide. Skeem ja rakendus mustri- lehel.

Moodne päevatekk

(Algus lk. 53)

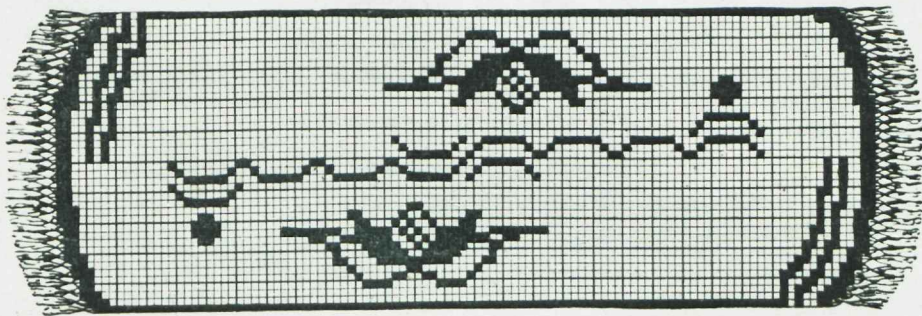
Niitada 1 kollane ja 1 valge ühte niiesilma. Tekil on ringi 10 sm pikkused narmad, mis jätta kududes või hiljem harutada. Harutamisel saadud lõimega narmastada otsad. Korralikke narmaid saab kududa, kui mõlemale poole on kääritud mõni lõim rohkem soovitud kanga laiusest ja niit- tatud. Nad võivad ka soa otstest väljaspool olla, kui soa laius endasse ei mahuta. Sõlmida esimese kepi külge sobiva narmaste pikkuse võrra kangast väljapoole. Koetamisel rist- levad servad korralikult ega eksita kudumist. Valmis kangal lõigatakse äär lahti, mida on hea teha lõimelõngade vahelt, ja saamegi ühtlased narmad. Koeks kokkupoollitult: 1 pleegi- tatud linane, 1 kollane läiklõim, 1 valkjaskollane kudumissiid ja puuvill-lõim nr. 16. Sisse lüüa valget koduskedratud tombu- lõnga, juhuslikkude vahedega äärmistel tallalaudadel. Otstes olevad roosakad jooned on kavandil kaldjoonega märgitud. Poolil: 2 oranži läiklõime, 2 beeži, 1 valge linane ja 2 valget kudumissiidi. Vahel 1 sm põhja, s. o. kollasesegu, ja üks pihlpunane šenill. Üheksa sm pruunisegu. Poolil: 2 pruuni siidi, 3 pruuni läiklõime ja 1 hall lõim. Motiivid on narmas- tehnikas (2 sm pikad), milleks kasutatud lõimesegu 18-kordselt ja varjundeiks pisut roosakat ning pruuni, nagu näha pildil. Iga sõlm 8 lõime. Ruut kavandil — 2sm², 00000 — pruun nõör- põime, 00000 — pihlpunane šenill. Kui keskmine osa valmis, kududa ääred, soovivat 4–8 sm ääreosa pikem, mida kokku õmmeldes saab pisut lõdvemal hoida. Kududa ääred nii, et välisserva, s. o. kanga koendääred saaks kokku õmmelda kesk- mise osaga, sest lõigatud äär hargneb. Pikuti pooleks lõiga- tud ääriseriie õmmelda masinaga narmastest pisut sügavamale. Äärmised narmad pilutada kinni, keskmisi hoiab masina- õmblus.

Skeem ja rakendus mustri- lehel.

Linik filce- või heegel- tehnikas

L. Leik.

Liniku suurus on 40×110 ruutu. Muster on koostatud rahvuslikkudel motiividel. Sobib tualettlauale. Li- niku suurus on materjali jäme- dusest. Muster mustri- lehel.

Tootud esemeid lastele

1. Kootud pullover 4-a. poisile

Pulloverile kulub lõnga umbes järgmiselt: 130 g tumesinist, 30 g punast ja 10 g valget peent villast lõnga. Üksikud osad kootakse edasi-tagasi käivates ridades, antud lõigete järgi. Pulloveri pind on parempidi-silmuseline. Esitükk on alatud alt äärest 117 silmusega ning kootud 2 silmust parempidi, 2 s. pahemp., kuni on saadud 18 rida ääreks. Siis järgneb triibustik: 8 rida sinist parempidi, + 2 r. valget paremp., 2 r. sinist paremp., 3 rida parempidi, 1 r. pahemp., 2 r. paremp. — punast, 2 r. paremp. sinist, 2 r. parempidi valget +. Triibustik kordub 4 korda, siis jätta ette kinnis. Selg alata samuti 117 silmusega ning kududa nagu esitükk. Varrukad kududa piki-suunas käivates ridades, alates 82 silmusega ja kududes 37 r. lõike järgi, siis järgneb 1 triip ning jälle 37 r. sinist. Kaeluseks luua 80 silmust ja kududa 1 triip. Tükid venitada lõigete järgi, pressida ja ömmelda kokku. Lõige I lõikelehel.

2. Kootud džemperpluus 5-7-a. tütarlapsele

Materjaliks kulub umbes 150-200 g valget jämedamat villast lõnga. Pluus kootakse üksikutes osades lõigete järgi, edasi-tagasi käivates ridades. Džemperi mustri moodustavad 6 silmust pahempidi ja 2 silmust parempidi, tagasiridadel kõik silmused paremp. Esitükk alata alt äärest vajaliku hulga silmustega ning kududa ääreks 20 rida 1 s. paremp., 1 s. pahemp. Siis tuleb triipmuster. Esitükile jätta ette kinnis 5 auguga, kust nõör läbi tõmmatakse. Seljatükk kududa niisamuti kui esitükk. Varrukad alata alt äärest ning kududa lõike järgi, edasiridadel 2 silmust pahempidi, 1 s. parempidi, tagasiridadel kõik silmused parempidi, 16 rida. 17. real kootakse igast üksikust triibusilmusest 2 silmust. Kraeks kootakse 12 rida, edasi minnes 2 r. paremp., 2 r. pahemp., tagasiridadel kõik silmused parempidi. 13. real kootakse kõik üksikute triipude silmused kokku ning lõpetatakse krae 22. real. Lõige II lõikelehel.

3. Kootud jakk poisile

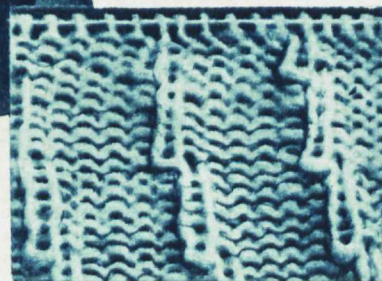
Jakk on kootud peenest valgest villasest lõngast, mida kulub umbes 150 g. Kududa üksikutes osades, edasi-tagasi käivates ridades, lõigete järgi, nagu näha juuresoleval proovil. Alumine äär ja varrukaotsad kududa 1 s. paremp., 1 s. pahempidi, 20 rida. Esimene äär ja krae kududa 1 s. pahemp., 1 s. parempidi, kuid järgmisel real pahempidi silmuse kohale parempidi silmus ja parempidi silmuse kohale pahempidi silmus. Lõige III lõikelehel.

4. Lihtsakoeline tikandiga kleit 7-a. tütarlapsele

Kleit on kootud parempidi-silmuselises pinnas helesinisest pärlvillasest lõngast, mida kulub umbes 300 g. Kududa üksikutes osades, edasi-tagasi käivates ridades, antud lõigete järgi. Hiljem kaunistada tikandiga. Lõige IV lõikelehel ja tikandi muster mustri-lehel.

5. Kleit tütarlapsele

Kleit on kootud õrnkollasest villasest lõngast. Materjali kulub umbes 150 g kollast ja 20 g rohelist lõnga ning punast sametpaela. Tikkimiseks punast lõnga. Kududa edasi-tagasi käivates ridades, antud lõigete järgi. Tööd alatakse alt äärest ja kootakse nii edasi- kui ka tagasiridadel parempidi silmuseid 1 sm. Siis 2 rida harilikku kude, 1 rida rohelist, 2 rida põhivärvi, kuid kududa nii, et pealmine ridade-pind oleks pahempidi-silmuseline. Muster koosneb ülesminevas suunas. Keskel: 2 r. pahempidist pinda, 18 r. parempidist pinda, külgedel 3 silmust paremp., 1 silmus pahempidi. Selg kududa samuti, ainult ilma tikandita. Muster tikkida punase ja rohelisega lihtsais pisteis.

74

75

76

77

78

79

80

Kleite rahvuslikkudel motiividel

74. Kleit keskmisest sinisest villasest. Aplikatsioonkaunistis kas tumesinisest sametist või mustast karakullriidest. Aplikatsiooniga samast materjalist vest. Eeskuju: Tõstamaa kasukas.
75. Kleit Kihnu rõivaste eeskujul. Ühevärvilisel kleidil on kirjust tüllpitsist rätik-krae, mis ääristatud narmaste või rüüžiga.
76. Hall või must kleit, villasest või siidist. Jaki kaelakant, tasku ja seeliku alläär punasest siidist või villasest (olenevalt kleidi materjalist). Vest on sinise- ja valgeruuduline; tasku kaunistatud valge ja musta pärltikandiga; seeliku punasele äärele õmmeldud 2 valget triipu, siis sinine-kollane-roheline triip, siis jälle valge ja lõpuks samades värvides pikitriibuline riba (viimase võib ka ära jätta); sama triip manseti ääres. Must lakkvöö on taskust läbi tõmmatud. Eeskuju: Jämaja ülikond.
77. Beež või valge kootud jakk. Põhikude on triibuline, näiteks 15 silma parempidi, 2–3 silma pahempidi või miski muu triibuline kiri. Pihaosale on ees parempidi-triipudele värviline kiri sisse kootud. Kinniseks tõmbklukk, mille otsas kirju villasest lõngast tutt. Kiri: Püha vöökiri.
78. Pealeõunakleit mustast siidist, piht mustast tüllist. Kaunistatud punase sametpael-kandiga, ees peale selle veel kollane ja sinine triip. Seeliku allääres valge-helesinine-valge-punane-tumesinine-punane triip. Vöö musta-, kollase- ja punasetriibuline. Kuna nihästi seelik nr. 76 kui ka nr. 78 on volditud, täiesti või osaliselt, siis on lõige sirge, mispärast pole jätkamine raske. Värvilise äärise võib ka peale õmmelda. Eeskuju: Valjala ülikond.
79. Pruunist pesusametist ülikond poisikesele. Valge siidpluus ristpistes kandiga. Vöö on punase-, roheline- ja tumesinise-triibuline (ristpistes) või selle asemel pruun nahkvöö. Kuld-ööbid. Eeskuju: Pühalepa ülikond. Muster mustri-lehel.
80. Helesinisest villasest kootud pluus tütarlapsele. Alumine osa peente valgete triipudega. Kirjaga triibu põhi on valge, kiri tumesinine; triibu peal valged tähed. Varruka äär, alläär ja krae: 2 silma parempidi, 2 silma pahempidi, muu kude sile. Kiri: Lõuna-Eesti kindakiri. Muster mustri-lehel.

Spordigarnituur: müts, sall, kindad

(Kõrval.)

Müts on kootud Saaremaa tuttmütside eeskujul. Alatakse alt äärest, kootakse edasi ringides, kududes ühtlasi valget kirja sisse. Et mütsi äär ei rulluks, kootakse see kahekordne. Pealael sõrmejämmedune saba.

Sall on valge, ülekaalus punase kirjaga. Salli ots kootakse kahekordne ja pööratakse kahekorra üles selle kõrguseni, kus algab kiri. Siis pole näha kirjalõnga jooksusid salli pahemal küljel. Salli teises otsas on kitsas kiri.

Kinnastel seesama kiri, mis sallil. Mustriid mustri-lehel.

Käpikute ja sõrmkinnaste kiri mustri-lehel.

Heleverelised omavad õrna naha...

mis vajab erilist hoolitsust ja usaldatavat kaitset. Kõik, kes omavad tundelise naha, eelistavad igapäevases nahahooles Nivead. Nivea-kreem tungib oma euceridi sisaldavuse tõttu ruttu sügavale, ei jäta läiget ega takista naha hingamist. Nivea tugevdab ja kaitseb nahka, nahk säilib õrn, pehme ja nooruslikult nõtk.

Hinnad alates 30-nest sendist.

Werner Mehks, Tallinn

**NIVEA
KREEM**

Pisikesi tarkusi talveks

Kuigi päevad üha pikenevad, pole talvised külmad veel mitte möödunud. Nii peab veel ikka olema valvel, et mitte omandada punast nina ja külmunud liikmeid. Mitte ainult seepärast, et nad mõjuvad inetult, ilmudes igal talvel uuesti ja uuesti, vaid ka sel põhjusel, et punane nina võib meid isegi naeruvääristada.

Aga millistel põhjustel muutuvad ninad, põsed, käed jne. külmast siniseks? Mis on emakene loodus sellega mõelnud? Ta on mõelnud esmajoones sellele, et hoida meie veretemperatuuri alati ühel ja selsamal kõrgusel. Kas pole imestumisväärne, et ta on võimeline hoidma kehatemperatuuri 36,5°—37,5° C nii mustadel ekvaatori all kui ka eskimotel kaugel põhjas. Et seda väikest tarkust mõista, peame kõigepealt natukenegi tutvuma meie naha võimetega. Sel silmapilgul nimelt, kui väline külmus meie kehani küünib, tõmbuvad kõige pisemadki vere-sooned ehk kapillaarid nagu nähtamatu käskluse peale kokku, takistades seega soojust lahkumist kehast. See nahaveenide kokkutõmbumine on nii siis kehale automaatne kaitse-süsteem. Kõigepealt muutub nahk kahvatuks, siis hakkab punetama, kuni varsti hõõgubki nina kui sinakas kalliskivi. See veri, mis on siis takistatud oma tsirkulatsioonis, on enam või vähem hapnikuvaene, omades seetõttu sinakat varjundit. Minnakse nüüd säärase sinise ninaga sooja tuppa, ilmneb vastupidine näht. Kapillaarid laienevad, veri voolab neisse takistamatult ja sinine nina muutub leegitsevpunaseks. See on reaktsioon liigsele verekuhjumisele. Puutub nahk kehvasti külmaga kokku, siis tekib eriti vastuvõtliku, tundliku naha puhul külmetus. Nahk tursub, tekivad villid, mis kergesti kihelevad. Raskematel juhtudel need lõhkevad, kui pole tarvitusele võetud ettevaatusabinõusid. Kõige tähtsam abi selle pahe juures on vere-ringvoolu ergutamine. Liigset külma saanud kohtade määrimine joodiga toob mõnikord kergendust. Ka maarjajää- ja tammekoorekompressid aitavad tihti peale. Ent milleks me siis elame kiirteteraapia-ajastul? Sellega antakse meile väga lihtne vahend külmetuskohtade vabanemiseks. Juba lühiajalised lühilaine- või ultragenkiirte all olemised kaotavad käte ja jalgade külmetused ning sellega ka kõik nende ebameeldivad kõrvalnähud. Et külmetusest hoiduda, peame iga päev nina, põski, jalgu ja käsi harjama, masseerima ja rasvakreemiga sisse hõõruma. Hoiduma peab külmadel ilmadel ka liiga tihedasti näo

ette kinnitatud loorist, kuna see põhjustab sageli ninaotsa külümist. Nimelt takistab loor loomulikku soojust reguleerimist higistamise kaudu. Veel üks väike talveime: meie sageli higistame ka talvel, kuid need ülipisikesed higipiisad pole nähtavad. Seetõttu on suured ja tusedad inimesed talve vastu paremini varustatud kui kõhnad, sest inimese nahk on kui ahi, mis ikka ja ikka ainevahetuse teel soojust produtseerib. Suur ahi hoiab kauem soojust ja ei jahene nii ruttu. Täpselt nii on ka inimestega. Sel põhjusel on loodus targasti selle eest hoolitsenud, et ühte tõugu loomad põhjapoolsetes tsoonides on suuremad kui lõunapoolsetes. Mõeldagu ainult lindudele, oravatele ja jänestele, millised on seda suuremad, mida kaugemale põhja poole minna. Nii ei või meie kunagi leida mingisugust kääbusrahvast mailt, kus tuleb üle elada põhjamaine talv.

Hoolitsegem selle eest, et meie rasvakiht talvel ei väheneks. Kuid sellegipärast — võimalikult palju liikumist väljas. Reeglipärane liikumine värskes õhus ei peaks olema mitte ainult suviseks lõbuks. Mainime lõpuks veel üht naha omapärasust, mis jällegi eriti talvel ilmneb, see on „kananahk“. Kas on keegi selle üle järele mõelnud, kuidas tekib „kananahk“? Kogu meie keha, erandina peopesad, jalatallad ja mõned üksikud teised kohad, on kaetud karvakestega, nn. udukarvakestega ja iga säärase karvakese juurde kuulub ülipisikene muskel, mille asukoht on nahas. Puudutab külmaärritus nahanärve, järgneb käsklus: „Olge valmis!“ Ja juba tõmbuvad need väikesed musklikesed kokku, nii et karvakesed võtavad püstloodis asendi. Nahk kummub iga poorikese kohal kõrgele, sarnanedes tõepoolest kitkutud kanaga. See on jällegi üks naha kaitsevahendeid, et takistada soojust hajumist. „Kananahale“ järgneb värisemine. See trikk looduselt on veelgi huvitavam! Värisemine tekib musklite liikumahakkamisest. Ja kuna ühe vana füüsika põhireegli järgi liikumine tekitab soojust, siis hoolitseb keha nii ise soojust juurdekasvu eest. Siinkohal tuletagem ainult meelde haiglasi külmavärinaid, millised on välditamatud palaviku eelkäijatena. Ent kõik need plaanikindlad looduse kaitsevahendid peavad olema peale oma otseste ülesannete soojustehoidjatena ja soojustekitajatena meile veel häiresignaali: rõivastuge soojust, sööge rasvarikkamaid toite ja karastage õigeaegselt oma keha!

Ilmus

müügile

„Vallatu Magasin“ nr. 9

Ilmus

müügile

● Müügil kõikjal.

● Huvitav, sisukas ja pildirohke. ●

Hind 50 senti. ●

Teie laps ei maga!

Tihti peale on kuulda emasid kaebamas, et nende laps rahutult või liiga vähe magab. Uni kas laseb end õhtuti väga kaua oodata või laps ärkab varsti pärast uinumist, misjärel ei jää niipea uuesti magama. Väga sageli on see uni pealiskaudne ja katkestatud sagedastest ärkamistest. Mainitud unehäireid võib tähele panna niihästi imikute kui ka suuremate laste juures.

Need häired elu tähtsamal ajajärgel võivad tingitud olla mitmesugustest põhjustest: nii välistest mõjudest kui ka lapse konstitutsioonist.

Paljudel juhtudel on need kahjulikud mõjud tingitud lapse õrnast tundeist ja mõttemaailmast, mis on palju vastuvõtlikum täiskasvanu omast.

Liiga hele õhtune valgustus mõjub eksitavalt ja takistab uinumist. Eriti mõjuv on lapse närvisüsteemile tugev muusika, isegi siis, kui kostab kaugelt. Paljud emad teevad vigu, lastes nii imikuid kui ka väikelapsi päeval kaua magada. Nii puhkab end väike vaim õhtuks välja. Kauane päevane magamine pole ka seepärast otstarbekohane, et laps on siis tundide kaupa eemal päikese ja õhu tervendavast mõjust, mis on kasvavale organismile hädavajalik. Mõnede isade harjumus — küll vägagi mõistetav — mõjutab sageli vanemate laste und. Näiteks, kui isa õhtul koju tuleb, tahab ta end veel veidi lastele „pühendada“. Ta mürab siis oma poiste või tüdrukutega toas ringi, kuni lastel silmad säravad ja näod õnnest ning rõõmust hõõguvad. Sellelaadsed ühised lõbutsemised aitavad kindlasti kaasa isa ja laste vahelisele heale suhtele, kuid jäävad aga siiski ebasobivaks, takistades lapse nii hädavajalikku õigeaegset uinumist. Ka ägedad mängud ja erutavad raamatud, millised ärritavad fantaasiat, pole magamamineku eel omal kohal. Samuti peab kooliülesanded võimalikult enne õhtueinet lõpetama. Kui laps juba voodis lamab, peab pisike aju saama täieliku puhkuse. Ka kino, teater, pidustused jne. on lubatud ainult erandjuhtumil. Mida rahulikumaks ja vaheldusvaesemaks kujuneb päev noorele valmivale organismile, seda rohkem saavad tema sisemised jõud rakendatud vaimseks ja kehaliseks kasvamiseks.

Mida ütleb arst keelekatust?

Pealmine keelepind on kaetud katterakukeste õhukese kihiga, nn. kattekoega, milline end vahetpidamatult muudab ja täiendab uute rakkude tekkimise ning vanade hävimise teel. Tänu sellele eeskujulikule endapuhastamisele kestva süljenõristamise ja hea suuravi tõttu, jääb keel, kui inimene on terve, ilma katuta. Pole aga keele pealispinna endapuhastus küllaldane, kas vähese süljenõristamise või puuduliku mälumise tagajärjel, siis koguneb tihti keelele valge kord, mis hävitavate rakkude kõrval sisaldab limatükikesi, valgeid verelibleid, süljerakke, baktereid ja toidujätteid. Teatavate toitade tarvitamise puhul, näiteks šokolaad, mustikad jne., või jookide puhul, näiteks punane vein, võib keelekatust omandada tumeda värvuse. Haigusjuhtudel, kui on tegemist isupuudusega, tekib tihti keelekatust, kuna siis mälumine ei erguta tööle süljenäärmeid. Tihti peale jäetakse ka suu- ja hambaravi hooletusse, millal on eeldusi veel eriti paksu katu tekkimiseks, mis põhjustab omakorda halva suulõhna. Tihti kaebavad ka palavikuhaiged halva ja kibeda maitse üle suus.

Tugevate mao- ja sooltehaiguste puhul leidub sageli paksu ning raskestikõrvaldatavat kattu, mis ulatub üle kogu keelele. Paranevad aga haigusnähud, siis puhastub keel eest tahapoole, kuni ilanahk omandab jälle terve värvuse. Kroonilise peensoole-katarri puhul tekib tagumisele keeleosale jällegi katt. Ka sapikivide korral, milline tõbi esineb tihti koos jämesoole-defektidega, on jällegi keelele katt. Kuna maopaise puhul keelekatust esineb harva, siis maovähiga koos esineb ta peaaegu eranditult. Liitub aga haigusele veel tugev kehaline nõrkus, siis koguneb kannatuste suurenedes keelele pekitav line katt. Maksahaiguste ja sapihäirete puhul koguneb keelele pahatihti mingi kollakas katt.

Mitu korda päevas ettevõetavate suuoputuste abil, kas soolaveega, sidruniveega, kummeli- või piparmünditeega kui ka mitteärritavate suuvetega, võib keelekatust vastu tagajärjekalt võidelda. See vahend mõjub haigele kosutavalt ja värskendavalt. Ka väikese, pehme hambaharjaga võib keelekatust kõrvaldada.

Tervete juures on keelekatust tingitud sageli kroonilistest

Hoopis raskem on aga magamatust arstida, kui see on tingitud närvilistest dispositioonidest. Säärastel juhtudel ilmneb see sageli juba imikueas, võides pikemalt kestes kujuneda tugevaastmeliseks väsimuseks ja kurnatuseks. Ilma väliste põhjusteta laseb õõrahu oodata end tundide kaupa, ja kui laps viimaks uinubki, kujuneb uni rahutuks. Sedalaadi unetus esineb imikute juures. Närvilised väikelapsed uinuvad tihti alles siis, kui ema voodikese juures istudes jutustab muinasjutte või laulab salmikest. Kui need lapsed üksi jäetakse ja nende toas koguni tuli ära kustutatakse, hakkavad neid piinama hirmusisendavad kujutlused, nad karjavad tihti unes. Suuremale osale vanemaist on tuttavad laste õised kõned, millised avalduvad sidumatu sõnna ja karjatusis keset und. Auahned ja närvilised õpilased, kes päevaseid elamusi väga intensiivselt läbi elavad, ei leia õhtuti tundidepikkuselt und, lamades kella kaheteistkümnenni või koguni üheni öösel täiesti ärksalt. Niisiis on iseendast mõistetav, et nad järgmisel hommikul on koolis äärmiselt roidunud ja sageli täiesti teovõimetud.

Et lapse uni oleks võimalikult kosutav, siis on oluline, et vanemad juba ette katsuvad välja lülitada eespoolmainitud kahjulikke mõjureid. Nii välditakse sageli unetust imikute juures sellega, et neid vannitatakse alles enne magamaminekut. Ühtlasi on soovitatav, et see vannitus oleks kestvam tavalisest. Igasuguses eas laste juures mõjub une suhtes hästi, kui tõmbame lapsele õõseks jalga toasoojusega vette kastetud õhukesed sokikesed ja nende üle veel teised — paksud villased. Selline teguviis on igal pool vastuvõetav ja mugavam kui rinna-kompressid, millistel on samasugune mõju. Ka hästi magus palderjanitee ja kange suhkruvesi, joodud pool tundi enne magamaminekut, rahustab närvisüsteemi ja toob und. Kuna unepuudusest tingitud üliväsimus võib omakorda tekitada unetust, on soovitatav lasta kurnatud lapsi pärast lõunasööki tund või kaks rahulikult lamada. Õhtustada aga ei tohi kunagi liiga hilja enne voodiseminekut. Samuti keelatakse lastel pärast õhtusööki elavad mängud ja erutav lektüür. Rasketel unetusjuhtudel peab aga otsima arstiabi, millal võib kõne alla tulla õhuvahetus või pikem puhkus.

ärritustest suukoopas. Nende tekkimist võivad põhjustada katkiste hammaste teravad servad, lagunenu hambajuurikad, halvasti pandud plommid ja kunsthambad. Sellistel juhtumitel algab katt igemeilt ja levib sealt edasi. Nii tekib nakkuskolle koos kattekoega rakkude tugeva laostumisega.

Igeme- ja suuilaanaha-põletiku korral võib nakkusprotsess üle minna ka keelele. Peale selle keelele ärritub liiga oht-
rast suitsetamisest, samuti tugevasti vürtsitatud toitudest ja liiga palju alkoholi sisaldavatest jookidest.

Kui ärritavad põhjused kõrvaldada, kaob ka keelekatust. Nii tuleb lasta kõrvaldada asjatundjate poolt igasugused hambavead. Suitsetamisest tuleb vähendada või veel parem — see täiesti maha jätta.

Hea suuravi kaudu, mis avaldub isiklikus hoolitsuses kui ka korralikus hambaarstlikus järelevalves, võib vältida tervetel, sageli ka haigetel, keelekatust tekkimist.

Huvitav raamat käsitöö-armastajatele

Ilmus trükist Tartu Naisühingu Kutsekooli kirjastusel kooli 20. aastapäeva puhul mapp kauneid rahvakunsti motiividel loodud käsitöid ja kavandeid.

„RAHVAKUNST TÄNAPÄEVALE“ sisaldab hulga ühe- ja mitmevärvilisi tabeleid ning suure mustri lehe. Kõigile avaldatud käsitööle on toodud kirjeldused ning mustrid.

Selline üritus on teretulnud näht meie rahvakunsti moodsa käsituse tutvustamise ja levitamise alal ning jääb ainult soovida, et iga käsitöö-armastaja, muretsedes mainitud mapi, aitab kaasa sellele ilusale üritusele.

Mapp on Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osak. poolt lubatud kasutada käsiraamatuna. Mapi hind on kr. 2.50. Saada T. N. Kutsekoolist, Tartus, Kaluri 12. Pealadu „Postimehe“ rmtkpl.

RIISITOIT PUUVILJAGA

Ahven on maiusroog

Maiasmokad ja kalamehed peavad küll ahvenat kõrgeväärtuslikuks maiuspalaks, kuid mitte kõik ei oska ahvenast lugu pidada. Paljud koguni põlgavad ahvenat. Paljud pere-naised, eriti aga keetjad mõõduvad turul halvaks-panevalt kõige toredamaist ahvenaist, kuigi nende hind ei ole kallis ja pere neid sööks meeleldi. Kuid miks siis? Sel lihtsal põhjusel, et arvatakse ahvenaid olevat nii raske ja tülikas puhastada. Peale selle peavad mõned ahvenat ekslikult luiseks, kuigi siin tõe poolt pole muid luid kui selgroog ja küljeluid.

Ahvena soomitsemine on tõesti raske. Ta väikesed soomused on kangekaelselt kõvasti nahas kinni. Kuigi tarvitada soomitsemiseks erilist ahvenariivi, lendavad soomused üle terve köögi laiali ja tihti kistakse närvlikkuses käed veriseks ahvena terava seljauime vastu. Tihti juhtub sedagi, et kui perenaine viimaks suure vaevanägemise järel viib ahvena lauale, märkab ta kohkudes, kuidas armas elukaaslane hakkab omakorda närvlikult puhastama oma ahvenat — soomustest.

Pandagu lähele, et ei ole sugugi tingimata tarvilik alati ahvenat soomustest puhastada. Teda võib suurepäraselt keeta soomitsemata. Sel juhul kõrvaldatakse soomused kas just enne lauaveiimist või teeb seda alles lauas igaüks oma taldrikul. Viimane viis on ses suhtes parem, et kala püsib kuumem. Selline küpse kala soomitsemine on nii hõlpsus, et iga sõõja teeb seda meeleldi ise.

Kuid praadimiseks ei kõlba ahven soomustega. Praetav ahven tuleb kas hoolikalt soomitseda või nülvida. Kui tahtakse tingimata soomitseda, võib kala kasta enne kuuma vette, siis eemalduvad soomused kergemini.

Palju väiksema vaevaga kui soomitseja tuleb toime see, kes nülib praetava ahvena. Ahven hoitakse vasema käega kõhuli vastu lauda. Parema käega lõigatakse turja kohalt põiki sisse nii sügavale, et selgroog katkeb. Siis võetakse ahven vasemasse kätte ja lõigatakse teravaotsalise noa abil mõlemalt poolt seljauimi piki selga nahk katki kuni sabani. Põidlad aetakse turja juures naha alla ja tõmmatakse kogu nahk maha. See läheb väga hõlpsasti, kui ahven ei ole pealt veel kuivanud. Liha ei jää naha külge sugugi. Kui soovitakse, võib seejärel ka seljauimed ära kiskuda, kuid soovitamav on need eemaldada alles süües, siis ei lähe liha kaduma. Sel viisil nülitud ahven on valmis praadimiseks või keetmiseks, teda ei tarvitse isegi uhta. Pea, nahk ja sisikond jäävad kõik ühte kätte ja teise jääb puhas kala. Kui kala on suur, võib selle nülkimise järel fileedeks lõigata, kui tahetakse praadida, või lõigata põiki tükkideks, kui seda kavatsetakse kalasupiks tarvitada. Ka pea ja nahk kõlbavad tarvitada, samuti kalamari, mis on maitsev nii praetult kui ka keedetult. Nii toimides võime saada 1½ kg ahvenaist kaks maitsvat toitu 5—6 inimesele. Nülitud ahvenad kastame jahusse või riivleiba ja praeme. Peast ja nahast valmistame kalasupi: uhame nad ja paneme külma vette keema, lisandades maitseks soola, pipart ja sibulat. Kui on küllalt keenud, lastakse leem läbi sõela, lisandatakse kartulilõigud ja veidi enne nende pehmenemist piimasse segatud jahu. Tummisel supil lastakse keeda veel umbes 5 min. ja lisatakse siis juurde peenekslõigatud tilli ja petersellilehti. Kui lõunaks on kolm toitu, jäetakse

supist kartulilõigud ära ja tarvitatakse tummiks nisujahu ning lisandatakse veel munakollast ja hapukoort. Muna ja koor segatakse tirinas ja valatakse keev supp peale, jätkates kogu aeg segamist. Ka tilli ja petersellilehed lisandatakse alles tiri-nasse.

Toome siin veel mõningaid selliseid ahvenatoite, mida valmistades ahvenaid ei soomitseta, mis aga seepärast ei ole vähem suurepärased kui kõik muudki kalatoidud.

KEEDETUD AHVENAD

Ained: 3—4 suurt ahvenat, 1 l vett, 1½ spl. soola, ½ sibulat, 2—3 porgandit, 1 väike seller (ja kui on saada, siis tilli, petersellilehti, veidi värsked herneid ja lillkapsast).

Kaabitud ja pestud porgandid ühes sibula, soola (herneste ja lillkapsaga) pannakse keeva vette keema. Kui aedvili on pehme, tõstetakse see leemest välja kuhugi kastrulisse, kus seda võib soojana hoida. Seejärel asetatakse keeva leeme sisse värsked soomitsemata ahvenad ja lastakse neil tasakesi pehmeks keeda. Kui uimed kergesti ära tulevad, on kalad küpsed. Nad tõstetakse soendatud vaagnale ja kaunistatakse eespoolmainitud aedviljaga, millele valatakse veidi sulavõid peale. Kastmeks pakutakse läbi sõela lastud leent, millele on lisandatud veidi võid ja hapukoort. Kalade juurde antakse kartuleid. Ahvenad puhastatakse soomustest alles lauas.

PAJAPIRUKAS

Ained: ½ l vett, 1 spl. soola, u. 600 g rukkijahu. Täidis: 1½ kg väikesi ahvenaid, 350 g pekki, 2 spl. soola.

Puhastatud ja pestud, kuid soomitsemata ahvenad laotakse keedupotti või savikaussi kihtimisi kuupideks lõigatud pekiga, tarvitades ka kalamarja. Kihtide vahele riputatakse soola ja kalad kaetakse rukkijahust, veest ja soolast valmistatud taig-naga. Pirukas pannakse 2—3 tunniks jahedavõitu ahju. Selle aja jooksul pehmenevad nii luud kui ka soomused sedavõrd, et neid ei märkagi süües.

SPINATIAHVENAD

Ained: 1 kg suuri ahvenaid, 1 spl. soola, ½ kg toorest spinatit, 2 spl. võid, veidipeenendatud tilli ja rohelist sibulat.

Ahvenad jäetakse soomitsemata. Ainult sisikond tuleb kõrvaldada ja kalad pesta. Siis hõõrutakse nad soolaga ja asetatakse rootsudest vabastatud pestud spinati peale portselankaussi, mis omakorda asetatakse kaanegakaetud kastrulisse, mis poolenisti keeva veega täidetud. Kalade peale on pandud veidi võitükikesi ja tilli ning sibulat. Lastakse auru sees haududa u. ½ tundi. Siis tõstetakse kauss kastrulist välja ja asetatakse selle sisu vaagnale. Kaunistatakse kõvakskeedetud hakitud munaga. Süüakse kuumalt kartulitega. Kala soomitsetakse alles lauas, kuna ta nii püsib kuumem.

TOMATIAHVENAD

Ained: keskmisi ahvenaid, tomatipüreed või tomatikastet, riivleiba, sõredat nisujahu, soola, võid, hakitud petersellilehti.

OMPLUS SINGER MASINAD

SINGER

OMMELGE ELEKTRIGA

OMPLUS SINGER MASINAD

Ahvenad puhastatakse nülkimise teel, nagu eespool selletatud. Siis kastetakse nad tomatipüreesse või -kastmesse, riputatakse peale soola ja keeratakse riivleiva ning nisujahu segus ja küpsetatakse võis kuldpruuniks. Praetud ahvenad asetatakse vaagnale, riputades peale hakitud petersellihehti. Süüakse kartulite ja tomatikastmega.

TOMATIKASTE

Ain ed: 2 spl. poolsõredat nisupüüli, 2 spl. võid, $\frac{1}{2}$ l kalaleent, mis keedetud peast ja nahast, pipart ja maitse järgi tomatipüreed.

Või ja jahu kuumutatakse pannil, valatakse kuum kalaleent peale ja lastakse keeda 10 min. Maitsestatakse tomatipüree ja pipraga. Antakse keedetud või praetud kala juurde. Kui kalaleent on liiga soolane, lahjendatakse seda koore või piimaga.

* * *

PRAETUD SUITSUHEERINGAD HAPUKAPSAGA

Suitsuheeringailt võetakse nahk ja eemaldatakse sisikond (niisk võib sisse jääda). Seejärel pööratakse neid pisut jahus ja praetakse helepruuniks. Hapukapsas maitseb sinna juurde väga hästi.

SUITSUHEERINGA-SALAT PEETIDEGA

Luist puhastatud suitsuheeringad valatakse üle äädikaga, milles piprateri ja pisut muskaatõisi. Järgnevalt lisandatakse keedetud ja tükeldatud peet, lõigatud tomat ning veidi lehesalatit. Selle salati võib valmistada ka sprottidest.

SUITSUHEERINGA-SALAT

Suitsuheeringad vabastatakse nahast ja luist ning eemaldatakse pea ja saba. Siis lõigutakse liha väikesteks kuubikuteks. Liha segatakse kartulikuubikute, õunatükikeste, soola, paprika, äädika ja õliga. Segule antakse piklik kuju, varustatakse pea ning sabaga, asetatakse vaagnale ja riputatakse üle hakitud muna ning peterselliga.

SUITSUHEERINGA-VORM

750 g suitsuheeringaid puhastatakse nahast ja luist. Peenendatud sibul hautatakse pehmeks 40 g rasvas ja $\frac{1}{8}$ l vees. Seejärel lisandatakse sellele 3—4 spl. hapukoort ja suitsuheeringad. 500 g riivitud kartuleist, 1 spl. rasvast, 1 munast, 3—4 spl. hapukoorest ning ka munavalgevahust valmistatakse teine segu. Mõlemad segud asetatakse kihtimisi tulekindlasse vormi ja lastakse küpseda ahjus kaunivärviliseks.

MAKARONIVORM JUUSTUGA

Makaronid murda keevasse soolvette ja keeta ümber segades umbes 15—20 min. Siis valada sõelale ning kallata üle leige veega, misjärel lasta nõrguda. Asetada vormi, riputades vahele riivitud juustu (šveitsi) ja võitükikesi. 2—3 muna kloppida, lisada juurde 1—2 kl. piima, veidi soola. Valada üle makaronide ja küpsetada ahjus umbes $\frac{1}{2}$ tundi. Samuti valmistada ka makaronivorm singiga, lisandades iga kihi vahele peenekslõigatud sinki.

MAKARONIVORM JUUSTUGA

RIISITOIT PUUVILJAGA

Ain ed: 250 g riisi, $\frac{1}{4}$ l vett, $\frac{1}{2}$ l piima, 1 spl. suhkrut, 2 spl. võid, veidi riivitud sidrunikoort.

Riis pesta leige veega hästi läbi ning panna keevasse vette, kus lasta veidi aega keeda. Siis lisandada piim ja teised antud ained ning lasta tasasel tulel pehmeks haududa. Anda lauale vekitud puuvilja ja mahлага.

KOHUPIIM POHLAKEEDISEGA

$\frac{1}{2}$ kg head kohupiima hõõruda hästi läbi, siis lisandada rööska koort ja 1—2 vahulehõõrutud munakollast, et saaks paras paks puder. Maitsestada suhkruga ja vanilliga või sidruniga. Anda lauale pohlakeedisega.

PLIINID

Ain ed: 25 g pärm, 600 g pliinijahu, 1 tl. soola, 2 kl. vett, 2 kl. piima, 3—4 muna, 100 g võid, 1 spl. suhkrut.

Leigest veest, pärmist ja $\frac{1}{2}$ osa jahust segada taigen ning panna kerkima. Kui on juba kerkinud, lisada juurde kuum piim, ülejäänud jahu, vahustatud või munakollastega, sool ja suhkur. Kloppida hästi läbi ja panna uuesti kerkima. Enne küpsetamist lisada juurde munavalgevaht. Küpsetada võis väikestel pliinipannidel helepruuniks. Anda lauale kuumalt sulavõi, hapukoore, kalamarja või heeringavõidega.

ŠOKOLAADIKREEM

1 kl. suhkrut, 1 kl. piima, 2 spl. jahu, 200 g võid, veidi vanillikauna.

Kuumas piimas sulatada šokolaad, siis lisandada sellele suhkur ja vanill ning keeta segades kuni paksuksminekuni. Seejärel lisandada või. Kui kreem on jahtunud, siis täita ja kaunistada sellega torte.

MUNAKOOK

Hea munakoogi saame, kui vahustame munakollase ja munavalge korraga, sest siis paisub kook rohkem, kui siis, kui munavalge ja munakollane on eraldi vahustatud.

12 keskmise suurusega muna vahustada 3 kl. suhkruga, lisandades sellele maitseks riivitud sidrunikoort, veidi sidrunimahla ja soovi korral vanilli. Vahustada, kuni vaht on muutunud tihedaks ja heledaks. Siis lisada juurde $3\frac{1}{2}$ kl. sõredat jahu, millele lisandatud veel $\frac{1}{2}$ kl. kartulijahu. Seejärel segada läbi. Koogivorm võida hästi võiga ning riputada üle riivsaia või jahuga. Soovi korral riputada vormi põhja hakitud mandleid või pähkleid. Valada taigen vormi ning küpsetada umbes $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ tundi paraja kuumusega ahjus, kuni kook on küps. Kas kook on küllalt küps, seda saame teada, kui torkame kooki puutiku. Puutikk ei tohi seejärel olla enam taignane. Siis võtta kook ahjust välja ning lasta veel 5 min. vormis seista, et kook vormi küljest lahti lööks. Seejärel lüüa kook alusele ja lasta jahtuda. Soovi korral täita ja kaunistada kook pealt mõne kreemi või keedisega.

Kaunis mälestis

möödunud aastast

rõõmustab Teid ja teisi. Kõike, mida ajakiri pakub Teile kuust kuusse, võite jäädvustada alatiseks **nägusa ja odava kõitega**. Nii jääb „Maret“ alati Teile heaks nõuandjaks. Üksikud numbrid kaovad aga sageli teadmata kuhugi, kust neid kunagi ei leita, kui on tarvis.

„Mareti“ aastakäikude kōitetōid võtavad vastu:

Tallinn: „Pressa“ osakond, Rataskaevu 5. **Tartu:** „Mareti“ trūki- ja kōitekoda, Ūlikooli 25. **Abja:** J. Saul, kauplus. **Antsla:** K. Kivi, kauplus. **Elva:** J. Tammin, raamatukaupl. **Haapsalu:** P. Berg, Karja 17. **Jōhvi:** Joh. Bruns, „Vikerkaar“. **Jārva-Jaani:** M. Roosileht, kpl. **Jārva-kandi teh.:** Jārvakandi tehaste T.-ūhisus. **K.-Nuia:** J. Reile, kpl. **Kivi-ōli:** Ed. Reinas, kpl. **Kunda:** A. Maiberg, kauplus. **Lihula:** L. Kambi, kauplus. **Mustvee:** O. Rosin, kpl. **Mārjamaa:** J. Sepp, kpl. **Narva:** „Pressa“ osak., Hermanni 11. **Otepää:** K. Saar, rmtkpl. **Paide:** „Iva“ kauplus. **Petseri:** O. Jagomāgi, kpl. **Pārnu:** Ed. Raudsepa ajak. kontor, Vilmsi 12. **Pōltsamaa:** A. Virro, kpl. **Rakvere:** Erik Priimann, rmtkpl. **Tapa:** Jaama raamatukapp, A. Maasik, **Tūri:** A. Rumvoldt, rmtkpl. **Tōrva:** H. Ploom, kpl. **Viljandi:** „Pressa“ osakond, Tartu tn. 3. **Vāndra:** E. Pill, kauplus.

Puudevaid numbreid saab meilt juurde osta

Maret

TRŪKI- JA KŌITEKODA

Tartus, Ūlikooli 25, tel. 15-20 ja 19-75

RŌŌM LAPSEST

Pāikeskiirtena tungivad elu kŭlma asjalikkusse Pestalozzi kaunid sõnad: „Vanemate rōõm oma lastest on inimkonna pŭhimaid rōõme!“ — Pestalozzi teadis ja tundis kōike seda, mis teeb lapse meile nii veetlevaks ja hurmavaks, — lapse allikselget, pakatavat elu, kuna laps veel nāeb enda ees tuhandeid vōimalusi ja tōotusi ning kuldab halli argipāeva oma ammutamatu usaldusrikkuse ja rōõmukŭllusega. Kel pisutki on meelt ūrgjōulisuse jaoks, see peaks tundma puhast rōõmu lapse māngust ja laulust, naervast lapsesuukesest, lapsehinge loomulikkusest ning tundlikkusest. Avali lebab ta veel meie ees, veel ei sule ainuski targutlev kaalutlus uksi, kusjuures ta tunded ja soovid, lootused ning igatsused puhkevad veel moonumatult ja puhtalt ta sŭgavaimast sisimast.

Just tānapāeval, millal vajame elujōudu rohkem kui kunagi, peaksime mōtlema sellele, millist vōitu tāhendaks meie rōõm lapsest! „Inimene on nii tugev, kui rōõmus ta suudab olla,“ lausub luuletaja. Ent kui paljud mōõduvad pāevast pāeva oma lapsest, tigidalt ja mornilt, ning ei nāe pōrmugi, kui palju pāikest ja rōõmu nad leiaksid temas oma sŭdameile. Ōnnelik on too, kes rōõmutseb kaasa oma rikkumatu lapse, kellele ta on kinkinud mōne piasja, hōiskleva rōõmuga. Ōnnelik on see, kes veedab iga pāev tunnikese oma laste seltsis! Pole midagi kaunimat, kui laskuda lapse ja ta māngude juurde, osa vōtta tema esimesest elusisust! Sest lapse māng pole tŭhi mānglemine, vaid māngus ta annab oma mōttele kuju ja tōeuse, māngus istutab ta seemne tōōrōõmuks ja lōbuks, māngus avaldab ta usaldusrikkalt oma sisemaailma. Pole siis ka ime, et māngus me leiaksime kōige kergemini tee oma laste sŭdamesse ja hingesse. Sŭgav elutarkus peitub Goethe Wertheri sõnades: „Minu sŭdamele on lapsed maailmas kōige lähemal. Kui vaatlen neid, siis kordan alati inimsoo ōpetaja kuldseid sõnu: „Kui teie ei saa kui lapsukesed — —.“

On mōistetav, et vanemad vāljendavad oma rōõmu lapsest ōrnuste kaudu. Elab ju igas olendis salajane igatsus nende järele, kuid elu kulutab vāga palju soojust ja inimesed muutuvad nii kiiresti karmiks, ōelaks ning kibestunuks, nii et meie

ei suuda neid lapsele kŭllaldaselt jagada. Vāga vāertuslik on vanemate ūksmeel lapsega māngus, see vāertus pŭsib ka siis, kui laps on juba suurem ja vanem. Vallatleda lastega, veeta sōbralikke tunde jalutuskāikudel, māngu-, lektŭiri- vōi muusikaharrastusel, tunde, millistes harjume peletama endast muresid ning ārilisi ja teenistuslikke pahandusi, — need ei anna mitte ainult lapsele hāvimatu eluharmoonia tuuma, vaid muutuvad ka meie rōõmuallikaiks. Ūksainus tund — kui palju ōnnistust vōib hoovalta sellest, kui isa, ema ja laps rōõmustuvad kogu pāeva selle tunni ūle!

Rōõm lapsest muutub heledaks vastuhelgiks lapse sŭdamel ning teeb ta olelu soojaks ja rikkaks. Kui aga vanemad piinab kurbus, kui mured ja morn meeolu tōrjuvad eemale igasuguse rōõmu ning laps peab vaikima ja kannatama ūksindust, siis pilvib ka tema taevast, ta sammub rōhutult lābi elu ja kaotab ōige sisemise vahekorra vanematega. Ūhel pāeval on ta kŭps, vanemaist vōõrdunud inimene. Seepārast ei tohi me rōõmu lastest lasta tumestada, ka siis mitte, kui lapsed pōhjustavad muret. Vāga palju pahandusi ja ebameeldivusi tekib ju ainult mōtlematusest ja temperamendist, vāga palju ka noorusliku energia ūlikŭllusest. Ebameeldivusi vōivad tingida ka ainult meeoluvōnked, mis ka meid, tāiskasvanuid, tabab ja mida meie tavaliselt konstateerime sŭttute sõnadega „halb tuju“. Ja kui kord tōesti on vajalik karistus, siis toimida mōõdukalt ja mitte pikavālteliselt! Kunagi ei pea see tŭmestama meie rōõmu lapsest. Igapāevaste noomimiste ja hurjutamistega hāvitame lapsel kogu julguse.

Mida vanemaks ja suuremaks saab laps, seda enam pōõratagu tāhelepanu ta siseelule! Āra tunne lapsest rōõmu vaid siis, kui nāed, et ta kujuneb sinu sarnaseks, nii — nagu sa seda igatsesid. Ei, sinu laps kujuneb iseenda suunas ja omab enda elueesmārki ja arenemisseadusi. Āra pŭia tema suhtes māngida sellega saatust, et surud talle peale oma maailma ja rōõvid tema oma! Tunne ka siis rōõmu oma lapsest, kui nāed, et ta sammub omaenda rada, ja ole talle ka siis kōikemōistvaks nõuandjaks.

Kōik, kes tunnevad igavust pikkadel talveōhtutel, ostku endale huvitav ja pōnev

„50-SENDINE ROMAAN“.

Ilmus W. von Hollanderi romaan „ŌNN VAIKSES MAJAS“.

Mŭgkil kōigis ajalehe-mŭgikohtades.

Pond's

kreem, puuder ja näovesi

on näonaha ilu ja pehmuse alalhoidjad!

POND'S kreem

- Tungib kergelt nahapooresse
- Sisaldab olluseid, mille ülesanne on kaitsta nahka vananemisest ning sooja ja külma liigest mõjust.

- „C“ kreem on rasyaga kreem (öökreem); puhastab nahka ja teeb selle õrnaks ja värskeks.
- „V“ kreem on rasvata kreem, katab naha õhukese korrana, annab näo- ja käenahale õrna, mati jume; on ideaalne puudrialus

POND'S puuder

- On valmistatud mitmes varjundis, õrnalt lõhnastatud ja katab näonahka õhukese, ühtlase korrana, andes näole meeldiva jume.

POND'S näovesi (Skin Freshener)

- On värskendava ja elustava toimega.
- Jumestab, tugevdab ja puhastab näonahka.

*POND'S on tarvitusel
kogu maailmas!*

ESINDUS: A.-S. PROV. J. LILL — TARTUS

Praktilisi nõuandeid õmblemiseks, pesemiseks, triikimiseks

Palististe harutamiseks sobib väga hästi vana habemeajamistera. See surutakse korgisse.

Et nõõpe pikalt ette õmmelda, pannakse tikk üle nõõbi.

Väga õhukesi riideid on parem õmmelda, kui neile valge paber alla pannakse.

Et väga lühikesi lõngaotsi korrastada, kasutatakse peent heegelnõela.

Niidiotsi kõrvaldatakse puhta niisutatud harjaga.

Kui siidriiet õmmeldes hakkavad käed riide külge, siis hõõruda käsi kergelt peene liivapaberiga.

Kui käed ähvardavad higistamise tõttu rikkuda õmblusmaterjali, pesta neid enne tööleasumist tugeva maarjajälahusega.

Pressitud plisseevolte on teatavasti väga raske kõrvaldada. Häid tagajärgi saavutatakse, kui riie pestakse hoolikalt läbi seebijuurtega ja kinnitatakse siis vaibale laotatud puhtale pakkimispaberile. Märg riie kinnitatakse täiesti sirgelt rõhkaeltega.

Kindaid on kergem nõeluda, kui sõrmeotsa asetada sõrmekübar enne sõrme kindasse panemist.

Flanellesemeile ei hõõruta mitte otseselt seepi, vaid neid pestakse seebivees.

Kingade läbi määratud heledaid sukki saab hästi puhastada, leotades neid enne pesemist booraksivees.

Valge siid ei muutu kollaseks, kui loputusveele lisandada 1 spl. äädikat 1 l vee peale.

Villaseid riideid ja flanelli saab uuendada, lisandades loputusveele 1 spl. glütseriini iga 10 l vee peale.

Valget siidi ei tohi kunagi asetada nõõrile kuivama, vaid ta mässitakse puhtasse riidesse kuni triikimiseni.

Väga tundlikke õhukesi riideid tugevdatakse suhkruveega.

Tähelepanemiseks tellijaile!

Palume kõiki tellijaid, kes muudavad aadressi või teatavad numbri kadumaminekust postil, märkida teatel tellija number, milline on igal aadressil nime ees.

„Mareti“ talitus

Värvilised riided muutuvad elavamaks, kui tärglisele lisandada maarjajääd.

Pitside triikimisel asetatakse neile siidpaber peale. Siidi peab triikimisel katma röske riidega.

Kunstiidi peab triikima väga ettevaatlikult vasemalt poolt. Raud ei tohi kuum olla, vaid ainult soe.

Praktiline mänguvaip

Väikelaps, kes veel õieti seista ja joosta ei saa, mängib teatavasti kõige meelsamini põrandal. Kuna aga paljal põrandal varitseb last külmetusohu, siis peab lapsele mänguvaiba alla paigutama. Mänguvaibad, mis on enamasti pehmest riidest, võib maitse järgi kaunistada lihtsapisteliste väljaõmblustega. Motiivideks võib kasutada puid, lilli, marju, mänguesemeid, lühidalt kõike, mis on väikelapse silmale arusaadav. Kõiki lõngajäänuseid võib siin ära kasutada. Mida lõbusam ja kirevam on vaip, seda rohkem rõõmu valmistab see lapsele. Mänguvaiba nurkadele õmmelda tugevad paelad, millistega saab vaiba mängupuuri külge kinnitada.

Säärast vaipa on kerge pesta, mida tuleb tervislikel põhjustel vähemalt kord nädalas ka teha.

Niisugune tugev, mitteliikuv alus pole väikelapsele ükski mänguvaibaks, vaid laps võib sellel ka mängida nagu pildiraamatul, mille ema armastuse ja osavusega võlunud oma lemmikule.

Teie küsite — meie vastame

Lugeja n r. 9256.

Põrutus puhul võib küll tekkida liigesepindade vahel kerge nihetus ühes valudega liigutamisel. Tehke sooja jalavanni ja masseerige liigese piirkonda.

Vallaline lugeja.

Soovitame Teil pöörduda naistearsti poole, kes teeb kindlaks Teie tervisriikete põhjused ja määrab vastava ravi.

L y.

1) Tedretähti ei saa päriselt kaotada, küll aga saab nende silmapaistvust vähendada. Selleks võtke peeneksriivitud mäda-rõigas, valage üle kõva veiniäädikaga ja hoidke 24 tundi hästi kinnikorgitud pudelis. Selle vedelikuga määrige tedretähti magamineku eel. Umbes kahe nädala pärast peaksid tulemused olema rahuldavad. Kindel on aga, et tedretähed järgmisel aastal jälle ilmuvad, millal tarvitada uuesti seda rohtu.

2) Rasvaste juuste puhul keetke 20 g hiinakoort 1 l vees ja peske pead selle seguga. Seejärel lasta juustel pikkamisi kuivada. Kõige parem on, kui lasta juustel kuivada öösel käterätis.

3) Halb lakknahk murdub ja praguneb kiiresti, seda ei saa ära hoida. Määrida kingi aeg-ajalt valge kreemiga ning hõõruda pehme lapiga üle. Ka temperatuurivahetus mõjub lakkkingadele halvasti.

4) Kummikalosse korralikult pesta ja kuivatada, muud vahendit ei ole.

Helga.

1) Vistrikkude vastu soovitate järgmist salvi:

Rp. Pepsini 2,0
Acid. mur. con. 0,4
Sulf. ppt. 10,0
Ung. glycerini
Eucerini anhydr. aa 20,0

Salvi määrada näole 2—4 tunniks, siis pesta maha. Kui aga vistrikke on väga palju ja nad on visad kaduma, siis laske Tartu Bakterioloogia Instituudis valmistada endale autovakt-siini.

2) Hambaid saab teha valgeks, kui neid puhastada kergelt 3% vesinikülhipendiga. Selleks kastke puupulga otsa mässitud puuvillatükike vesinikülhipendisse ja puhastage sellega hambaid üles ja alla.

3) Klaverimäng ei muuda sõrmi jämedaks.

Noor ema.

1) Hoiduge väikelapse ületoitmisest ning hoidke teda päeval rohkem ärkvel. Ka võiksite teha temaga võimlemisharjutusi, mille kohta on vastavaid juhendeid „Maretis“ ilmunud.

2) Kui silmade nägemisvõime vähenemine on tingitud mõnest erilisest silmahaigusest, siis võib haiguse paranedes ka

nägemisvõime paraneda. Harilik lühinägelikkus ei parane prillide kandmisega.

3) Võimlemisharjutusi puusalihaste jaoks.

A. Algasend: selili lamamine põrandal, sääred sirged, kannad koos, käed kahel pool keha, peopesad allapoole.

Harjutus: tõustakse kiirelt istukile, tõmmates põlved vastu rinda ja võttes kätega nende ümber kinni, siis laskutakse tagasi algasendisse.

B. Algasend endine. Harjutus: säärtte tõstmine eest üles täisnurgani puusaligendis ja aeglane langetamine tagasi põrandale.

Üks lugejaist.

1) Rattamäärde-plekki katsuge kõrvaldada, hõõrudes plekki tärpentiniga ja uhtes veega üle.

Võiksite ka pleki katta mageda searasvaga, lasta siis seista ja puhastada hiljem bensiiniga.

2) Valgeid nahkkingi peske leige piimaga. Kui kingad on väga mustaks määrdunud, võite pesemisel ka seepi tarvitada.

3) Siidist lambivarju saab puhastada bensiiniga.

4) Kehakaalu alandamiseks vähendada oma toiduportsjonit, kusjuures 1 päev nädalas tarvitage ainult piima. Loobuge rasva, tärklis- ja jahu sisaldavatest toitudest.

5) Lõike katsume avaldada edaspidi.

A. V.

Praegu on moes koolud ukse-eesriided. Tikandeist võiks soovitada ainult vöökirja-mustrit, villasele riidele villaste lõngadega.

Üks küsija.

Nähtavasti on Teil niiske korter, et elektritriikraud roostetub. Roostet katsuge kõrvaldada petrooleumisse kastetud lapiga. Võiksite pöörduda ka äri poole, kust triikraua ostsite, sest AEG saadustele reklameeritakse 2-aastast vastutust.

E. E.

Imikurõivastist saab kasutada, kuni laps on 1-aastane, kuni ta roomama hakkab. Seepärast on kasulik valmistada imikule avaramad särgikesed ja jakikesed. 4-kuisele lapsele pole mingisuguseid teiselõikelisi rõivastusesemeid.

Alatine tellija.

1) Astudes uuesti koguduse liikmeks, tuleb vana kirikumaks järele maksa.

2) Higiplekke saab kaotada, hõõrudes plekikohta pehme piiritussekastetud lapiga.

3) Juukseid on kõige parem lasta värvida juuksuri juures.

Aurulokk.

Halvastitehtud elektrilokke võib korralikumaks muuta vesilainete tegemisega, kuna nad aja jooksul kasvavad iseenesest välja.

A. P.

Heegeldatud linakesi ja ka stoore on meil ilmunud mitmesuguseid. Sentimeetrisel täpsusega pole kahjuks võimalik igale soovijale vastavat avaldada.

L. B. Tallinnast.

Kummipuu tahab rohkesti niiskust, seepärast peab teda iga päev kastma ja lehed niiske lapiga üle pesema. Võimalik, et Teie kummipuul lähevad lehed kollaseks puuduliku niiskuse tõttu.

Teistele küsimustele ei saa „Maretis“ vastata.

Oma tööstuse saadustest soovitate rikkalikus ja maitsekas valikus käsitsikootud

mööbliriideid, ukse- ja aknaeesriideid

IGAS VÄRVIS

vaiba- ja käsitöölõnga

Ostetakse maalamba villu.

Džundiriidet lõngadele vastava ruudustikuga. Kraasimise-, korrutamise- ning riide värvimise-, vanutuse- ja pressimise-tööd tehakse kiiresti ja korralikult võistlemata headuses.

HEAD KODUMAA VILLAST RIIET

kõrges kvaliteedis

MEIE LÕNGADE MÜÜGIKOHAD: VÖRUS, Kreuzwaldi tän. 50, A. Pihlak; VILJANDIS, Lossi tän. 16, M. Labi; PÄRNUS, Kalevi tän. 41, H. Reimann; PAIDES L. Rästas, tel. 107; PETSERIS S. Martsen; TALLINNAS, Lühijalg 6, K. Saarse; RAKVERES, Tallinna t. 20, S. Haukka; RAKVERES, Lai tän. 13, firma „Käsitöö“; NARVAS, Joala t. 26, E. Stern; VALGAS, Kesk tän. 11, firma „Amro“; TURIL A. Rumvolt; PÕLTSAMAAL, Jõgeva tän. 10, A. Supp; KARKSI-NUIAS Reile; TAPAL, Pikk tän. 12, A. Valsiner.

Villa- ja värvimistööstus „EKSTRA“

A. TRÄSS

TARTUS, Narva t. 49, telef. 10-07

TALLINNAS, S. Tartu mnt. nr. 12

Kõigile neile „Mareti“ tellijaile, kel puuduvad „Mareti“ vahel oleva romaani „Kuhu jäi läinud aasta lumi?“ alguspögnad, saadetakse need talitusele teatamise korral tasuta järele.
„Mareti“ talitus.

„MARETI“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 3.50, 6 kuud kr. 1.80, 3 kuud kr. 0.90. Välismaale aastas kr. 5.50, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel: I kaane seesmine külj kr. 120.—, viimase kaane seesmine külj kr. 100.—, viimase kaane välimine külj kr. 150.—. 1/4 lehekülje sisuosas kr. 200.—, 1/2 lehekülje kr. 100.— jne. Kuulutajaile võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesügav- ja mitmevärvitruki lehekülgedel kuulutusi ei avaldata. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav- ja peatoimetaja: R. Puusepp. Käsitöö-, moe- ja majapidamise-osak. Toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetuse, talituse, trüki- ja kaitsekoda: Tartus, Ülikooli 25; telefonid: kontor, trükikoda ja ärijuht 15-20, peatoimetaja ja trükikoda 19-75; pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

Igal eksemplaril lisana kaasas 16 lk. romaani „Kuhu jäi läinud aasta lumi?“.

„Mareti“ trükk, Tartus, 20. veebruaril 1939. a.

*„Mareti“ 1939. a. kõigile tellijatele jagatavaid kinke
saavad järgmised tellijad:*

Jalaga „SINGER“ õmblusmasina — Hulda Luts, Kiviõli.
Radioaparaadi — Sirje Vahersoo, Järvamaalt.
Lõunaserviisi 12 inim. — Klaudia Lemme, Tallinn.
Kohviserviisi 6 inim. — Pauline Kants, Nõmme; Niina Aldre, Ülemiste.
Kleidiriideid — Talvi Vahur, Tallinn; Helene Raimets, Virum.; Aliide Millis, Tartumaalt; Lilli Rõikmäe, Harjum.; Linda Reetoja, Saaremaal; Luule Niinemets, Tallinn.
Pool tosinat hõbesupilusikaid — Silvia Sööt, Volmari.
Pool tosinat hõbeteelusikaid — Juuli Ahtma, Kil.-Nõmme.
Hõbekoogilabidaid — Ada Černovsky, Riia; Reet Arulaid, Narva; Jenni Koslov, Peterimaalt.
Hõbe-puuviljanuga — Olanda Öismäe, Nõmme; Virve Nõmme, Hiiumaalt; Jutta Vosmi, Valgam.; A. Kivisähk, Järvam.; Leida Luutse, Tartu; S. Kadastik, Võrumaalt; Ella Konsen, Petseri; Öie Paluste, Võrum.; Hella Raetsch, Riia; Aino Küssiste, Valgamaalt.
Lillevaase — A. Keskküla, Viru-Peetri; M. Rumma, Märjamaa; S. Varkel, Tähtvere; A. Juksar, Tartu; M. Korjus, Piils.
Elektritriikraud — M. Schneider, Tartumaalt; Leida Seimis, Narva.
Hõbesõlg — Elsi Kruuk, Kihelkonna; L. Luring, Hageri; Linda Burk, Torma; E. Kalkun, Vara; Liisa Jeesser, Vigala; M. Pulst, Sääla; Aino Parm, Võru; M. Ott, Vasknarva; V. Maasik, Valga; E. Aland, N.-Jõesuu.
Hõbesupikulpe — Eha Ellram, Tallinn; Oskar Peerandi, Valgam.; Erika Tober, Võru; Liis Rõikmaa, Nõmme; Lilli Kurve, Järva-maalt.
Moodne kirjutuslaua-garnituur — Olga Peenjäv, Koogi.
Moodne tualettlaud — Sinaida Ojassoo, Tõrvalas.
Kandmikud — A. Nahk, Kreenholmi; Salme Raus, Pedja; Leida Kresla, Suislepa; Linda Salm, Rapla; Marta Rääk, Otepää.
Serviisi kausse à 6 asja — Emilie Paukson, Luunja; Öie Lepik, Kärkna; Leida Aasmäe, Elva.
Kohviveski — Ella Paistküla, Pärnu; Erna Villip, Viljandi.
Maniküürtarbeid à 1 kompl. — O. Luksepp, Lauküla; E. Kiisk, Põlula; Salme Vaher, Paistu.
„Armastusromaanide sarjast“ 3 rmt. ilukõites — Adele Haugas, Tartu; Emilie Pöder, Ristiküla rdtj.; Kadri Kalbus, Tori; Edith Mustkivi, Harku; Helene Reinsalu, Sindi; Irma Heek, Paldiski; Meeta Heinsoo, Kuremaa; Marie Olev, Vastemõisa; Mari Radik, Võhma; Alli Kant, Valga.
Kandmikke — Silvi Veski, Rogosi; Helmi Ader, Kavastu; Ed. Peedosk, Rāpina; Anna Looväli, Valga; Salme Sikk, Paide.
„Armastusromaanide sarjast“ 3 rmt. ilukõites — Linda Mardla, Värskä; Anete Michelis, Rõusa; Anna Tiitus, Laiksaare; Jenny Ulesoo, Sillamäe; Klaara Palm, Aruküla.
Lillevaas — Ida Käis, K.-Võnnu; E. Lätte, Nõo; L. Luts, Puka; L. Sild, Keila; Milvi Uibo, Koeru.

„50-sendine romaan“ — Linda Pirn, Tallinn; Mare Kaio, Elistvere ag.; Raja Kevandi, Holstre postiagentuur; Ida Vilo, Koeravere; A. Tali, Kabli; Aino Markin, Rakvere; Salme Laasik, Krüüdneri ag.; Tooni Nigul, Kuksema ag.; Marta Rattus, Leisi, Saaremaal; Emmi Koort, Püssi jaam; Selma Kivimaa; I. Rebane, Laiuse; R. Lina, Jõgeva; Natalie Kaus, Ambla; Linda Trummal, Rogosi p.-ag.; Hildegard Kalvi, Võhmuta; Hilda Saarsoo, Lümmada postiagent.; Juuli Kiil, Lümmada; Salme Unt, Viimsi p.-ag.; Öie Traat, Karilatsi; Marta Kuusik, Linnamäe p.-ag.; Aino Tambek, Salatsi; Hilda Urvet, Lügenuse; Salme Kaldma, Aravete p.-ag.; Helmi Vernik, Lauküla ag.; Liidia Rammu, Tamsalu; Lydia Tombak, Rae postiagent.; Marie Jaaniks, Vaikna p.-ag.; Salme Saviir, Raiküla p.-ag.; Erna Kooskora, Põlva, Viira; Salme Oras, Oiu p.-ag.; Hille Kuusmik, Erra ag.; Ella Vaidla, Kapeva p.-ag.; Akulina Pöder, Tabivere; Aliine Pruun, Kāsmu p.-ag.; Erna Eevel, Vaivara ag.; Amalie Austee, Kihnu p.-ag.; Linda Raudsepp, Veriora p.-ag.; Linda Viiding, Väimela ag.; Ella Lember, Kuressaare, Upa pk.; Juuli Randmäe, Pala postiagentuur; Alma Kütt, Kihelkonna, Liiva; Hedvig Milk, Meleski ag.; Leida Sulbi, Tääksi p.-ag.; Meta Lüllmann, Lihula; Helene Smit, Hanila postiagent.; Adele Mugra, Kavastu asundus; Alma Korjus, Kaarepere; Marie Laube, Märjamaa jaam; Salme Aunapuu, Kuremäe; Pärja Aardeoja, Varangu; Šura Saathejev, Lohusuu; L. Luide, Loksa; Ellen Kruusement, Kose alevik; pr. Teppan, Palamuse; Selma Liblik, Palamuse;

Ainult 50 senti maksab

50 SENDINE ROMAN

Teil ja Teie perel on mitmeks õhtuks mõnusat lugemist

Ostke ja veenduge

Müügil kõigis ajalehe-müügikohtades

Alma Maasik, Tudulinna; Leida Veskimets, Alatskivi; Vilma Torga, Kavastu, Viira; Maret Petai, Vastse-Roosa ag., algk.; Emilie Kasearu, Põllküla ag.; Amanda Maidu, Torma, Rääbise; Aliide Viidu, Ruusa ag.; Hilda Väiko, Krüüdneri ag.; A. Hansmann, Viljandi; Salme Kärblane, Vilo; Elsa Tuupere, Restu; Ilse Petron, Esna; Rooski Kender, Rõuge; Marta Saar, Haapsalu, Haeska; Vilma Eha, Aluste; I. Vaher, Häädemeeste; Salme Birk, Laeva; Ida Prant, Kuusalu; Armanda Ernits, Pala; Marie Aedma, Vasalemma; Leida Pärt, Vihtra; Ida Aavekukk, Koonga; Lonny Vilson, Linnamäe ag.; Maimu Sillandi, Aimla ag.; Vilma Timmermann, Kambja; Melita Aire, Tartu; Emilie Laur, Tartu; Amalie Paap, Tallinn; B. Kiudosk, Rāpina; M. Sildaru, Tartu; H. Haljaste, Amaasperi; Tiina Oberst, Kasula, Pikkjärve; Salme Pulst, Laanemetsa; Britta Nõmm, Salatsi; Amalie Kiis, Vara; Liina Vares, Mooste; Liidia Kalvik, Kõo; Alma Busch, Anna ag.; Erika Leithammel, Tallinn; Johanna Post, Rootsi, Vanamõisa; H. Reedel, Vaimõisa; A. Hallik, Kallaste; Sigrid Kaegas, Kehra.

Kõiki, kes said kinke, palutakse meile teatada töö hõlbustamise mõttes oma

adressid postkaardil

Kirjastus „MARET“

Tartus, Ulikooli 25, telef. 15-20 ja 19-75

JÕUDIS MÜÜGILE

UUS JA MOODSALT TOIMETATUD NOORSOO-AJAKIRI

Viikingi nr. 2

„VIIKING“

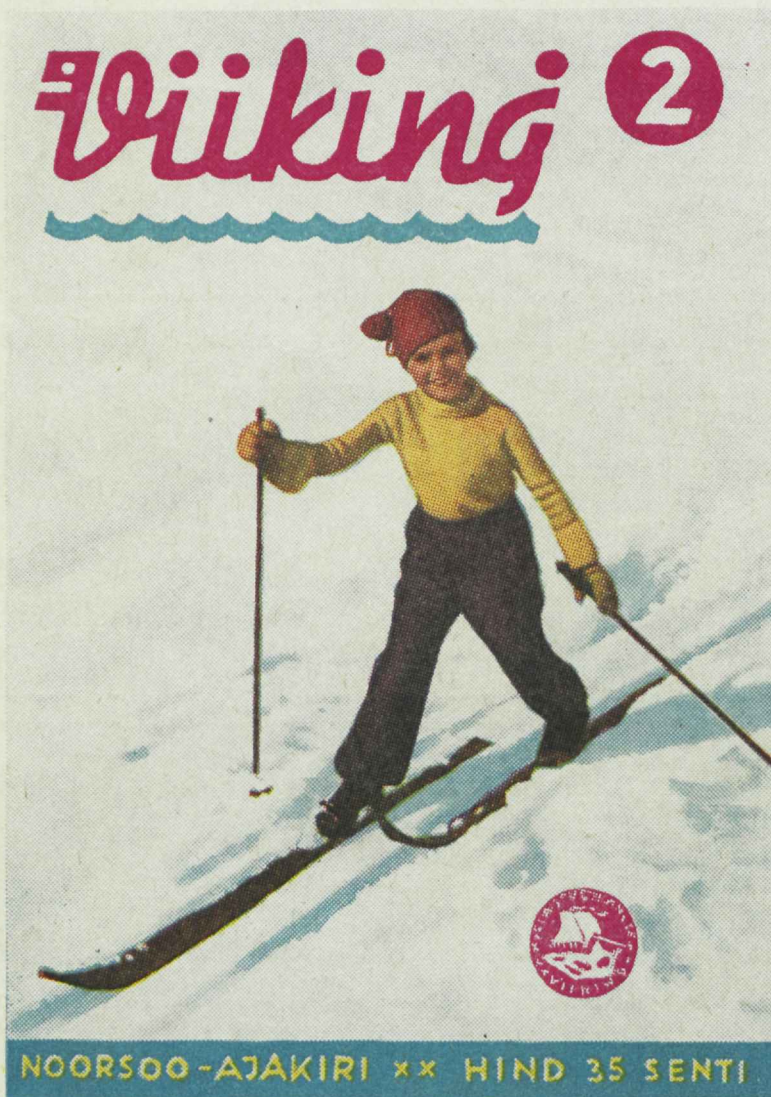
tahab pakkuda eesti kasvavale noorsoole nende puhketundideks mõnusat ajaviidet.

Mõnda teise numbri sisust:

Fr. Toomus: Vabariigi President K. Päts 65-aastane ● Meie talispordi kolmest tippmehest (piltidega) ● Miina Härma 75. sünnipäeva puhul ● Talveluuletusi ● Aadi Virges: Kauged paugud (kolmevärvil. piltidega) ● Nalju ● Meie haridusejuhte ● J. Pert: Noored sangerid (kahevärvil. piltidega) ● Eerik Laidsaar: Väike pigirott ● Sportlikud saavutised loomariigis ● Läbi Sahara Timbuktusse (reisikiri värviliste piltidega) ● Fotomehe kirjad: Kunstvalgusest ja muust ● Suusamuseum Holmenkolleni kõrgustikul (reisikiri piltidega) ● Palju igasuguseid trikke, nagu: Astume mängukaardist läbi ● Möbiuse pael ● Bomerang ● Laevakene raketmootoriga ● Nõiutud pudel ● Pall, mis midagi ei maksa ● Elektriasjanduse lapseest ● Põhjanael: Kangelaseks läikivatel raudadel ● Käsitöid tütarlastele ● Midagi margikorjajale: Jõuvankrid postmarkidel ● Male ● Meie sportlaste sünnipäevi veebruaris ● Hindmõistatused ● Romaanid: „Vandevnada“ ja „Onni Kokko“.

Kõiki artikleid ja lühijutte kaunistavad selgitavad fotopildid ja joonised, millest mitmed on värvilised. Kaas kolmevärviline.

Jätkevad suured hindmõistatused, mille õigetele lahendajatele on välja pandud järgmised väärtuslikud kingid:

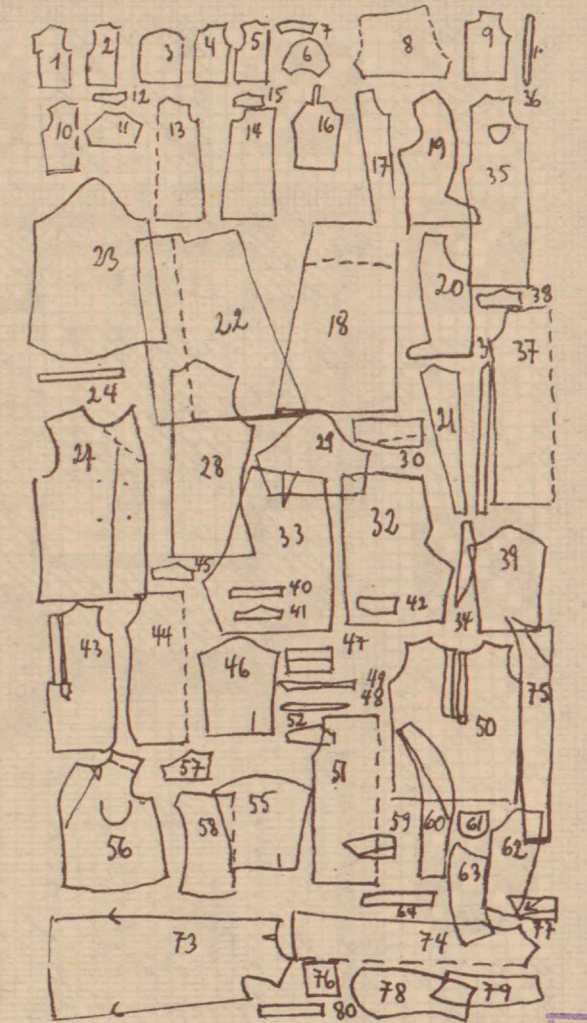
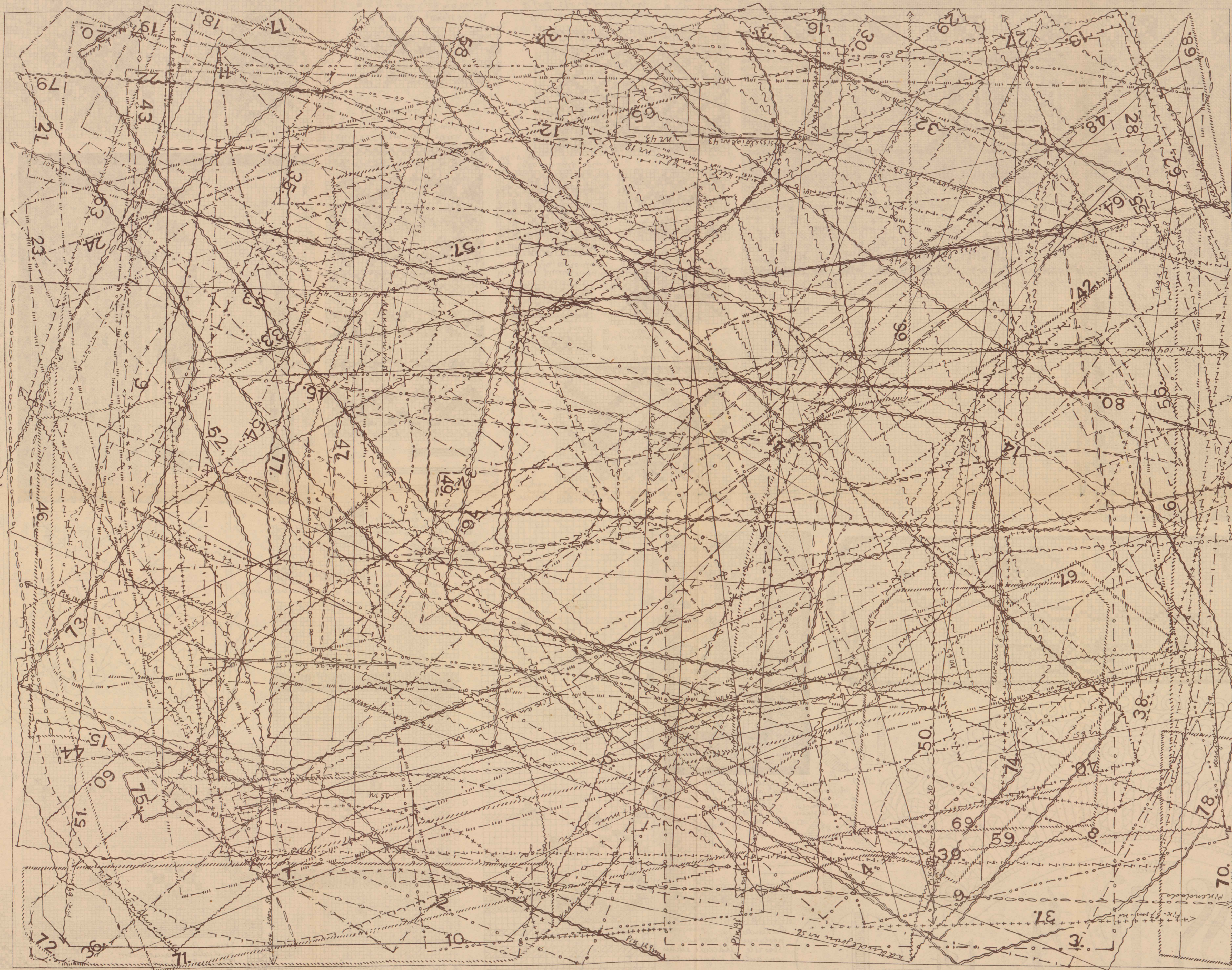
1) jalgratas, 2) päevapildiparaat, 3) suusad, 4) soome kelk, 5) portfelli.

Peale nende 50 väiksemat lohutuskinki.

„VIIKING“ ON MÄÄRATUD
12—17-AASTASTELE.

*Emad, tellige oma poisile ja tüdrukule
„Viikingi“ 1939. aastaks.*

Naiste ja kodude kuukirja „Mareti“ koos tellides maksab „Viikingi“ 12 kuuks kr. 3.20. Üksiknumber 35 senti. „Viikingi“ üksiknumbrid on müügil kõigis neis müügikohtades, kus kuukiri „Mareti“.

Maret

AR EESTI RAHVUS RAAMATUKOGU

Naiste ja kodude kuukiri. VEEBRUARIKUU MUSTRI- JA LÕIKELEHT 1939. A.

- Lõige I. Kootud pullover 4-a. poisile.
- 1. esitükk
- 2. selg
- 3. varrukas
- Lõige II. Kootud pluus 7-a. tütarlapsele.
- 4. esipool
- 5. selg
- 6. varrukas
- 7. krae
- Lõige III. Püksid ja kuub 6-a. poisile.
- 8. püksi pool osa
- 9. kuue esilaid
- 10. selg
- 11. varrukas
- 12. krae
- Lõige IV. Kootud kleit 7-a. tütarlapsele.
- 13. esilaid
- 14. selg
- 15. passe
- 16. varrukas
- Lõige V. Mantel 11-12-a. tütarlapsele, nr. 61.
- 17, 18. esilaid (liita)
- 19. esilain külgosa
- 20. seljapoolne külgosa
- 21. keskselg
- 22. selja alumine osa
- 23. varrukas
- 24. manset
- Lõige VI. Ülkond 6-7-a. poisile.
- 27. esitükk
- 28. selg
- 29. varrukas
- 30. krae
- 31. vöö
- 32. püksi esipool
- 33. " tagapool
- 34. nööpaugulaar
- Lõige VII. Öösärk 14-a. poisile, nr. 85.
- 35. esipool
- 36. nööpaugulist
- 37. selg
- 38. seljapasse
- 39. varrukas
- 40, 41. manset
- 42. krae
- Lõige VIII. Päevasärk, krae nr. 35, nr. 83.
- 43. esipool
- 44. selg
- 45. seljapasse
- 46. varrukas
- 47. manset
- 48. kaelus
- 49. krae
- Lõige IX. Spordisärk, krae nr. 38, nr. 81.
- 50. esipool
- 51. selg
- 52. passe
- 53. kaelus
- 54. krae
- 55. varrukas
- Manset 6/23 sm.
- Lõige X. Kodukuub mehele, nr. 82.
- 56. esitükk
- 57. seljapasse
- 58. selg
- 59. krae
- 60. reväär
- 61. tasku
- 62, 63. varrukas
- 64. manset
- Lõige XI. Öösärk mehele, nr. 86.
- 65. pool esitükki
- 66. selg
- 67. passe
- 68. krae
- 69. tasku
- 70. taskuklapp
- 71. varrukas
- 72. manset
- Lõige XII. Hommikmantel, rinnam. 90 sm, nr. 87.
- 73. esipool
- 74. selg
- 75. reväär
- 76. tasku
- 77. krae
- 78, 79. varrukas
- 80. manset

- Mustrilehel asuvad:
1. Muster valiale, mis ilmus „Maret“ nr. 1 s. a.
 2. Tütarlapse kleidi tikandi joonis.
 3. Teigedel kootud stoori skeem ja rakendus.
 4. Smürna-valba muster.
 5. Tikitud liniku motiivid.
 6. Teipitud padja tikandi motiivid.
 7. Muster rahvuslikele motiividele valiale.
 8. Muster filce või heegeldatud linikule.
 9. Mustriid sporigarnituurle.
 10. Mustriid lapsepükside nr. 79.
 11. Muster kootud jakile nr. 77.
 12. 2 kindakirja.
 13. Monogramme.
 14. Rakendus ja muster kootud padjale.
 15. Rakendus ja põimed kootud esiristele ja laudlinale.
 16. Muster paelatõõs kraele.

